Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României

Publicaţie trimestrială • ISSN 2247-9767 • Anul III • nr. 1 • ianuarie - martie 2013

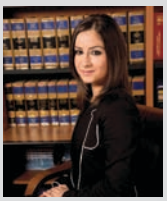
Despre recentele modificări legislative în materia clauzelor abuzive

Alexandru Nicolae Păunescu
Director, Direcţia Juridică
Banca Naţională a României

Modelul de afaceri al băncilor - la confluenţa între cerinţele de reglementare şi aşteptările clienţilor

Şerban Toader
Senior Partner, KPMG România

Concursul ipotecilor mobiliare

Av. Monia Dobrescu
Partener Muşat & Asociaţii

Finanţare în insolvenţă şi „Superpriority”

Vasile Godîncă-Herlea
Managing Partner
Casa de Insolvenţă Transilvania SPRL

Admiterea excepţiei tardivităţii contestaţiei în anulare. Partea interesată, deşi avea cunoştinţă de redactarea deciziei contestate înăuntrul termenului legal de 15 zile, a sesizat instanţa competentă să soluţioneze contestaţia în anulare în interiorul termenului de 1 an de la rămânerea irevocabilă a deciziei

Luiza Dolofan
Consilier Juridic, *Direcţia Juridică, Banca Naţională a României*

Banca Naţională a României

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României

Colectivul de redacție:

Coordonator:	Bogdan STĂNESCU, Consilier al Viceguvernatorului
Editor:	Isabelle CHELARIU, Consilier Juridic
Membru:	Daniela BODA, Consilier Juridic
Foto:	Carmen MAZILU, Referent de Specialitate

CUPRINS Nr. 1/2013

EDITORIAL

Pg. 5 **Alexandru Nicolae Păunescu, Director, Direcţia juridică, Banca Naţională a României,** Despre recentele modificări legislative în materia clauzelor abuzive

COLOCVIILE JURIDICE ALE BĂNCII NAŢIONALE A ROMÂNIEI

Pg. 10 **Isabelle Chelariu, Consilier Juridic, Direcţia juridică, Banca Naţională a României,** Consecinţele juridice generate de intrarea în vigoare a modificărilor Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesionişti şi consumatori - subiect tratat în cadrul Colocviului juridic al Băncii Naţionale a României, Ediţia a IX-a

Pg. 13 **Şerban Toader, Senior Partner, KPMG România,** Modelul de afaceri al băncilor - la confluenţa între cerinţele de reglementare şi aşteptările clienţilor

ARTICOLE

Pg. 20 **Monia Dobrescu, Partner Muşat & Asociaţii** - Concursul ipotecilor mobiliare

Pg. 25 **Ionuţ Şerban, Avocat Asociat, Ţuca Zbârcea & Asociaţii, Dan Cristea, Avocat Senior, Ţuca Zbârcea & Asociaţii** - Procedurile de valorificare a creanţelor. Situaţia creditorilor garantaţi cu ipotecă asupra conturilor bancare în concurs cu alţi creditori

CERCETĂRI JURIDICE

Pg. 30 **Vasile Godîncă-Herlea, Managing Partner, Casa de Insolvenţă Transilvania SPRL**, Finanţare în insolvenţă şi „Superpriority”

JURISPRUDENŢĂ

Pg. 38 **Luiza Dolofan, Consilier Juridic, Direcţia Juridică, Banca Naţională a României-** Admiterea excepţiei tardivităţii contestaţiei în anulare. Partea interesată, deşi avea cunoştinţă de redactarea deciziei contestate înăuntrul termenului legal de 15 zile, a sesizat instanţa competentă să soluţioneze contestaţia în anulare în interiorul termenului de 1 an de la rămânerea irevocabilă a deciziei.

Pg. 40 **Bianca Dana Scorţea, Consilier Juridic Principal, Direcţia Resurse Umane**, **Banca Naţională a României** – Jurisprudenţa Uniunii Europene: Un candidat a cărui candidatură nu a fost reţinută în cadrul procesului de recrutare nu are dreptul la informaţii privind obţinerea postului de către un alt candidat (Hotărârea Curţii de Justiţie a Uniunii Europene din 19 aprilie 2012, Cauza C-415/10, Galina Meister vs. Speech Design Carrier Systems GmbH).

REGLEMENTĂRI NAŢIONALE

Pg. 43 **Cristina Lăcătuş, Consilier Juridic, Direcţia Juridică, Banca Naţională a României -** Reglementări naţionale, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, în perioada 1.07.2012-31.08.2012 (prezentare şi comentarii)

REGLEMENTĂRI EUROPENE

Pg. 84 **Daniela Boda, Consilier Juridic, Direcţia Juridică, Banca Naţională a României, Isabelle Chelariu, Consilier Juridic, Direcţia Juridică, Banca Naţională a României**

- Directiva 2011/89/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 16 noiembrie 2011 de modificare a Directivelor 98/78/CE, 2002/87/CE, 2006/48/CE, 2009/138/CE în ceea ce priveşte supravegherea suplimentară a entităţilor financiare care aparţin unui conglomerat financiar. Text cu relevanţă pentru SEE *(Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene nr. L326 din 08/12/2011, p. 0113-0141 (continuare din numărul precedent al revistei)*

- Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. *(Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene nr. L95/29, p.273-278)*

Pg. 93 ***În atenţia colaboratorilor.*** Condiţii de redactare a materialelor în Revista „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României”

Despre recentele modificări legislative în materia clauzelor abuzive

Alexandru Nicolae Păunescu
Director, Direcția Juridică
Banca Națională a României

Rezumat

Clauzele abuzive reprezintă, cu siguranță, unul dintre cele mai dezbătute subiecte în materia contractelor bancare, atât datorită unor factori subiectivi, aferenți cadrului contractual (numărul mare de persoane implicate, efectele pecuniare asupra părților etc), cât şi pe fondul unor factori obiectivi, exogeni cadrului contractual, ce pun în discuție anumite aspecte juridice de principiu ce sunt aplicabile în materia contractelor. Fără a încerca să dea un verdict asupra practicilor sau practicienilor în domeniu, materialul îşi propune să clarifice unele aspecte referitoare la recentele modificări ale Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști şi consumatori.

Cuvinte-cheie: *clauză abuzivă, echilibru contractual, contract bancar*

1. Considerații introductive

Problematica referitoare la clauzele abuzive, deşi nu reprezintă o noutate[1], este astăzi unul dintre cele mai dezbătute subiecte, mai ales în ceea ce priveşte contractele bancare. Lăsând la o parte factorii exogeni ce sporesc atenția către această materie (criza financiară, scăderea veniturilor populației, creşterea costului de finanțare şi refinanțare a băncilor şi, implicit, creşterea ratelor etc) sau mobilul unor actori ce antrenează discuțiile, în acest sens, este unanim acceptat că un contract nu trebuie să conțină clauze abuzive. Însă, la fel de clar este că aceeaşi clauză poate fi considerată de către un consumator abuzivă, iar de către altul acceptabilă. De asemenea, un principiu fundamental de drept este că odată ce părțile şi-au exprimat acordul de voință, contractul şi efectele sale sunt obligatorii pentru părți.

Atunci când se constată o inconsecvență în domeniul practicii față de scopul legal stabilit pentru desfăşurarea respectivelor raporturi, legiuitorul intervine prin crearea unor garanții suplimentare în favoarea părții mai slabe. Dar intervenția este eficientă atât timp cât este de natură să corecteze derapajele de la disciplina contractuală, în limitele în care acestea au fost constatate. Întărirea poziției contractuale a uneia dintre părți prin alterarea disproporționată a

[1]Protejarea părții mai slabe, din punct de vedere economic, a reprezentat o preocupare încă din vremea romanilor. Codul lui Dioclețian interzicea vânzarea imobilelor la un preț inferior jumătății valorii reale a bunului, scopul fiind ocrotirea micilor proprietari care puteau fi constrânşi, fie din lipsă de fonduri sau chiar prin violență, să îşi vândă terenurile marilor proprietari. Pentru detalii a se vedea V. Hanga, *Drept privat român,* Ed. Didactică şi Pedagogică, București, 1978, p. 378.

poziţiei celeilalte părţi, ar reprezenta un demers al cărui sens juridic ar fi cel puţin îndoielnic.

2. Implicaţiile modificării Legii nr. 193/2000

Prin ultimele modificări aduse Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesionişti şi consumatori, cu modificările şi completările ulterioare (denumită în continuare „Legea nr. 193/2000"), dispoziţii ce vor intra în vigoare în vara acestui an[2], se reglementează posibilitatea asociaţiilor pentru protecţia consumatorului de a solicita instanţei să dispună încetarea folosirii clauzelor abuzive de către bancă şi modificarea contractelor de adeziune în curs de executare, prin eliminarea clauzelor abuzive (art. 12 din Legea nr. 193/2000). Art. 13 din varianta modificată a actului normativ anterior menţionat, prevede că, în cazul în care instanţa constată că un contract cuprinde clauze abuzive, aceasta dispune ca banca să modifice toate contractele de adeziune în curs de executare şi să elimine clauzele abuzive din contractele preformulate (nesemnate), dar destinate utilizării în cadrul activităţii sale.

Un prim aspect ce trebuie semnalat este că textul art. 12 din Legea nr. 193/2000, se aplică numai în cazul acţiunilor formulate de către organele de control prevăzute de lege, precum şi de asociaţiile pentru protecţia consumatorului care îndeplinesc condiţiile prevăzute de art. 30 şi 32 din Ordonanţa Guvernului nr. 21/1992 privind protecţia consumatorilor, cu modificările şi completările ulterioare[3].

În ceea ce priveşte prevederile art. 13 din Legea nr. 193/2000, deşi textul nu distinge cu privire la acţiunile în care instanţa constată existenţa unor clauze abuzive, fiind necesară, în opinia noastră, o mai mare claritate a prevederilor, în acest sens, considerăm că acestea se aplică în aceleaşi condiţii ca şi prevederile art. 12 din acelaşi act normativ, adică numai în cazul acţiunilor formulate de organele de control şi de asociaţiile de protecţia consumatorului. Astfel, consumatorul nu va putea să îşi întemeieze acţiunea (individuală) pe prevederile art. 13 pentru a solicita instanţei să dispună modificarea tuturor contractelor în curs de executare, precum şi a celor preformulate.

Având la bază voinţa părţilor, contractul priveşte numai părţile contractante. Din momentul încheierii sale valabile, contractul trece într-un plan obiectiv şi are forţă obligatorie. Judecătorul este chemat să interpreteze contractul doar în acord cu voinţa părţilor aflate în litigiu, fără a putea modifica sau adapta această voinţă la alte contracte.

Atunci când instanţa face o apreciere a clauzelor contractuale, prin referire la un contract determinat, judecătorul se pronunţă în raport de împrejurări specifice conflictului, examinând atât conţinutul contractului, cât şi poziţia particulară a contractanţilor, analiza fiind raportată doar la probele administrate în respectiva cauză. Încetarea unor practici abuzive se poate dispune în raport de un singur contract, instanţa având la dispoziţie materialul probatoriu necesar, doar în acest sens. În caz contrar, acordul de voinţă al părţilor din celelalte contracte ar fi adaptat unui model de referinţă fără ca acesta să reprezinte în mod obligatoriu „circumstanţele obişnuite de contractare" sau „consumatorul mediu".

Mai mult, o hotărâre pronunţată într-un caz particular nu poate să aibă efect general; judecătorul nu poate să stabilească, prin hotărârile pronunţate, dispoziţii general obligatorii[4].

[2]Potrivit art. I din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea art.81 şi 82, coroborate cu art. 80 din Legea nr.76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în „Monitorul Oficial al României", Partea I nr. 606 din 23 august 2012 modificările aduse prin Legea nr.76/2012 vor intra în vigoare la 1 iulie 2013.

[3]Potrivit art. 30 din Ordonanţa Guvernului nr. 21/1992 privind protecţia consumatorilor, cu modificările şi completările ulterioare, „asociaţiile de consumatori sunt considerate organizaţii neguvernamentale, ca persoane juridice, conform legii, şi care, fără a urmări realizarea de profit pentru membrii lor, au ca unic scop apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor lor sau ale consumatorilor, în general". Prin art. 32 din acelaşi act normativ, se stabileşte că „asociaţiile de consumatori care apără drepturile şi interesele legitime ale consumatorilor, în general, sunt, de drept, parteneri sociali în consiliile consultative prevăzute în prezenta ordonanţă, dacă: a) la nivel naţional, au cel puţin 3.000 de membri şi filiale în cel puţin 10 judeţe; b) la nivel judeţean şi local, dacă au desfăşurat o activitate în domeniul protecţiei consumatorilor pe o perioadă de cel puţin 3 ani".

[4]Art.5 alin.(4), din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă*, prevede că: *„Este interzis judecătorului să stabilească dispoziţii general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunţă în cauzele ce îi sunt supuse judecăţii."*, *republicată în „Monitorul Oficial al României", Partea I, nr.545 din 3 august 2012, în temeiul art. 80 din Legea nr.76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.143/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în „Monitorul oficial al României", Partea I, nr.365 din 30 mai 2012.

De asemenea, dispoziţiile art. 12 alin. (4) din Legea nr. 193/2000, prevăd că alin. (1) şi (3) ale aceluiaşi articol „nu aduc atingere dreptului consumatorului" de a invoca nulitatea clauzei pe cale de acţiuni sau de excepţie, atunci când i se opune un contract de adeziune ce conţine clauze abuzive. Astfel, textul face referire expresă la demersul procesual individual al consumatorului, rezultând, pe cale de interpretare, că dispoziţiile privind hotărârea instanţei şi calea de atac prevăzute la art. 13 nu sunt aplicabile, în acest caz.

În condiţiile actualei ordini de drept, este greu de acceptat că hotărârile nefavorabile profesioniştilor produc efecte *erga omnes*, în timp ce hotărârile favorabile acestora produc efecte *inter partes*.

3. Aprecierea caracterului abuziv al unor clauze. Condiții

În contextul dat, se ridică întrebarea ce se întâmplă dacă o asociaţie de consumatori formulează o acţiune în temeiul art. 12 şi 13 din Legea nr. 193/2000 cu privire la o anumită clauză, în acelaşi timp fiind pe rolul instanţei o acţiune formulată de către un singur consumator cu privire la aceeaşi clauză? Şi cum vor putea fi respectate hotărârile instanţei în situaţia în care acestea ar fi contradictorii?[5]

Aprecierea caracterului abuziv al unei clauze reprezintă o chestiune relativă pentru că, în realitate, ceea ce poate fi considerat abuziv de către un client poate, în egală măsură, să fie convenabil pentru altul. De aceea, o practică neunitară a instanţelor în această materie nu ar însemna *de plano* că una dintre abordări este greşită.

Prin transpunerea Directivei 93/13/CEE privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii[6], Legea nr.193/2000 prevede că o clauză poate fi considerată abuzivă dacă: 1. nu a fost negociată direct cu consumatorul; 2. creează un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor; 3. este contrară principiului bunei credinţe. Condiţiile sunt cumulative, întrucât nu orice clauză nenegociată este susceptibilă de a produce un dezechilibru contractual, precum nici orice dezechilibru contractual nu e generat de o clauză abuzivă. *Per a contrario*, deducem din text că o clauză care a fost negociată nu poate fi considerată abuzivă, întrucât a fost asumată de ambele părţi.

Potrivit art. 5 din Legea nr.193/2000, natura abuzivă a clauzei contractuale se evaluează în funcţie de „toţi factorii care au determinat încheierea contractului" (alin. 5 lit. b). Spre exemplu, pot fi considerate abuzive acele clauze contractuale care obligă consumatorul să se supună unor condiţii contractuale despre care nu a avut posibilitatea *reală* să ia cunoştinţă la data semnării contractului (litera b, din Anexa la Legea nr.193/2000).

Posibilitatea *reală* a consumatorului de a lua cunoştinţă de anumite condiţii contractuale nu poate fi apreciată decât *in concreto*, de la caz la caz. Pe cale de consecinţă, simpla inserare a unei clauze în cuprinsul mai multor contracte nu conduce *de plano* la stabilirea caracterului său abuziv în raport de toate convenţiile încheiate. De altfel, însăşi prevederea cu titlu de exemplu a unor clauze ce pot fi considerate abuzive, atât la nivel european, cât şi naţional, este menită să învedereze un risc *potențial* al respectivelor clauze, în acest sens, ce va fi apreciat în raport de existenţa unor circumstanţe concrete.

Faţă de lipsa negocierii directe a clauzei, este de reţinut că nimeni nu a negat *ab initio* posibilitatea clientului de a negocia clauzele contractului, şi chiar dacă disponibilitatea băncii de a negocia ar fi redusă, în niciun caz clientul nu este obligat să semneze contractul.

[5] *Spre exemplu*, aceeaşi bancă este acţionată în instanţă de asociaţia pentru protecţia consumatorului, pe de o parte, şi de către client/consumator, pe de altă parte. Hotărârea pronunţată în primul caz este nefavorabilă băncii X, hotărâre ce ar produce efecte *erga omnes*, prin aplicarea articolelor 12 şi 13, din Legea nr.193/2000. Hotărârea pronunţată în al doilea caz este favorabilă aceleiaşi bănci (clauza nu este considerată abuzivă), însă produce efecte numai *inter partes*. Cum va proceda banca pentru a respecta hotărârea instanţei, ambele fiindu-i opozabile? Dar celelalte bănci? Şi ce vor face băncile care au obţinut deja o hotărâre judecătorească favorabilă?

[6] Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L95/39, din 21 aprilie 1993.

Instituţia de credit, parte în contractul încheiat cu consumatorul, nu deţine o poziţie de monopol pe piaţă. Piaţa bancară românească are suficienţi actori (peste 40 de instituţii de credit) dintre care clienţii să poată alege. Contractele bancare nu sunt nici pe departe contracte de furnizare a apei, a energiei electrice, gazelor etc – acestea fiind contracte de adeziune prin excelenţă, deoarece în aceste cazuri vorbim despre clienţi captivi, fără alternativă. În domeniul bancar nu se poate spune că există o constrângere a clientului pentru a contracta, pe fondul unei nevoi ce nu poate fi acoperită *altfel de către un alt furnizor* clientul are libertatea de a negocia sau chiar refuza încheierea unui contract dacă apreciază că termenii contractuali nu corespund intereselor sau aşteptărilor sale[7]. În acelaşi timp, activitatea băncii se bazează pe relaţia sa cu clienţii, astfel încât decizia clientului nu îi poate fi nicidecum indiferentă.

Prin Decizia nr. 12 din 17 ianuarie 2012, pronunţată de Secţia a II-a Civilă a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, s-a arătat că susţinerea reclamantului, în sensul că o prevedere contractuală nu a fost negociată direct, este nefondată, în condiţiile în care în acelaşi contract se stipula că „Prin semnarea prezentului contract, declar că am citit, înţeles şi mi-au fost explicate clauzele acestuia, pe care mi le însuşesc în întregime". De asemenea, faţă de conţinutul acestei clauze, s-a apreciat că încheierea contractului presupune o reală negociere a acestuia şi exclude abuzul de drept al părţii determinante „în pretinsul raport de adeziune creat".

Totodată, instanţa a observat că, la data încheierii contractului, recurenta-reclamantă (clientul) a dat un consimţământ informat, având în vedere competenţa notorie a acesteia, care avea o pregătire economică superioară, deţinând funcţia de director economic, şi care nu a solicitat informaţii suplimentare cu privire la înţelesul clauzelor din contract, pregătirea sa profesională fiind suficientă pentru o reprezentare reală şi corectă a drepturilor şi obligaţiilor sale decurgând din contractul încheiat.

Referitor la condiţia negativă privind crearea unui dezechilibru semnificativ al părţilor, este de la sine înţeles că echilibrul urmărit nu poate presupune realizarea unei echivalenţe perfecte a prestaţiilor reciproce (câştigul clientului raportat la profitul băncii) sau un echilibru trasat cu rigla şi nici nu ar putea urmări să cultive spiritul caritabil al contractanţilor.[8]

Caracterul semnificativ al dezechilibrului se poate aprecia în funcţie de natura prestaţiei, reciprocitatea sau nereciprocitatea drepturilor şi obligaţiilor, precum şi în contextul interpretării sistematice a contractului (Secţia a II-a civilă, Decizia nr. 12 din 17 ianuarie 2012, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie).[9]

În acelaşi timp, mergând mai departe pe linia interpretării textului de lege, rezultă că mijloacele de apărare lăsate la îndemâna băncii ar consta în eventuala depunere la dosarul cauzei a tuturor contractelor încheiate cu ceilalţi clienţi sau utilizarea altor mijloace de probă pe care le consideră necesare, în acest sens. Este limpede că un astfel de demers ar reprezenta o veritabilă *probatio diabolica,* aspect care, de altfel, ar fi nefavorabil şi reclamanţilor (consumatorilor care au cerut constatarea caracterului abuziv al clauzei), având în vedere tergiversarea implicită a procesului.

[7]Standardizarea contractelor este o practică de uniformizare contractuală, pe fondul experienţei într-un anumit domeniu. De altfel, lipsa unor modele de contracte agreate la nivelul băncii ar presupune ca fiecare contract în parte să fie aprobat şi negociat la nivelul conducerii acesteia sau de către alte structuri la nivel înalt, prin delegare de competenţă. În practică, aceasta ar presupune tergiversarea întregului proces de aprobare în cazul fiecărui dosar de credit, în aceste condiţii fiind posibilă chiar blocarea desfăşurării activităţii bancare.

[8]Tekla Tibád, *Aprecierea caracterului abuziv al clauzelor contractelor de consum*, „Revista Română de Drept al Afacerilor", 2005.

[9]Din considerentele reţinute de instanţă: „Una dintre condiţiile esenţiale pentru stabilirea caracterului abuziv al unei clauze este ca acea clauză să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor. Astfel, nu poate fi considerată abuzivă clauza înscrisă în contractul de credit bancar prin care banca îşi rezervă dreptul de a cesiona unui terţ drepturile şi obligaţiile sale din contract, întrucât prin cesionarea creanţei se schimbă doar titularul dreptului de a încasa creanţa, şi nicidecum drepturile şi obligaţiile debitorului."

4. Concluzii

De principiu, nimeni nu poate pune sub semnul întrebării un demers legislativ care vizează asigurarea disciplinei contractuale, a protecţiei consumatorilor şi a respectării de către cei implicaţi a ordinii interne şi europene de drept, în materia clauzelor abuzive. Nimeni nu poate face apologia unui contract ce conţine clauze abuzive. Este pertinent a se aduce în discuţie, însă, finalitatea sau eficienţa unei reglementări, în acest sens. Rămâne sub semnul întrebării dacă recentele modificări sunt în măsură să creeze un echilibru dezirabil în salvgardarea intereselor tuturor categoriilor de persoane implicate (consumatori, prestatori de servicii), luând în considerare şi poziţia lor în raportul juridic contractual şi să asigure o mai mare certitudine juridică în raporturile cu consumatorii sau, dimpotrivă, sunt de natură să genereze mai multe complicaţii şi un efect advers, arbitrar, neurmărit de legiuitor.

Însă, până când intrarea în vigoare a noilor dispoziţii, urmată de practica relevantă în domeniu, vor aduce mai multe clarificări, ar fi preferabil ca persoanele implicate să se concentreze asupra instrumentelor pe care deja le au la îndemână pentru a rezolva situaţia clauzelor abuzive.

În acest sens, ar fi binevenite demersuri pentru îmbunătăţirea tehnicii de elaborare a contractelor bancare, pentru a minimaliza riscul de a avea contracte neinteligibile, evazive, incomplete, cu potenţial de a nu fi înţelese de consumator, şi, de asemenea, pentru sporirea diligenţei în relaţia cu clientul, o mai mare disponibilitate de explicare, de consiliere, astfel încât prestatorul să se asigure că obligaţiile pe care clientul şi le asumă sunt cunoscute, înţelese şi acceptate de acesta.

Creditarea nu este o chestiune ocultă, aceasta având la bază exprimarea acordului de voinţă între două părţi care, se prezumă, a fi înţeles clauzele la momentul încheierii contractului. Rezolvarea nelămuririlor faţă de conţinutul clauzelor contractuale şi modul în care acestea obligă părţile, trebuie să aibă loc la momentul încheierii contractului, şi nu ulterior, în faţa instanţei de judecată.

Consecinţele juridice generate de intrarea în vigoare a modificărilor Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesionişti şi consumatori - subiect tratat în cadrul Colocviului juridic al Băncii Naţionale a României, Ediţia a IX-a

Isabelle Chelariu
Consilier Juridic, Direcţia Juridică
Banca Naţională a României

La data de 5 martie 2013 a avut loc în Sala ,,Mitiţă Constantinescu" din Palatul Băncii Naţionale a României, evenimentul cu tema **„Consecinţele juridice generate de intrarea în vigoare a modificărilor Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesionişti şi consumatori",** în cadrul Ediţiei a IX-a Colocviilor juridice ale Băncii Naţionale a României.

Lucrările evenimentului au fost deschise de către domnul Bogdan Olteanu, Viceguvernatorul Băncii Naţionale a României. Domnia sa a arătat că tematica propusă se înscrie în seria tematicilor specifice industriei bancare abordate în cadrul Colocviilor juridice ale Băncii Naţionale a României şi a subliniat că ,,am fost preocupaţi de efectele recesiunii sistemului bancar şi economiei reale şi de soluţii de ieşire ordonată din recesiune, chestiuni intrinsec legate de mandatul băncii centrale. În acelaşi timp, am participat la marile evoluţii ale sistemului legislativ, atât în partea de elaborare, pe zone ce ţin de prerogativele noastre, cât şi în partea de dezbatere publică. Astfel, în două ediţii succesive ale Colocviilor juridice am analizat Noul Cod Civil. Azi trecem mai departe la Noul Cod de procedură civilă, este cel de-al doilea cod fundamental care intră în vigoare şi aş spune că sistemul celor patru coduri în materie civilă şi penală reprezintă o structură de rezistenţă a sistemului nostru de drept. Chiar mai mult, aş spune că ele reprezintă instituţii fundamentale ale statului român."

În discursul său, domnul Bogdan Olteanu, Viceguvernatorul Băncii Naţionale a României a arătat că „în ceea ce priveşte Codul civil şi Codul de procedură civilă, în vigoare până la intrarea în vigoare a noilor coduri, acestea au fost instituţii fondatoare ale statului român pentru că sunt printre acele legi construite pe model napoleonean, care în anii 1860-1865, au modernizat, sistematizat, consacrat relaţiile sociale dintr-o ţară în formare".

De asemenea, domnia sa a dorit să sublinieze două principii, şi anume *modernitatea* şi *măsura*. În ceea ce priveşte *modernitatea*, Noul Cod de procedură civilă este un cod al secolului XXI, un cod potrivit relaţiilor sociale şi societăţii româneşti din acest secol. Ca şi cel precedent, şi acest cod are o vocaţie modernizatoare. Îşi propune să ducă societatea înainte, să consacre reguli, mecanisme ale secolului în care trăim. Pe de altă parte, în contrapondere cu elementul modernităţii este *măsura*. Nu numai că acest cod a fost lucrat vreme de mulţi ani de somităţi

ale procedurii civile, dar el a fost supus şi unor revizuiri, dezbateri între experţi, de-a lungul timpului. În plus, acesta îşi pune temeliile pe instituţii consacrate ale ţării. Altfel spus, este dorit a fi o legiuire modernă, dar bazată pe valori acceptate ale societăţii. Domnia sa îl citează pe economistul Hernando de Soto, care a spus că *„o lege trebuie să fie modernă pentru a fi eficientă, dar trebuie să consacre relaţii sociale reale pentru a fi acceptată”,* aici regăsindu-se marea provocare a legii de azi.

Domnul Viceguvernator al Băncii Naţionale a României a arătat că subiectul dezbătut în cadrul evenimentului este reglementarea eliminării clauzelor abuzive. În acest sens, domnia sa a subliniat că misiunea Băncii Naţionale a României este aceea de a asigura funcţionarea sistemului bancar şi nu aceea de a proteja băncile sau acţionarii acestora.

La eveniment au fost invitaţi reprezentanţi ai comunităţii bancare, ai marilor societăţi de avocatură, reprezentanţi ai autorităţilor publice cu responsabilităţi în domeniu, care au susţinut prezentări de interes pentru auditoriu. Domnul Şerban Toader, Senior Partner, KPMG România a susţinut o prezentare referitoare la ***„Modelul de afaceri al băncilor - la confluenţa între cerinţele de reglementare şi aşteptările clienţilor”***. O analiză a interferenţelor Noului Cod de procedură civilă în activitatea bancară a fost făcută de către domnul Alexandru Nicolae Păunescu, Director al Direcţiei Juridice din Banca Naţională a României în susţinerea sa ***„Despre recentele modificări legislative în materia clauzelor abuzive”.*** Domnul Ionuţ Şerban, avocat asociat la Ţucă Zbârcea&Asociaţii a prezentat ***„Jurisprudenţa în materia disputelor dintre consumatori şi bănci. Învăţămintele trase de bănci din experienţa judiciară”***, iar doamna Anca Danilescu, avocat asociat la Zamfirescu Racoţi&Partners, a susţinut prezentarea referitoare la ***„Cesiunea de creanţă-clauză abuzivă în contractele de credit”***. Doamna Alina - Mirela Dincă, Director adjunct

al Direcţiei Juridice la Credit Europe Bank a prezentat ***„Clauzele abuzive - mărul discordiei dintre bancheri, clienţi şi autorităţi. Adevăr sau mit?”***, iar domnul Alexandru Berea, Director al Direcţiei Juridice la Banca Comercială Română a vorbit ***„Despre recentele modificări ale Legii nr. 193/2000: un concept bun şi o procedură deficitară”,*** din perspectiva unei bănci comerciale. La lucrările Colocviului juridic a participat şi reprezentantul Autorităţii Naţionale pentru Protecţia Consumatorilor, domnul Mihail Meiu, Director al Direcţiei Armonizare Europeană, Strategii, Asociaţii şi Juridic, care a susţinut prezentarea ***„Specificitatea contractelor financiare încheiate cu consumatorii-persoane fizice”.***

Mai jos, vă prezentăm **Programul Colocviului juridic al Băncii Naţionale a României din 5 martie 2013, cu tema „Consecinţele juridice generate de intrarea în vigoare a modificărilor Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesionişti şi consumatori”.**

Cuvânt de deschidere - Domnul Bogdan Olteanu, Viceguvernatorul Băncii Naţionale a României.

Despre recentele modificări legislative în materia clauzelor abuzive - Alexandru Nicolae Păunescu, Director, Direcţia Juridică, Banca Naţională a României;

Modelul de afaceri al băncilor - la confluenţa între cerinţele de reglementare şi aşteptările clienţilor - Şerban Toader, Senior Partner, KPMG;

Jurisprudenţa în materia disputelor dintre consumatori şi bănci. Învăţămintele trase de bănci din experienţa judiciară - Ionuţ Şerban, Avocat asociat, Ţucă Zbârcea & Asociaţii;

Cesiunea de creanţă-clauză abuzivă în contractele de credit, Anca Danilescu, Avocat asociat, Zamfirescu Racoţi & Partners;

Clauzele abuzive - mărul discordiei dintre bancheri, clienţi şi autorităţi. Adevăr sau mit?, Alina-Mirela Dincă, Director adjunct, Direcţia Juridică, Credit Europe Bank;

Despre recentele modificări ale Legii nr. 193/2000: un concept bun şi o procedură deficitară, Alexandru Berea, Director, Direcţia Juridică, Banca Comercială Română;

Specificitatea contractelor financiare încheiate cu consumatorii-persoane fizice,

Mihail Meiu, Director, Direcţia Armonizare Europeană, Strategii, Asociaţii şi Juridic, Autoritatea Naţională pentru Protecţia Consumatorilor.

Dezbateri şi concluzii

Închiderea lucrărilor - Alexandru Nicolae Păunescu, Director, Direcţia Juridică, Banca Naţională a României.

Modelul de afaceri al băncilor - la confluența între cerințele de reglementare și așteptările clienților

Șerban Toader
Senior Partner, KPMG România

Rezumat: *Sistemul bancar, puternic lovit de criza financiară, nu mai reprezintă un motor de creştere al economiei. Conducătorii băncilor se confruntă în prezent cu schimbări de amploare şi cu provocări fără precedent. Multiple forțe acționează asupra băncilor simultan şi în sensuri opuse. Un factor major care modelează strategiile de afaceri ale băncilor este, fără îndoială, noul sistem de reglementări anunțat de către autorități, care urmăreşte descurajarea comportamentului riscant adoptat de bănci în perioada anterioară declanşării crizei financiare. Pe lângă costurile cu provizionarea şi restructurarea creditelor neperformante, precum şi costurile de reglementare crescute, băncile se confruntă cu costuri din ce în ce mai mari cu litigiile. Noile cerințe de reglementare şi aşteptările clienților vor schimba fundamental modelul de afaceri al băncilor. Noul model de banking nu mai este compatibil cu cultura de maximizare a profitului pe termen scurt, cu schemele de bonusare inadecvate şi cu lipsa de transparență şi comunicare. Astfel, un sector bancar solid, stabil şi profitabil este esențial pentru stabilitatea şi creşterea economică. Băncile trebuie să se întoarcă la rolul lor fundamental de creditare a economiei reale, iar noul model de banking se conturează a fi unul mai simplu, mai transparent şi mai orientat spre client.*

Cuvinte-cheie: *sistem bancar, cerințe de reglementare, cerințe de prudență bancară, costuri de reglementare, model de banking, provizioane pentru litigii, produse bancare, sector bancar, relația dintre bancă şi client, stabilitate şi creştere economică, incertitudine economică*

La sfârșitul secolului al XIX-lea, în jurul clădirii Băncii Naționale înflorea sistemul financiar-bancar al României, cel care a susținut dezvoltarea economiei românești într-una din cele mai strălucite perioade ale sale, perioada interbelică. În linie cu expansiunea economică, sistemul bancar și creditarea au cunoscut o creștere explozivă după primul război mondial. Băncile asigurau acumularea capitalului financiar și direcționarea acestuia spre industrie și, în special, spre agricultură. În 1928 în România erau înregistrate 1122 de bănci comerciale. Cererea de creditare fiind foarte mare, pentru creditele pe termen scurt se plăteau dobânzi anuale efective de până la 50%.

După criza economică din 1929-1933, mulți debitori au devenit insolvabili, iar prețul terenurilor agricole constituite ca garanție

scăzuse atât de mult încât nu mai acoperea valoarea debitelor restante. Statul a intervenit și prin legea conversiei datoriilor agricole a prevăzut ștergerea a 50% din datorii și rambursarea eșalonată a acestora pe 17 ani, cu o dobândă de 1% pe an. Deși mare parte din pierderi au fost acoperite de stat, multe bănci au falimentat. Mitiță Constantinescu scria în 1943 că după conversia datoriilor „milioane de țărani și muncitori nu mai găseau nicăieri credite pentru rezolvarea celor mai elementare probleme ale lor".[1]

În urma crizei din 1929-1933 au fost emise și primele reglementări bancare. Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă din 1934 stabilea primele reguli de prudență bancară, sub forma capitalului minim și a fondurilor de rezervă, precum și primele reguli de guvernanță, prin cerințele aplicabile directorilor și administratorilor. Prin aceeași lege, a fost înființat Consiliul Superior Bancar de pe lângă Banca Națională a României, cu rolul de a „organiza și îndruma politica bancară în conformitate cu interesele economice ale țării."

După mai bine de 80 de ani, se pare că istoria se repetă. Sistemul bancar românesc înregistrează pierderi istorice, creditarea este înghețată și se poartă dezbateri aprinse cu privire la rolul fundamental al băncilor în societate și în economie.

Sistemul bancar românesc - sub presiune

Sistemul bancar, puternic lovit de criza financiară, nu mai reprezintă un motor de creștere al economiei. Bani noi sunt aduși în sistem dar aceștia nu mai ajung în economie sub formă de credite, ci sunt utilizați pentru a întregi fondurile proprii sau pentru a acoperi pierderile de peste 2 miliarde de lei.

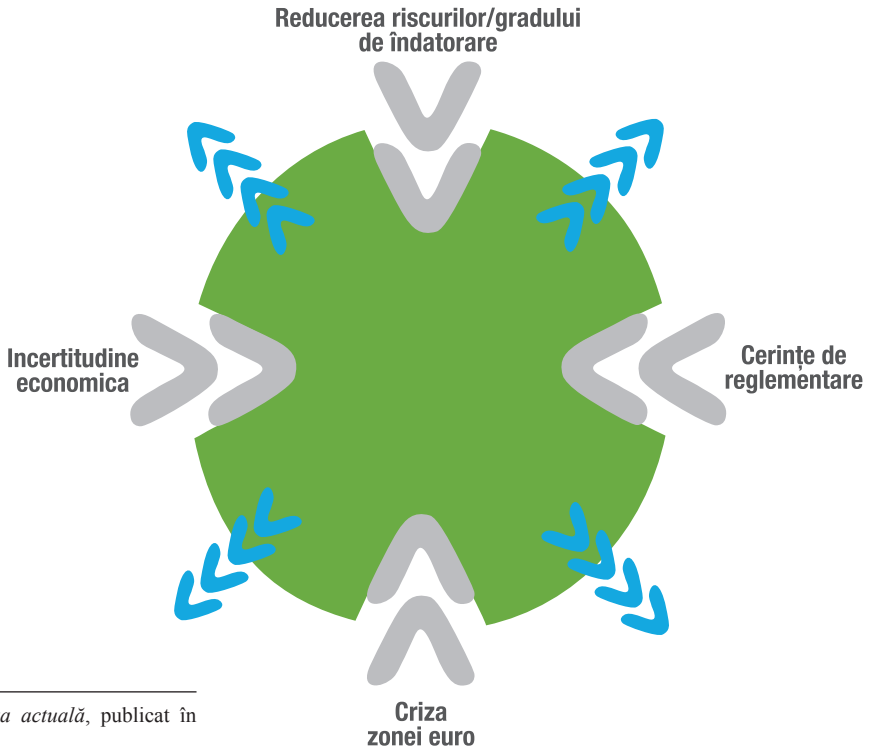
Sistemul bancar a ieșit din criză afectat nu numai în plan financiar, ci și la nivelul imaginii și al reputației. Relația dintre bancă și client, o relație care ar trebui să se bazeze pe încredere și comunicare, nu mai este acolo unde ar trebui să fie. Există în mediul economic percepția că băncile au urmărit profiturile pe termen scurt și că și-au pus propriile interese înaintea celor ale clienților.

Cum se pregătește sistemul bancar să depășească acest moment dificil și să își reia rolul consacrat de susținător al creșterii economice?

O luptă care nu poate fi câștigată?

Conducătorii băncilor se confruntă, în prezent, cu schimbări de amploare și cu provocări fără precedent. Multiple forțe acționează asupra băncilor simultan și în sensuri opuse (a se vedea graficul nr. 1). Pe de o parte, autoritățile cer prudență și anunță noi reglementări drastice.

Grafic 1 – *Forţe care acţionează asupra băncilor*

[1]Dumitru Șandru, *Criza din 1929-1933 și criza actuală*, publicat în revista *Sfera Politicii*, 2009, p. 133

Clienții vor servicii bancare mai bune, prețuri mai mici și mai transparente. Creditorii vor să se asigure că își recuperează capitalurile investite, iar acționarii așteaptă profituri, ca de la orice activitate economică. Toate acestea, pe fondul unei incertitudini economice crescute și a unor transformări tehnologice fără precedent.[2]

Cerințele de reglementare - în topul priorităților

Un factor major care modelează strategiile de afaceri ale băncilor este, fără îndoială, noul sistem de reglementări anunțat de către autorități, care urmărește descurajarea comportamentului riscant adoptat de bănci în perioada anterioară declanșării crizei financiare.

Fie că vorbim despre reforma capitalului, noile standarde de lichiditate sau regulile privind guvernanța și supravegherea, acestea vor avea un impact major asupra costurilor activității bancare. Spre exemplu, conform unor estimări ale Băncii Reglementelor Internaționale (BIS), noile standarde privind lichiditatea se reflectă într-o creștere a marjei de dobândă la credite cu 0,14%, în timp ce fiecare procent suplimentar de capital este de natură să majoreze această marjă cu 0,13%[3].[4]

Aceste costuri suplimentare vor fi absorbite, pe de o parte, prin schimbările structurale și operaționale deja inițiate de bănci, iar pe de altă parte, prin reducerea randamentului capitalului pus la dispoziție de acționari. Indirect, costurile mai mari cu reglementarea se vor reflecta și în prețul produselor bancare.

În cele din urmă, piața va decide la ce costuri se vor finanța băncile și care sunt prețurile pe care le vor percepe în activitatea de creditare. Va exista, însă, o competiție crescută atât pentru capital, cât și pentru depozitele clienților – care reprezintă o sursă de finanțare ieftină și relativ stabilă, precum și pentru debitorii cu un profil de risc scăzut. În această competiție, vor câștiga acele bănci care se vor adapta cel mai bine și cel mai rapid noilor condiții, transformând noile cerințe de reglementare într-un avantaj competitiv.

Nivele de răspuns

Protecția consumatorului de servicii financiare a fost o arie vizată de autoritățile de reglementare din întreaga lume, încă de la începutul crizei financiare (a se vedea graficul nr. 2). Băncile răspund la aceste cerințe printr-o multitudine de măsuri, ce vizează atât modelul conceptual al

Grafic 2 – *Noile cerinţe de reglementare*

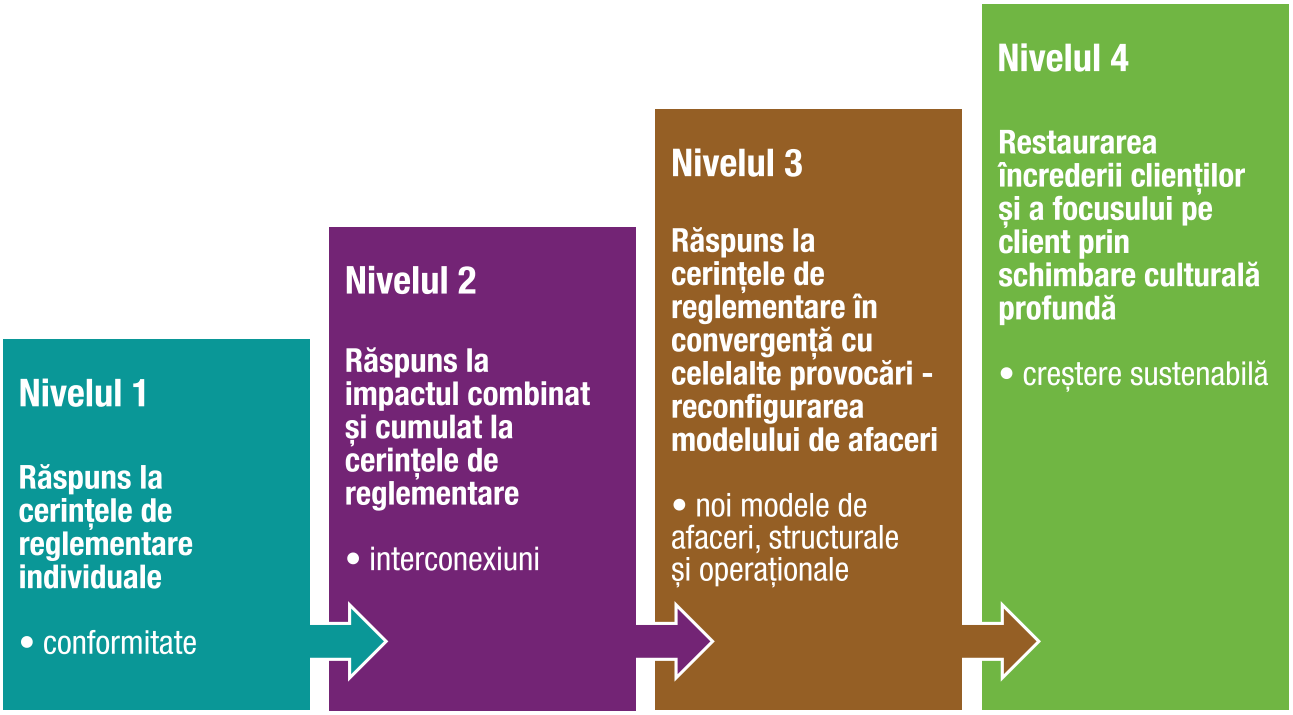

[2]KPMG International, *Focus on Transparency - Financial reporting of European Banks in 2011*, iulie 2012

[3]Estimări individuale pentru fiecare cerință, fără a ține cont de efectul altor măsuri, cum ar fi reducerea cheltuielilor operaționale, diminuarea profilului de risc, reducerea costului capitalului și al finanțării;

[4]Banca Reglementelor Internaționale, Raportul final *Assessing the macroeconomic impact of the transition to stronger capital and liquidity requirements*, decembrie 2010.

Grafic 3 - *Nivele de răspuns ale băncilor la noul mediul economic şi de reglementare*

produselor financiare, cât şi modul în care acestea sunt promovate şi vândute către clienți.

Răspunsul punctual la cerințe de reglementare individuale este, însă, numai primul nivel în transformarea prin care trebuie să treacă băncile. Nivele mai avansate de răspuns au în vedere efectul combinat al acestor reglementări (nivelul 2), precum şi celelalte provocări ale mediului economic (nivelul 3). Pentru a asigura o creştere sustenabilă în noile condiții, este însă necesară o schimbare culturală profundă în cadrul băncilor (nivelul 4) (a se vedea graficul nr. 3)[5].

Dincolo de cerințele de reglementare, îmbunătățirea experienței clientului în relația cu banca trebuie văzută ca o oportunitate pentru crearea unui avantaj competitiv, iar restaurarea încrederii clienților trebuie tratată ca o prioritate strategică. Acele bănci care se vor concentra pe necesitățile clienților, îi vor trata corect şi le vor oferi servicii şi produse adecvate nevoilor lor în condiții transparente vor reuşi să îşi crească veniturile chiar şi pe fondul unui mediu economic şi de reglementare advers. Însă, în acest scop, este necesară o schimbare de cultură la nivelul băncilor, prin care acestea să caute să se apropie cât mai mult de clienți şi să îşi asume responsabilitatea pentru informarea şi educarea lor.

Provizioanele pentru litigii - vârful iceberg-ului?

Pe lângă costurile cu provizionarea şi restructurarea creditelor neperformante, precum şi costurile de reglementare crescute, băncile se confruntă cu costuri din ce în ce mai mari cu litigiile. În alte jurisdicții, statul este cel care dă în judecată băncile – în România acest lucru îl fac consumatorii, care reclamă clauzele abuzive din contractele de creditare.

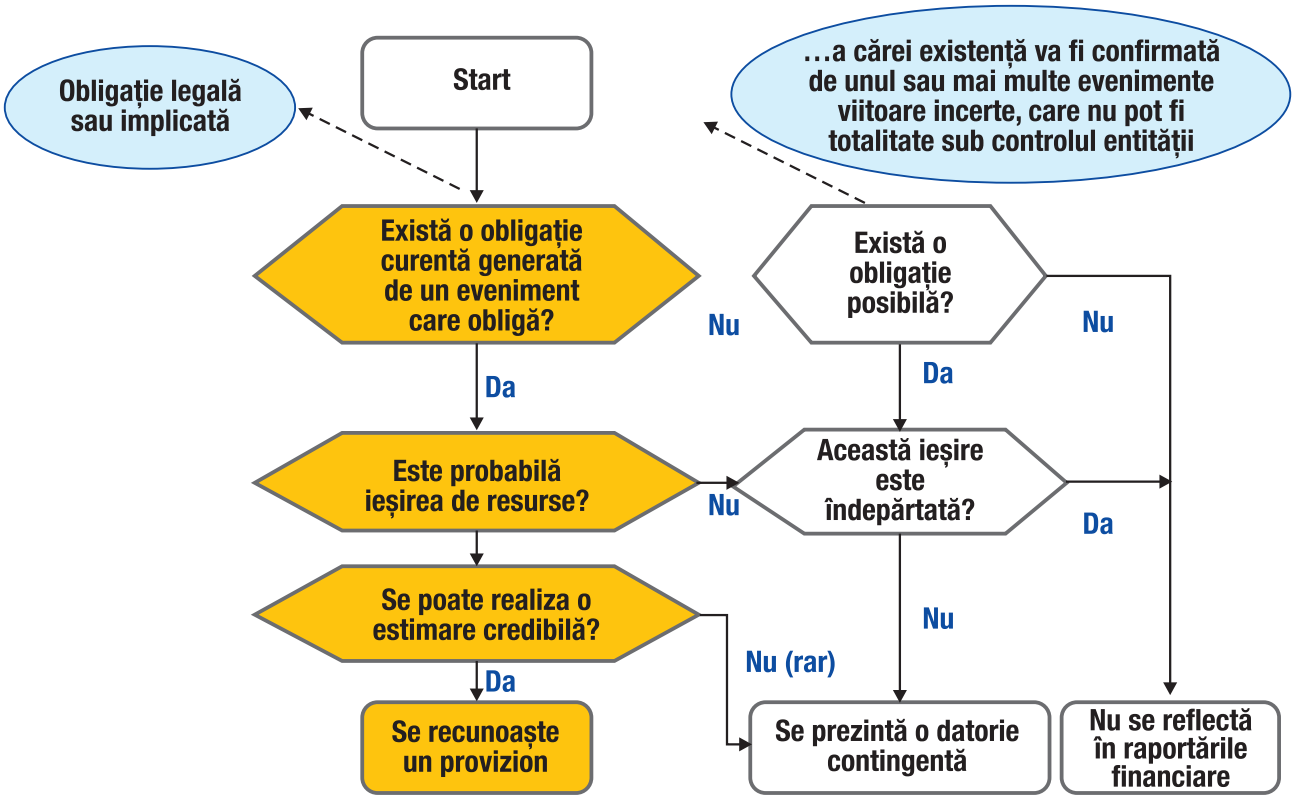
Litigiile se transpun în cheltuieli în situațiile financiare ale băncilor încă înainte de a se concretiza într-o hotărâre judecătorească nefavorabilă băncii. Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS")[6] solicită

[5]KPMG International, *Evolving Banking Regulation EMA Edition*, februarie 2013

[6]Începând cu 1 ianuarie 2012, instituțiile de credit din România aplică IFRS ca bază a contabilității şi la întocmirea situațiilor financiare anuale.

estimarea probabilității de a pierde un litigiu și provizionarea sumei care ar putea fi plătite, încă din momentul in care se constată existența unei obligații care ar putea genera o ieșire de resurse financiare (a se vedea graficul nr. 4).[7]

Grafic 4 – *Provizioane şi datorii contingente conform Standardului Internaţional de Contabilitate IAS 37*

Astfel, aplicarea automată a unor reguli cum sunt cele prevăzute de noul Cod de Procedură Civilă[8] la nivelul unui întreg portofoliu de contracte al unei bănci ar putea conduce la înregistrarea unor provizioane semnificative, cu impact asupra solvabilității și stabilității băncii respective.

La estimarea acestui impact trebuie să se țină cont și de cerințele de natură prudențială aplicabile băncilor, cum ar fi prevederile Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 18/2009[9] cu privire la prețurile interne de referință pentru creditele denominate în valută acordate debitorilor expuși la riscul valutar (care reprezintă majoritatea creditelor acordate persoanelor fizice). Astfel, conform acestui regulament, prețurile interne de referință trebuie să reflecte costurile necesare acoperirii tuturor riscurilor, în condițiile asigurării continuității activității instituției de credit. Trebuie avut în vedere faptul că pentru bănci comisioanele reprezintă o metodă de a recupera costurile operaționale sau costul riscului asociat creditelor. În măsura în care aceste comisioane sunt eliminate dar costurile băncii nu sunt acoperite, pentru a răspunde cerințelor de prudență bancară costurile respective se vor regăsi într-o creștere a dobânzii nominale la creditele existente sau la creditele noi acordate.

În acest context, se impune un dialog intens și o comunicare transparentă între toate

[7]Consiliul Standardelor Internaționale de Contabilitate, *Standardele Internaționale de Raportare Financiară*, ediția 2012

[8]Codul de Procedură Civilă (Legea nr. 134/2010) – Republicare;

[9]Regulamentul nr. 18/2009 privind cadrul de administrare a activității instituțiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și condițiile de externalizare a activităților acestora, cu modificările și completările ulterioare.

părțile implicate - bănci, clienți și autorități de reglementare, pentru o estimare și înțelegere corectă impactul noilor prevederi și pentru a permite luarea măsurilor necesare asigurării stabilității sistemului bancar.

Mai multă transparență şi comunicare

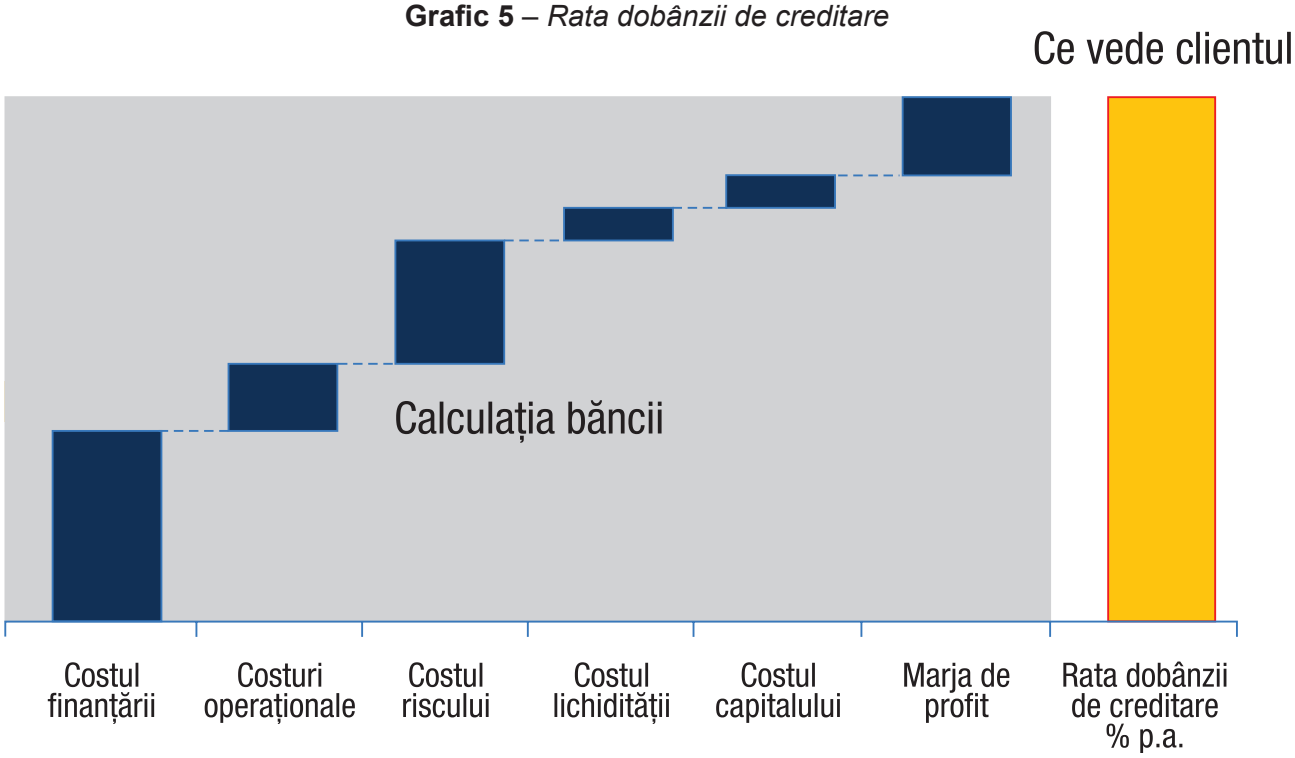
Neînțelegerile cu privire la prețurile produselor bancare, în special cu privire la ratele de dobândă la credite, au fost rezultatul unei rupturi de comunicare între bănci și clienți. Stabilirea ratelor de dobândă la credite este un exercițiu complex în cadrul băncii, care, conform reglementărilor și bunelor practici de prudență bancară, trebuie să ia în calcul toate costurile: costul finanțării, costurile operaționale, costul riscului etc. (a se vedea graficul nr. 5).

Spre noul model de banking

Noile cerințe de reglementare și așteptările clienților vor schimba fundamental modelul de afaceri al băncilor. Noul model de banking nu mai este compatibil cu cultura de maximizare a profitului pe termen scurt, cu schemele de bonusare inadecvate și cu lipsa de transparență și comunicare. În noile condiții, este de așteptat ca băncile să se orienteze spre o creștere sustenabilă în condiții de risc scăzut. În același timp, randamentele bancare trebuie sa redevină atractive pentru acționari, pentru a putea răspunde cerințelor de capital suplimentar.

Băncile se regăsesc astfel prinse între obiective aparent contradictorii: cerințe de reglementare drastice, așteptările clienților pentru

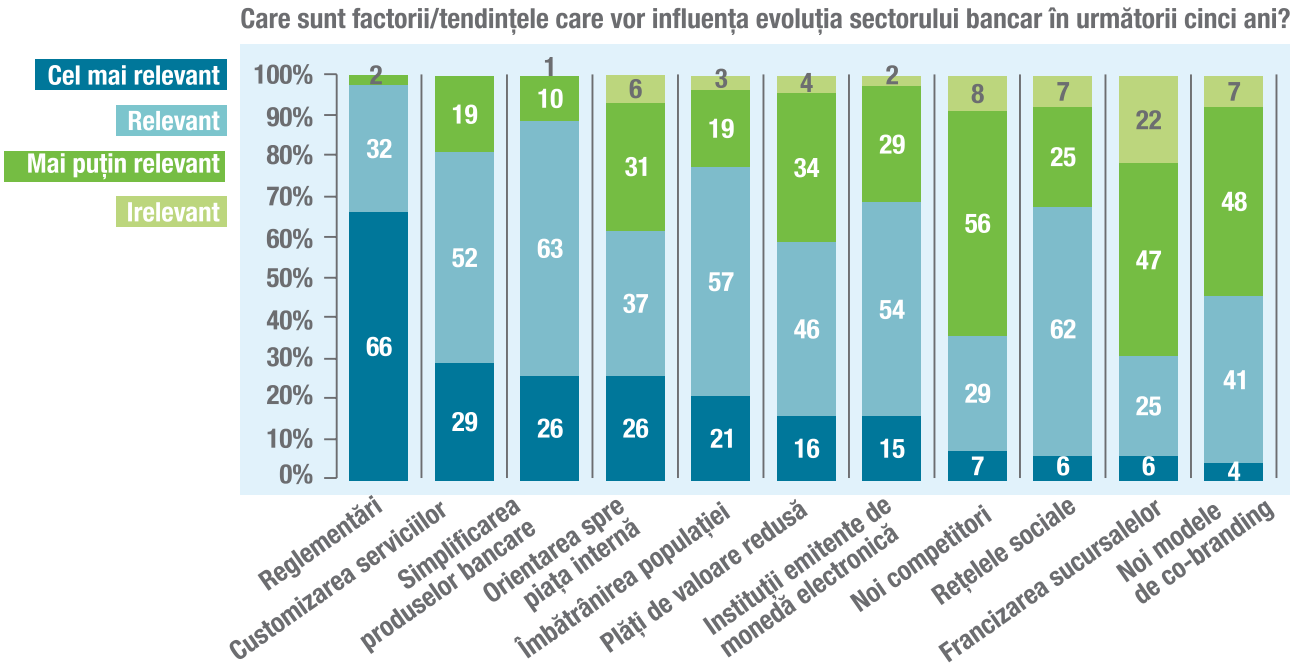
Grafic 5 – *Rata dobânzii de creditare*

Clientul, în schimb, vede o singură rată de dobândă fixă, sau o rată de referință plus o marjă; este datoria băncilor să explice clienților cum se calculează dobânda și care sunt costurile unui credit, precum și opțiunile pe care aceștia le au.

servicii mai bune și mai ieftine și așteptările acționarilor pentru randamente satisfăcătoare pe termen lung. Este, astfel, de așteptat să asistăm la o simplificare a activității bancare, o reîntoarcere la activitățile bancare tradiționale de bază: atragerea de depozite, acordarea de credite, intermedierea

Grafic 6 – *Extras din Banking Executive Survey 2012 efectuat de KPMG În Europa Centrală şi de Est*

plăților, astfel încât băncile vor ajunge să opereze pe modelul unor societăți de utilități publice.

În același timp, băncile trebuie să se reinventeze și să inoveze, începând de la modul în care abordează relația cu clientul. În mod istoric, mulți clienți au interacționat cu banca numai la momentul în care și-au luat un credit. Nu s-a dezvoltat o relație personală între bancă și client. În Statele Unite ale Americii, Wall Mart s-a lansat pe piața bancară acoperind chiar această lipsă. Ce s-ar întâmpla dacă Google sau Apple ar intra pe piața serviciilor bancare?

Pentru a redobândi încrederea clienților, băncile trebuie să îi cunoască și să le înțeleagă cât mai bine nevoile, să conceapă produse care răspund acestor nevoi și sunt aliniate profilului și apetitului la risc al clienților, și să ofere aceste produse la prețuri rezonabile și transparente. În același timp, pentru a reduce costurile, băncile își închid sucursalele și reduc personalul, făcând din ce în ce mai mult uz de tehnologiile mobile, de platformele virtuale și de soluțiile de self-banking, astfel încât se pune întrebarea cum vor reuși să-și păstreze și dezvolte relațiile cu clienții?

Social media se poate dovedi un mijloc nou de apropiere de client. De asemenea, noile capacități de stocare și procesare a datelor impuse de noile reglementări și cerințe de raportare pot fi utilizate în același timp pentru a analiza preferințele consumatorilor și pentru a urmări profitabilitatea la nivel de client și produs.

După cum arată un studiu realizat recent de KPMG în rândul managementului de top al băncilor din Europa Centrală și de Est, simplificarea produselor bancare și adaptarea acestora la necesitățile clienților este pe lista de priorități a acestora, peste 80% din respondenți considerând aceste acțiuni relevante sau foarte relevante, ceea ce indică faptul că sectorul bancar din regiune se îndreaptă în direcția bună (a se vedea graficul nr. 6).[10]

Un sector bancar solid, stabil și profitabil este esențial pentru stabilitatea și creșterea economică. Băncile trebuie să se întoarcă la rolul lor fundamental de creditare a economiei reale, iar noul model de banking se conturează a fi unul mai simplu, mai transparent și mai orientat spre client.

[10]KPMG în Europa Centrală și de Est, *Banking Executive Survey 2012*, 2013

Concursul ipotecilor mobiliare

Av. Monia Dobrescu
Partner Muşat & Asociaţii

Rezumat: *La un an şi jumătate de la intrarea în vigoare a Noului Cod Civil, problemele practice ridicate de noua reglementare sunt departe de a-şi fi găsit o soluţie tranşantă. Astfel, în contextul modificărilor aduse în materia garanţiilor reale, în mod particular în domeniul ipotecilor mobiliare (denumite garanţii reale mobiliare în vechea reglementare), pentru care Noul Cod Civil reprezintă sediul materiei, un aspect care ţine de însuşi scopul constituirii ipotecilor - garantarea creditorilor şi oferirea unei soluţii de îndestulare în situaţia în care debitorul nu-şi îndeplineşte obligaţia garantată - a generat numeroase discuţii şi interpretări. Acest aspect îl reprezintă concursul ipotecilor mobiliare, respectiv prioritatea creditorilor la executarea mai multor ipoteci constituite asupra aceluiaşi bun. Nimic nu împiedică debitorul să constituie ipoteci mobiliare subsecvente asupra bunului adus în garanţie, mai mult, Noul Cod Civil sancţionează înţelegerile contractuale în acest sens, clauzele care impun debitorului plata anticipată şi imediată la cerere a obligaţiei garantate sau plata vreunei alte obligaţii prin faptul constituirii unei alte garanţii asupra aceluiaşi bun fiind considerate nescrise.*

Cuvinte-cheie: *Noul Cod Civil, ipoteca perfectă, ipoteca imperfectă, rang, prioritate, concurs*

1. Perfectarea ipotecilor

Revenind la problema concursului ipotecilor mobiliare, trebuie menţionat că, potrivit art. 2.420 din Noul Cod Civil, "*rangul ipotecilor perfecte se determină potrivit ordinii înscrierii sau perfectării ipotecilor, cu excepţiile prevăzute de lege*", prevederea legală stipulând mai departe că "*ipoteca perfectă este întodeauna preferată ipotecilor care nu au fost perfectate*". Aşa cum corect a fost subliniat în doctrină[1], textul de lege nu oferă o definiţie şi nici o explicaţie a termenului de "rang", însă nu putem decât să fim de acord că rangul este cel care stabileşte "poziţia" fiecărei garanţii în cadrul procesului de executare.

Având în vedere cele de mai sus, trebuie precizat, înainte de toate, înţelesul pe care chiar noul act normativ îl atribuie *perfectării* ipotecii mobiliare. Astfel, conform alin. (1) al art. 2.409, coroborat cu art. 2.387, ipoteca mobiliară este *perfectă* atunci când începe să producă efecte, respectiv *obligaţia garantată a luat naştere şi constituitorul a dobândit drepturi asupra*

[1]Bogdan Vişinoiu, **"Noul Cod Civil - Comentariu pe articole",** ed. C.H.Beck, Bucureşti, 2012, p. 2397.

bunului ipotecat, iar formalităţile cerute de lege pentru publicitate au fost îndeplinite.

Cu alte cuvinte, ipoteca devine perfectă atunci când trei condiţii sunt îndeplinite cumulativ, respectiv, ipoteca este legal constituită (de regulă, prin încheierea unui contract de ipotecă cu respectarea formalităţilor impuse de lege), ea produce efecte (deci ar putea fi executată) şi a devenit opozabilă terţilor prin îndeplinirea formalităţilor de publicitate.

În sens contrar, se poate considera că o ipotecă este imperfectă în următoarele situaţii:

(i) Constituitorul nu a dobândit drepturi asupra bunurilor ipotecate, caz în care ne aflăm în faţa unei ipoteci asupra unor bunuri viitoare (de fapt, un drept de ipotecă sub condiţia suspensivă a dobândirii bunurilor asupra căreia aceasta poartă); şi/sau

(ii) Obligaţiile garantate nu s-au născut încă la momentul încheierii contractului de ipotecă (spre exemplu, părţile încheie în prezent un contract, dar agreează că acesta începe să-şi producă efectele de la un moment dat în viitor, astfel încât obligaţia garantată cu ipoteca nu s-a născut încă); şi/sau

(iii) Formalităţile cerute de lege pentru efectuarea publicităţii, cum ar fi înscrierile la Arhiva Electronică de Garanţii Reale Mobiliare ("Arhiva") nu au fost încă îndeplinite. Deşi în cele mai multe cazuri ipotecile nu devin perfecte din cauza neîndeplinirii formalităţilor de publicitate, există şi situaţii în care ipoteca este imperfectă întrucât nu-şi poate produce efectele (vezi (i) şi (ii) de mai sus).

În legătură cu cele de mai sus, doctrina a considerat necesar să precizeze că între perfectarea şi opozabilitatea ipotecilor mobiliare există *o relaţie de la întreg la parte*[2], perfectarea reunind atât constituirea, cât şi eficacitatea şi opozabilitatea ipotecilor.

[2]Bogdan Vişinoiu, op. cit, p. 2385.

În oricare caz, trebuie menţionat că ipoteca mobiliară se constituie prin însăşi încheierea contractului de ipotecă, doar producerea efectelor ei este condiţionată de obţinerea drepturilor asupra bunurilor ipotecate ori de naşterea obligaţiilor garantate. Ca o excepţie, constituirea ipotecii asupra acţiunilor la purtător nu are loc doar prin încheierea contractului de ipotecă, ci aceasta trebuie menţionată şi pe titlu[3].

În contextul celor de mai sus şi pornind de la prevederile art. 2.420, în practică au apărut numeroase discuţii privind concursul ipotecilor, respectiv, cu privire la ordinea de prioritate în cazul executării garanţiilor constituite cu privire la acelaşi bun. Astfel, în ceea ce priveşte concursul ipotecilor, se disting următoarele ipoteze, ce vor face în cele ce urmează obiectul analizei noastre separate:

(i) Concursul între ipoteci perfecte;

(ii) Concursul între ipoteci care nu au fost perfectate;

(iii) Concursul între o ipotecă perfectă şi una imperfectă.

2. Concursul între ipoteci perfecte

2.1. Regula

Dacă ipotecile al căror concurs se analizează sunt perfecte încă de la constituire, respectiv, obligaţiile garantate au luat naştere, constituitorii au dobândit bunurile garantate şi formalităţile de publicitate au fost îndeplinite, prioritatea ipotecilor se va determina în funcţie de momentul înscrierii.

Pornind de la ideea că prin "*înscriere*" legiuitorul a avut în vedere înscrierea la Arhivă, se va considera că ipoteca ce a fost înregistrată mai întâi la Arhivă va avea prioritate. Datorită particularităţilor tehnice ale înscrierii în Arhivă, şi anume posibilitatea identificării cu exactitate a momentului în care se face înregistrarea (ziua,

[3]Conform Art. 99[1] alin (1) din Legea nr. 31/1990 privind societăţile comerciale, aşa cum a fost modificată ulterior: "*Constituirea de ipoteci mobiliare asupra acţiunilor se face prin înscris sub semnătură privată, în care se vor arăta cuantumul datoriei, valoarea şi categoria acţiunilor cu care se garantează, iar în cazul acţiunilor la purtător şi nominative emise în formă materială, şi prin menţionarea ipotecii pe titlu, semnată de creditor şi debitorul acţionar sau de mandatarii acestora.*"

ora, minutul), determinarea priorităţii ipotecii în ipoteza analizată nu ridică probleme deosebite.

2.2. Situație specială - ipoteca asupra conturilor

Dar ce se întâmplă în cazul particular al ipotecii asupra conturilor pentru care Noul Cod Civil prevede o metodă specifică de publicitate, şi anume controlul[4] asupra conturilor?

Având în vedere că, pornind de la modul în care au fost redactate prevederile Noului Cod Civil, controlul asupra conturilor părea să fie o metodă alternativă de îndeplinire a formalităţilor de publicitate[5], în practică, problemele au apărut, în special cu privire la concursul dintre un creditor care deţinea controlul asupra conturilor, fără să fi fost înscris în Arhivă şi unul care nu a dobândit controlul asupra conturilor, însă şi-a înregistrat ipoteca la Arhivă.

Trebuie spus că problema controlului asupra conturilor ca metodă alternativă de publicitate a stârnit o serie de controverse, atât în doctrină, cât şi în practica bancară. Astfel, în lumina art. 2.426 care acordă prioritate creditorului ce controlează contul ("*Ipoteca creditorului care are controlul asupra unui cont este preferată ipotecii unui creditor care nu are controlul asupra acestuia*"), unii autori au considerat că deţinerea controlului asupra conturilor garantează prioritatea ipotecii, indiferent dacă o ipotecă a fost deja înscrisă în Arhivă, însă creditorul respectiv nu a dobândit controlul asupra conturilor[6]. Această interpretare a fost susţinută de argumente ce ţin, în principal, de executarea silită a unei astfel de ipoteci, considerându-se că un creditor care deţine controlul asupra conturilor va putea întotdeauna să debiteze în mod direct conturile respective.

Pe de altă parte, alţi autori au considerat că ipoteca înscrisă la Arhivă anterior dobândirii controlului asupra conturilor va prevala oricăror altor garanţii subsecvente, întrucât regula stabilită prin art. 2.426 nu *este absolută (lipsind din formulare adverbul "întotdeauna")*[7].

Posibilitatea de a alege între controlul asupra conturilor şi înscrierea la Arhivă a generat şi modificări în practica băncilor, unele dintre ele preferând să renunţe la publicitatea prin înscriere, întrucât deţineau controlul asupra conturilor şi beneficiau în acest mod de o prioritate specială pe care le-o acordă însuşi Noul Cod Civil prin art. 2.426, altele, continuând să facă înscrierile la Arhivă.

Ar fi corect totuşi să observăm că, în practică, prin instituirea acestui mod alternativ de publicitate, nu se mai asigura o publicitate reală a ipotecilor asupra conturilor. Practic, deşi băncile care deţineau controlul asupra conturilor aveau posibilitatea unei imagini mai clare a ipotecilor ce grevau contul respectiv (având cunoştinţa controlului propriu şi putând accesa oricând baza de date a Arhivei pentru a cunoaşte celelalte ipoteci create), pentru ceilalţi creditori acest lucru se dovedea dificil, dacă nu chiar imposibil, întrucât înregistrarea în Arhivă nu reflecta întotdeauna şi controlul băncii asupra contului respectiv.

Pentru a evita crearea unei practici neunitare şi, în acelaşi timp, pentru a respecta rolul de publicitate al Arhivei, Legea nr. 60/2012 privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil ("Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 79/2011") aduce unele modificări menite să clarifice lucrurile.

Astfel, potrivit alin. (2^1) al art. (2) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 79/2011 "*Controlul asupra contului satisface cerința publicității ipotecii mobiliare numai prin înscrierea ipotecii mobiliare în arhivă.*" Mai mult, alin. (2^2) al aceluiaşi articol spune că: "*În cazul*

[4]Spre deosebire de vechea reglementare în care posesia era o formă de publicitate.

[5]Potrivit art. 2410 alin (1) din Noul Cod Civil: "*Publicitatea ipotecii asupra conturilor deschise la o instituție de credit se realizează prin înscrierea ipotecii la arhivă* ***sau*** *poate fi satisfacută prin controlul asupra contului.*"

[6]Veronica Dănăila, "**Noul Cod Civil - Comentarii, doctrină şi jurisprudenţă**", Vol III, Editura Hamangiu, 2012, p. 827.

[7]Bogdan Vişinoiu, op. cit, p. 2406.

ipotecilor mobiliare pentru care publicitatea se realizează prin control în condițiile art. 2.410 alin. (2) din Codul civil[8]*, prioritatea menționată de art. 2.426 din Codul civil este conferită numai acelei ipoteci mobiliare care a îndeplinit și formalitățile de publicitate la arhivă.*»

Prevederile de mai sus arată, deci, că simplul control asupra conturilor nu este suficient pentru a se asigura publicitatea ipotecii mobiliare, aceasta asigurându-se, în continuare, prin înscrierea la Arhivă. Mai mult, noile prevederi aduc precizări și în ceea ce privește prioritatea specială acordată prin articolul 2.426 din Noul Cod Civil, condiționând-o de situația în care ipoteca mobiliară constituită în favoarea creditorului ce exercită control asupra conturilor a fost înscrisă la Arhivă.

3. Concursul între ipoteci care nu au fost perfectate

În legătură cu ipotecile care nu au fost perfectate, o primă chestiune ce necesită clarificare este aceea a posibilității executării acestei categorii de ipoteci. Răspunsul este diferit în funcție de motivele pentru care ipoteca este imperfectă – după cum precizam, perfectarea reunește atât constituirea, cât și eficacitatea și publicitatea ipotecii.

Astfel, dacă ipoteca nu a fost constituită conform prevederilor legale aplicabile, indiferent dacă au fost îndeplinite condițiile de eficacitate și de publicitate, nu putem vorbi de existența valabilă a ipotecii. Deși situațiile practice în care se poate pune problema în acest sens sunt extrem de limitate, ne putem imagina totuși cazul unei ipoteci pe acțiuni la purtător care are la bază un contract de ipotecă, dar nu a fost înscrisă pe acțiuni în mod faptic, obligațiile garantate fiind născute, constituitorul având drepturi asupra acțiunilor, iar formalitățile de publicitate fiind îndeplinite. Pe cale de consecință, problema concursului între astfel de ipoteci este una falsă, ipotecile în sine neexistând.

În aceeași ordine de idei, deși ipotecile ineficace pot fi valabil constituite, în lipsa eficacității acestora, nici în acest caz nu se poate pune problema executării lor și, deci, problema concursului.

Pe de altă parte, în cazul în care ipotecile sunt imperfecte pentru că nu s-au îndeplinit formalitățile de publicitate cu privire la niciuna dintre ele, considerăm că executarea acestora este posibilă, fără însă ca o ordine de prioritate să poată fi opusă de vreunul dintre creditorii beneficiari celuilalt și, practic, cel care are șanse să-și îndestuleze creanța este cel care va porni executarea garanției.

4. Concursul între ipoteci perfecte și ipoteci imperfecte

Dacă soluția generală este dată chiar de textul alin. (2) al art. 2.420, respectiv, *ipoteca perfectă este întodeauna preferată ipotecilor care nu au fost perfectate*, un aspect susceptibil să genereze discuții în practică este acela al concursului între o ipotecă perfectă încă de la momentul constituirii sale și una care, deși constituită și înscrisă la Arhivă anterior, devine perfectă ulterior perfectării primei.

Astfel, atunci când ipoteca devine perfectă ca urmare a nașterii obligațiilor garantate, se pune problema dacă vor prevala prevederile alin. (2), art. 2.420 (citate mai sus) sau cele ale art. 2.370 - "*atunci când garantează îndeplinirea unei obligații viitoare, ipoteca dobândește rang din momentul înscrierii în registrele de publicitate*".

Pentru o mai bună înțelegere a celor de mai sus, să luăm exemplul în care două părți încheie un contract de prestări servicii, prin care prestatorul garantează beneficiarului îndeplinirea obligațiilor sale cu o ipotecă pe acțiuni (Ipoteca 1). Contractul de prestări servicii este încheiat

[8] "*(2) Un creditor ipotecar dobândește controlul asupra unui cont dacă: a) creditorul ipotecar este chiar instituția de credit la care este deschis contul; b) constituitorul,instituția de credit și creditorul ipotecar convin în scris că instituția de credit, fără a solicita consimțământul constituitorului ipotecii, va urma instrucțiunile prin care creditorul dispune de sumele aflate în cont; sau c) creditorul ipotecar devine titular al contului.*"

la momentul T0, urmând să intre în vigoare în viitor la momentul T1, Ipoteca 1 constituindu-se şi fiind înregistrată în Arhivă la acelaşi moment T0. Întrebarea se pune ce rang va avea Ipoteca 1 astfel constituită şi ce prioritate va primi creditorul garantat cu Ipoteca 1 dacă până la momentul T1, când obligaţia garantată ia naştere şi ea devine perfectă, prestatorul mai constituie o ipotecă pe aceleaşi acţiuni, în favoarea altui creditor (Ipoteca 2), care este perfectă de la momentul constituirii ei, în orice caz, devine perfectă până la momentul T1 (legal constituită, eficace, opozabilă).

O asemenea întrebare este susceptibilă de două răspunsuri diferite, respectiv, de interpretări opuse:

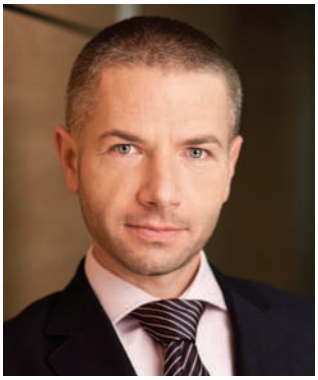
(i) Unii pot susţine că ipoteca perfectă încă de la început (Ipoteca 2) va prevala, indiferent dacă cealaltă ipotecă (Ipoteca 1) devine, la rândul ei perfectă, înainte de momentul executării;

(ii) Alţii spun că ipoteca imperfectă, pentru care au fost îndeplinite mai întâi formalităţile de publicitate (Ipoteca 1), odată devenită perfectă, va prevala asupra oricărei alte ipoteci înregistrate ulterior (inclusiv asupra Ipotecii 2).

Întrucât norma expresă conţinută de art. 2.370 nu poate fi lăsată deoparte, astfel încât, din momentul naşterii obligaţiei garantate, ipotecii i se consolidează retroactiv rangul de prioritate, considerăm că cea din urmă interpretare se subsumează voinţei legiuitorului. În consecinţă, dacă executarea Ipotecii 2 intervine până la momentul T1, atunci într-adevăr Ipoteca 1 este afectată, dar în această situaţie nu putem vorbi despre un concurs între ipoteci perfecte, dat fiind că Ipoteca 1 nu a fost încă perfectată. Dacă executarea Ipotecii 2 intervine după momentul T1, când şi Ipoteca 1 este perfectă (obligaţia garantată a luat naştere), atunci considerăm că, potrivit regulii instituite de art. 2.370, Ipoteca 1 ar trebui să aibă prioritate faţă de Ipoteca 2.

Procedurile de valorificare a creanţelor. Situaţia creditorilor garantaţi cu ipotecă asupra conturilor bancare în concurs cu alţi creditori

Ionuţ Şerban, *Avocat Asociat* **Dan Cristea,** *Avocat Senior*
Țuca Zbârcea & Asociații

Rezumat: *Valorificarea de către creditori a drepturilor pe care le conferă garanțiile asupra soldului creditor al contului de depozit al clientului a avut parte de abordări diferite din partea creditorilor garantați şi a primit soluții diferite în fața instanțelor judecătoreşti învestite cu soluționarea unor litigii generate de valorificarea drepturilor creditorilor garantați. În foarte multe situații, aceşti creditori sunt băncile care beneficiază de ipoteci asupra conturilor propriilor clienți pentru garantarea restituirii, prin plăți periodice, a creditelor contractate.*

Cuvinte-cheie: *creanță, debitor garant, ipotecă mobiliară, executare silită, poprire*

Este în afara oricărui dubiu faptul că soldul creditor al contului debitorului garant poate face obiectul ipotecii mobiliare (garanţiei reale mobiliare anterior intrării în vigoare a Noului Cod Civil). Temeiul legal este dat de art. 2.389 lit. c) din Noul Cod Civil [respectiv art. 6 alin. (5) lit. b) din Titlul VI al Legii nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice].

De asemenea, doctrina a apreciat că poate face obiectul garanţiilor reale *„soldul creditor al conturilor* [...], *de fapt un drept de creanță pe care deponentul îl are împotriva băncii sau altei instituții financiare şi al cărei obiect constă întotdeauna în restituirea unei sume de bani*”[1].

Probleme speciale au apărut mai ales în situaţiile în care băncile au fost nevoite să îşi valorifice drepturile în concurs cu alţi creditori (de regulă chirografari) în procedura de executare silită sau în procedura insolvenţei debitorului. De cele mai multe ori, aceşti creditori chirografari au interesul de a nega un drept de preferinţă al băncilor rezultat din instituirea garanţiilor reale, uzând de instituţii juridice specifice celor două proceduri pentru a le anihila. Ne vom referi în cele ce urmează la situaţia creditorilor garantaţi cu ipoteci mobiliare asupra conturilor în fiecare dintre cele două proceduri de valorificare a creanţelor.

1. Concursul dintre creanța garantată a băncii şi creanța unui creditor chirografar care a început procedura de executare silită

O dezbatere juridică care se va perpetua, probabil, şi după intrarea în vigoare a Noului Cod de Procedură Civilă este legată de modalitatea

[1] R. Rizoiu, *Garanțiile reale mobiliare. O abordare funcțională*, Ed. Univers Juridic, București, 2011, p. 516.

de valorificare, în cadrul unei proceduri execuţionale conduse de un alt creditor, a unei creanţe bancare garantate cu ipotecă mobiliară asupra soldului creditor al contului de depozit al unui client al băncii.

Ipoteza este următoarea: un creditor a început executarea silită împotriva clientului băncii, iar executorul judecătoresc a comunicat băncii adresa de înfiinţare a popririi pe contul de depozit al debitorului poprit asupra căruia banca deţine o ipotecă mobiliară. Creanţa garantată a băncii este certă lichidă şi exigibilă, iar banca doreşte să uzeze de dreptul său de a se îndestula cu prioritate faţă de creditorul următor. Prin ipoteză, banca a îndeplinit formalităţile de publicitate a garanţiei sale.

În practică, într-o asemenea ipoteză, instituţiile bancare au preferat uneori să-şi îndestuleze prioritar propria creanţă împotriva debitorului din soldul creditor al contului, dând ulterior curs poririi solicitate de executorul judecătoresc. În sprijinul acestei acţiuni a fost invocată instituţia compensaţiei legale, argumentându-se că efectul automat al acestei figuri juridice permite în orice moment, independent de executările silite ce s-ar afla în curs, stingerea obligaţiilor reciproce dintre bancă şi client. Astfel, creanţa clientului împotriva băncii, evidenţiată contabil în cadrul soldului creditor, este stinsă de debitul pe care acelaşi client îl are faţă de instituţia bancară.

În sprijinul acestei interpretări s-a subliniat că principalul avantaj practic al compensaţiei legale constă tocmai în adăpostirea creditorului beneficiar de *„riscul unei eventuale insolvabilităţi a debitorului [...]* [şi de n.n.] *concursul celorlalţi creditori chirografari*”[2]. Într-adevăr, evidenţiind avantajele pe care le presupune instituţia compensaţiei, s-a arătat că *„cei doi creditori, în acelaşi timp debitori reciproci, au o situaţie privilegiată, unul în raport cu celălalt, deoarece compensaţia constituie pentru ei o adevărată cauză de preferinţă. Se evită în acest fel concursul celorlalţi creditori ai fiecăruia în realizarea reciprocă a creanţelor unuia împotriva celuilalt şi invers*”[3].

Aşa fiind, s-a apreciat că, la momentul primirii unei adrese de înfiinţare a popririi, banca poate să îşi aproprie capitalul bănesc din soldul creditor al debitorului până la concurenţa sumei ce reprezintă creanţa proprie, ca expresie a unei compensaţii ce a operat deja. Abia ulterior va opera, în această interpretare, indisponibilizarea bunurilor poprite ca urmare a comunicării adresei executorului judecătoresc.

În cele ce urmează vom argumenta că o astfel de potenţială conduită a unui creditor bancar prezintă riscul de a nu fi considerată de instanţele de judecată ca fiind conformă normelor procedurale în materia executării silite. Aceasta ar putea atrage atât posibilitatea unei acţiuni în daune formulată de către debitor, cât şi posibilitatea iniţierii unei proceduri de validare a poririi împotriva acestuia (iniţiată de creditorul popritor, în conformitate cu art. 789 şi urm. din Noul Cod de Procedură Civilă).

În sprijinul acestei abordări vine o teză principială de drept procesual civil - existenţa unui raport obligaţional de drept material nu poate da naştere unei acţiuni de executare întreprinsă de o altă entitate decât executorul judecătoresc, cu excepţia situaţiilor expres reglementate de lege (aşa-numitele *„executări private*” care se puteau desfăşura în baza Titlului VI al Legii nr. 99/1999, perpetuate şi în legislaţia în vigoare sub imperiul noilor coduri, civil şi de procedură civilă).

Deliniamentul dintre raporturile fundamentale de drept material şi mijloacele de transpunere în plan procesual a acestora a fost rezumat într-o formulă sumară de voci doctrinare cu autoritate: *„Dreptul de a porni executarea silită aparţine creditorului. Acesta nu poate însă proceda la executarea silită pentru simplul fapt că posedă o creanţă faţă de o altă persoană*

[2]C. Stătescu, C. Bârsan, *Drept civil. Teoria generală a obligaţiilor*, Ediţia a IX-a, revizuită şi adăugită, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2008, p. 379.

[3]L. Pop, *Teoria generală a obligaţiilor*, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2000, p. 488.

fizică sau juridică. Ordinea juridică recunoaşte creditorilor posibilitatea de a-şi valorifica drepturile lor numai în anumite condiţii şi cu respectarea unor reguli procedurale strict determinate"[4].

Este dificil de argumentat, în această lumină, că instituţia compensaţiei legale poate justifica o conduită activă de apropriere patrimonială. Cu alte cuvinte, figura juridică de drept substanţial nu poate presupune intervenţia privată în patrimoniul debitorului executat silit de un alt creditor.

Justificarea acestei afirmaţii este, în esenţă, aceea că indiferent care ar fi drepturile subiective dobândite de o entitate juridică, realizarea lor efectivă în concurs cu executarea silită pornită de un alt creditor presupune determinarea ordinii de preferinţă în concursul dintre cele două creanţe. În acord cu principiul legalităţii executării silite, normele de procedură care reglementează etapele, actorii şi modalităţile permise de executare sunt de ordine publică. În acest sens, art. 625 din Noul Cod de Procedură Civilă prevede următoarele: „*(1) Executarea silită se face cu respectarea dispoziţiilor legii, a drepturilor părţilor şi ale altor persoane interesate. (2) Este interzisă efectuarea de acte de executare de către alte persoane sau organe decât cele prevăzute la art. 623*".

În lumina acestor prevederi, este dificil de conceput ca un drept subiectiv al băncii (posibil chiar contestat de către clientul debitor) să fie înfăptuit efectiv prin simpla manifestare de voinţă a aceleaşi bănci, în absenţa concursului efectiv al organelor de executare, precum şi a rigorilor presupuse de acest concurs.

Dimpotrivă, o conduită în concordanţă cu normele procedurale ale entităţii bancare ar presupune (i) indisponibilizarea imediată a sumelor aflate în soldul creditor al debitorului, urmată de (ii) intervenţia în cursul procedurii de executare silită deja deschise, în virtutea prevederilor art. 689 din Noul Cod de Procedură Civilă[5] sau prin depunerea titlului de creanţă în cadrul procedurii de executare, anterior distribuirii (art. 869 din Noul Cod de Procedură Civilă). În acest mod, banca ar putea participa la distribuirea sumelor rezultate din poprire împreună cu creditorul care a iniţiat poprirea, dar fără a deţine *de plano* o prioritate în satisfacerea creanţei sale faţă de acesta din urmă. Ordinea de prioritate în concursul dintre cele două creanţe urmează a fi stabilită de către executorul învestit cu parcurgerea procedurii de executare silită.

Refuzul de a proceda în acest mod poate atrage incidenţa procedurii de validare a popririi prescrisă de art. 789 din Noul Cod de Procedură Civilă, întrucât s-ar putea considera că, apropriindu-şi pentru sine sume ale soldului creditor în absenţa unui proceduri de executare silită, banca a refuzat în mod culpabil să îşi îndeplinească obligaţia de indisponibilizare prevăzută de art. 783 alin. (1) din Noul Cod de Procedură Civilă. Totodată, nu poate fi exclusă o acţiune în angajarea răspunderii băncii pornită de debitorul privat de respectivele sume în absenţa unui titlu executoriu pus în executare de organele execuţionale.

2. Situația creditorilor garantați cu ipotecă asupra contului bancar în cazul insolvenței debitorului

O altă problemă cu care băncile se confruntă destul de des în procedura insolvenţei este cea legată de valorificarea drepturilor lor ce decurg din calitatea de creditor garantat cu ipotecă mobiliară asupra soldului creditor al contului de depozit al clientului băncii intrat în insolvenţă.

Situaţia este următoarea: pentru garantarea unor obligaţii ce decurg din anumite relaţii contractuale, pe lângă eventuale garanţii reale

[4] I. Leş, *Tratat de drept procesual civil*, Ediţia a 4-a, Ed. CH Beck, Bucureşti, 2008, p. 962.

[5] Prevederile art. 689 NCPC statuează:
„*(1) Orice creditor poate interveni în cursul executării silite pornite de un alt creditor, însă numai în condiţiile şi limitele prevăzute la alin. (2).*
(2) Pot interveni în executarea silită:
1. creditorii care au deja un titlu executoriu contra debitorului;
2. creditorii care au luat măsuri asigurătorii asupra bunurilor acestuia;
3. creditorii care au un drept real de garanţie sau, după caz, un drept de preferinţă asupra bunului urmărit, conservat în condiţiile prevăzute de lege;
4. creditorii chirografari titulari ai unor creanţe băneşti rezultate din înscrisuri cu dată certă ori din registre ţinute cu respectarea condiţiilor prevăzute de lege".

asupra unor bunuri corporale (ipoteci mobiliare sau imobiliare) şi garanţii personale, banca a instituit ipotecă mobiliară şi asupra soldului creditor al contului propriului client (de cele mai multe ori deschis chiar la banca titulară a dreptului de garanţie). Deschiderea procedurii insolvenţei clientului ridică problema drepturilor băncii asupra soldului creditor al contului clientului său, ţinând seama de normele speciale care reglementează procedura insolvenţei. Prin ipoteză, banca a îndeplinit formalităţile de publicitate a garanţiei sale.

În practică, nu sunt rare situaţiile în care creditorii chirografari ori administratorul/lichidatorul judiciar neagă dreptul creditorilor garantaţi cu ipotecă mobiliară asupra soldului conturilor debitorului în insolvenţă. Două argumente deduse din interpretarea dispoziţiilor speciale ale Legii insolvenţei nr. 85/2006 sunt aduse în sprijinul acestei abordări:

(i) Drepturile speciale ale creditorilor garantaţi de a fi preferaţi faţă de alţi creditori pentru satisfacerea creanţelor se manifestă cu prilejul valorificării bunurilor obiect al garanţiei. Aceste drepturi pot fi valorificate la finalul procedurii de lichidare a bunurilor din patrimoniul debitorului, care nu poate avea ca obiect decât bunurile corporale/ bunurile incorporale care pot fi evaluate şi înstrăinate în procedura de lichidare. Soldul creditor al unui cont de depozit presupune, însă, prin ipoteză că obiectul garanţiei este reprezentat de o sumă de bani, aşadar un ”bun” care nu poate fi lichidat.

(ii) În plus, art. 4 alin. (2) - (3) din Legea nr. 85/2006 prevede că toate disponibilităţile băneşti ale debitorului se păstrează într-un cont unic de lichidare, iar toate sumele existente în orice alte conturi ale debitorului urmează a fi transferate în acest cont unic. Reglementarea legală nu lasă posibilitatea băncilor/altor creditori de a refuza transferul sumelor în contul unic de lichidare în anumite circumstanţe (cum este cazul existenţei unei garanţii reale asupra contului).

Dacă legiuitorul ar fi urmărit ca aceste sume să aibă o afectaţiune specială (anume satisfacerea cu prioritate a creditorului garantat), ar fi instituit obligaţii speciale în sarcina administratorului/ lichidatorului judiciar (indisponibilizarea sumelor de bani până la valorificarea creanţei creditorului garantat sau aprobarea unui plan de reorganizare prin care s-ar dispune şi cu privire la soarta garanţiei). Nicio astfel de obligaţie nu a fost impusă administratorului/lichidatorului judiciar, de unde s-ar putea trage concluzia că sumele de bani intră în contul unic de lichidare şi sunt la dispoziţia acestuia, indiferent dacă contul din care au fost eliberate a făcut sau nu anterior obiectul unei garanţii reale.

Cu toate acestea, pornind de la regimul juridic al ipotecii mobiliare instituit de art. 2.387 şi următorul din Noul Cod de Procedură Civilă, precum şi de la definiţiile pe care Legea nr. 85/2006 le dă noţiunii de „*creanță garantată*”, respectiv „*creanță chirografară*”, credem că există temeiuri suficiente pentru a susţine că dreptul de preferinţă pe care îl conferă garanţia asupra soldului creditor al debitorului în insolvenţă nu se pierde odată cu deschiderea procedurii insolvenţei.

„*Creditorii chirografari*” în procedura insolvenţei sunt „*creditorii debitorului care nu au constituit garanții față de patrimoniul debitorului și care nu au privilegii însoțite de drepturi de retenție* [...]” (art. 3 pct. 13 din Legea nr. 85/2006), iar „*creanțele garantate*” sunt „*creanțele persoanelor care beneficiază de o garanție reală asupra bunurilor din patrimoniul debitorului, indiferent dacă acesta este debitor principal sau terț garantat față de persoanele beneficiare ale garanțiilor reale*” (art. 3 pct. 9 din Legea nr. 85/2006).

Prin urmare, Legea insolvenţei nu instituie un regim derogator de la regimul de drept comun, în sensul de a reglementa o situaţie specială a creditorilor garantaţi cu soldul creditor al

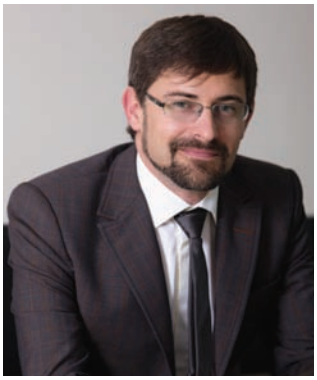
conturilor bancare. În atare situaţie, considerăm că aplicarea regimului ipotecii mobiliare care conferă un drept de preferinţă creditorului garantat, în concurs cu art. 4 alin. (2)-(3) din Legea nr. 85/2006 ar trebui să conducă la următoarele soluţii practice:

(i) Dacă la momentul constituirii contului unic de lichidare existau sume de bani în contul asupra căruia poartă ipoteca mobiliară, creditorul beneficiar al garanţiei ar trebui să fie considerat creditor garantat pentru acele sume de bani;

(ii) Desfiinţarea tuturor conturilor debitorului ca urmare a deschiderii procedurii insolvenţei şi deschiderea unui cont unic de lichidare lipseşte de obiect ipoteca mobiliară (care poartă asupra unui cont desfiinţat). Prin urmare, ulterior deschiderii contului unic de lichidare, creditorul devine chirografar pentru creanţa care rămâne negarantată după aplicarea pct. (i) de mai sus.

Finanțare în insolvență și „Superpriority”[1]

Vasile Godîncă-Herlea
Managing Partner, Casa de Insolvență Transilvania SPRL

Rezumat: *Se remarcă în practica dreptului insolvenței un succes limitat în propunerea și realizarea planurilor de reorganizare, datorită, în primul rând, lipsei finanțării investițiilor sau activității debitoarei propuse a fi efectuată în perioada de reorganizare. Reglementarea de la art. 121[1] din Legea 85/2006 privind procedura insolvenței prin care s-a instituit o prioritate în caz de faliment în favoarea finanțatorilor planului de reorganizare (aceştia recuperându-şi creanțele chiar înaintea creditorilor garantați anteriori deschiderii procedurii) s-a dorit a fi un imbold care să crească apetența în domeniul finanțării reorganizării. Din păcate, modul de reglementare a dus la o izolare a articolului de lege menționat şi o lipsă de aplicare a acestuia în practică, prin urmare decelarea condițiilor concrete de aplicare a superprioritații în dreptul românesc este un demers extrem de important.*

Cuvinte-cheie: insolvență, creditori garantați, plan de reorganizare, rang prioritar, finanțare a planului de reorganizare

Preambul

Reorganizarea judiciară reprezintă o soluție de redresare a afacerii aflate în dificultate efectuată sub protecția Legii insolvenței.

Una din cutumele planurilor de reorganizare este faptul că în caz de redresare creditorii recuperează mai mult decât în caz de faliment. De altfel, planul de reorganizare trebuie să cuprindă și o simulare a falimentului, caz în care creditorii pot să aprecieze gradul de satisfacere al creanței pe care-l presupune reorganizarea față de situația intrării în faliment a companiei.

Bazat pe regula menționată mai sus, se poate constata că întotdeauna un plan de reorganizare ar trebui să fie o soluție dezirabilă atât pentru creditori, cât și pentru companie, în detrimentul falimentului și totuși, în practică, observăm că procente aproape infime ale companiilor intrate în insolvență optează pentru reorganizare, iar

[1]Una din definițiile acestui termen superpriority este: „The rights of certain creditors of a bankrupt debtor to receive payment before others that would seem to have superior claims to money or assets; typically granted when a creditor provides much-needed financing after the filing of the bankruptcy petition” - http://financial-dictionary.thefreedictionary.com/superpriority

dintre cele care optează pentru un asemenea demers, un procent foarte mic este al celor care reușesc să îndeplinească un plan și să iasă din insolvență[2].

Analizând cazuistica existentă am putea aprecia că la baza acestui număr mic de redresări stau atât cauze anterioare deschiderii procedurii (introducerea cu întârziere a cererii de deschidere a procedurii, lipsa de cultură managerială etc.), dar și cauze posterioare deschiderii procedurii și propunerii planului de reorganizare (proiecții nerealiste ale creșterii cifrei de afaceri, proiecții nerealiste ale evoluției pieței, lipsa finanțării externe companiei).

Dintre cauzele amintite, cea mai importantă este cea privitoare la cvasiinexistența finanțării activității debitoarei în perioada premergătoare planului (perioada de observație), dar și ulterior confirmării planului de reorganizare.

Finanțarea în insolvență

În teorie, orice formă de finanțare dintre cele care sunt la îndemâna unei companii cu funcționare normală este posibilă. Cele mai întâlnite modalități de finanțare a unei companii în insolvență sunt creditul furnizor, factoring, împrumuturile de la asociați și mult mai rar creditarea bancară. De asemenea, se întâlnesc și o serie de finanțări, să spunem, indirecte sau înlesniri cum ar fi vânzarea în regim de consignație (în care consignatarul este societatea în insolvență), leasingul, reducerile de datorii, eșalonări la plată, scăderi ale dobânzilor. În general, aceste tipuri de finanțare (fie ele directe sau indirecte) nu sunt finanțări noi, ci, mai degrabă, continuarea și executarea unor contracte de factoring, leasing sau a unor contracte de furnizare cu termen de plată în derulare la data deschiderii procedurii de insolvență și care sunt menținute de către administratorul judiciar. Posibilii finanțatori, indiferent din ce categorie, sunt reticenți la a acorda finanțări noi în procedură, datorat în primul rând lipsei de garanții privind recuperarea acestor sume în caz de intrare în faliment.

Pe această linie a deblocării finanțării în insolvență s-a dorit a fi și modificarea Legii nr. 85/2006 prin Legea nr. 169/2010 și introducerea art. 121 alineat 1[1] care instituie un rang de prioritate la distribuire creditorilor care finanțează planul de reorganizare, chiar față de creditorii garantați anteriori planului[3].

Este adevărat că există argumente foarte convingătoare care pledează împotriva acordării de finanțare suplimentară în cadrul insolvenței și anume:

- există un risc ridicat de intrare în faliment;
- în general la societățile intrate în insolvență întâlnim un dezechilibru financiar acut;
- risc reputațional dat de o imagine compromisă a debitoarei care ar putea atrage inclusiv un risc reputațional al finanțatorului însuși;
- perspectivele comerciale sunt sumbre potențate de un management deficitar;
- scopul tuturor creditorilor in insolvență este diminuarea prin orice mjloace a expunerii, nepunându-se problema extinderii acesteia.

Toate aceste argumente de neîncredere ar trebui să dispară odată cu votarea unui plan de reorganizare și cuprinderea în cadrul acestuia a

[2]În 2010, cca 1% din procedurile în lucru au fost reorganizări (dintr-un total de 21.692 proceduri) în 2011, procentul reorganizărilor din totalul procedurilor de insolvență (cca 34.400) este de 4% http://www.coface.ro/CofacePortal/ShowBinary/BEA%20Repository/RO/ro_RO/documents/img_news/stins_2011 (Studiul COFACE privind situația insolvențelor din România în anul 2010) http://business-review.ro/over-34000-romanian-firms-were-in-insolvency-last-year-less-than-4-percent-made-reorganization-plans/

[3]Legea nr. 85/2006, art. 121 „(1) Fondurile obținute din vânzarea bunurilor din averea debitorului, grevate, în favoarea creditorului, de ipoteci, gajuri sau alte garanții reale mobiliare ori drepturi de retenție de orice fel, vor fi distribuite în următoarea ordine:
1. taxe, timbre și orice alte cheltuieli aferente vânzării bunurilor respective, inclusiv cheltuielile necesare pentru conservarea și administrarea acestor bunuri, precum și plata remunerațiilor persoanelor angajate în condițiile art. 10, art. 19 alin. (2), art. 23 și 24;
1.1. creanțele creditorilor garantați născute în timpul procedurii de insolvență după confirmarea planului de reorganizare, ca parte componentă a acestui plan. Aceste creanțe cuprind capitalul, dobânzile, majorările și penalitățile de orice fel;
2. creanțele creditorilor garantați, cuprinzând tot capitalul, dobânzile, majorările și penalitățile de orice fel, precum și cheltuielile, pentru creanțele născute înainte de deschiderea procedurii."

unei finanțări a activității, întrucât printr-un plan situația financiară a debitoarei se echilibrează (prin mecanismul reducerii/eșalonării de datorii), există o monitorizare judiciară, business-ul este restructurat, nu există riscuri de executare silită, iar în caz de faliment, în condițiile art. 121 alin. 1^1 din legea insolvenței există posibilitatea recuperării banilor cu „superprioritate”[4].

S-a dorit probabil ca articolul 121 alin.1^1 să fie o garanție suficientă pentru a încuraja finanțarea planurilor de reorganizare. Din păcate, reglementarea este lacunară și neintegrată în sistemul legislativ românesc, așa cum vom dezvolta în subpunctul următor, astfel încât să confere o aplicare facilă și lipsită de complicații și interpretări.

O scurtă privire asupra legislației americane în domeniu relevă faptul că finanțarea în insolvență cunoaște o reglementare explicită care a fost testată și în numeroase spețe practice. În general, există următoarele variante de finanțare ale unei companii care continuă activitatea sa operațională (Debtor-in possession-DIP):

A. Finanțarea activității curente cu credit negarantat care va fi încadrat ca ordine de prioritate între cheltuielile curente și de administrare a procedurii. Acest tip de finanțare negarantată, în cazul în care se obține în cursul desfășurării activității curente, nu are nevoie de niciun fel de o altă aprobare/avizare. În măsura în care această finanțare este obținută în afara activității curente sau finanțatorul dorește ca finanțarea să aibă un rang de prioritate la distribuire superior cheltuielilor de administrare și curente, operațiunea nu se va putea efectua decât cu avizul instanței.

B. Mai interesante sunt însă regulile de accesare a unor creditări care urmează a fi garantate cu bunurile debitoarei. În acest caz, cu acordul instanței, se pot accesa: a) credite/împrumuturi pentru care se vor constitui garanții pe bunurile libere de sarcini din patrimoniul debitoarei sau se vor constitui garanții reale de rang subsecvent pe bunuri care nu sunt libere de sarcini având deja ipoteci/gajuri/privilegii anterioare (asta mai ales în conditiile în care nu sunt bunuri libere de sarcini sau bunurile libere de sarcini sunt insuficiente) și b) finanțări garantate cu garanție reală de același rang cu garanțiile anterioare (fiind concurentă cu acestea) sau prioritară fața de garanțiile anterioare.

Această din urmă variantă de finanțare este interesantă pentru obiectul studiului de față. Iată că există legislații evoluate din punctul de vedere al materiei insolvenței în care întâlnim această superprioritate (superpriority), din acest punct de vedere prevederile art. 121 alin. 1^1 din Legea insolvenței nu reprezintă o noutate absolută.

Însă, spre deosebire de dispozițiile din legea românească, în dreptul american, o finanțare care să dobândească un rang concurent sau chiar prioritar față de garanțiile reale deja existente, se poate accesa numai în anumite condiții și doar cu autorizarea instanței.

Pentru a obține o atare finanțare DIP, va trebui să demonstreze că:

- împrumutul nu se poate obține în alte condiții decât cu acceptarea rangului superior față de garanțiile vechi;
- există o protecție adecvată a intereselor creditorilor garantați anteriori (și care printr-o asemenea operațiune ar urma să fie retrogradați ca rang)[5].

Astfel, dacă debitorul demonstrează că finanțarea nu poate fi procurată pe altă cale, instanța poate autoriza debitorul să acorde finanțatorului o garanție care să aibă prioritate față de creditorii garantați înscriși la masa credală, precum și față de toate cheltuielile procedurii (inclusiv față de cele de natură salarială). De obicei finanțatorul va solicita atât o garanție de prim rang asupra bunurilor de inventar ale

[4]Vom folosi pe parcursul acestei lucrări termenul de superprioritate pentru a desemna rangul dobândit de creditorul garantat cu creanță născută prin plan față de creditorii garantați anteriori deschiderii procedurii.

[5]A se vedea: USC, title 11-Bankruptcy, chapter 3 - Case administration, subchapter IV - Administrative powers, section 364 - Obtaining credit; Broude, Richard F. „Reorganization under chapter 11 of the Bankruptcy Code, p. 6-18 până la 6-21 disponibil pe http://books.google.ro/books?id=ufRAp5A9A7wC&printsec=frontcover&dq=reorganization+under+chapter+11+of+the++bankruptcy+code&hl=ro&sa=X&ei=s5owUZjZGcXPhAet24DwDg&ved=0CCsQ6AEwAA#v=onepage&q=reorganization%20under%20chapter%2011%20of%20the%20%20bankruptcy%20code&f=false

debitoarei, asupra creanțelor acesteia și asupra numerarului, indiferent dacă acestea sunt deja aduse ca și garanție sau nu, cât și o garanție de rangul doi față de toate celelalte bunuri deja aduse ca și garanții. De asemenea, va solicita și o garanție de prim rang asupra tuturor celorlalte bunuri libere de sarcini.

O garanție de prim rang poate fi constituită doar cu acordul creditorilor care își pierd rangul de prioritate în favoarea finanțatorului, ori fără acord dacă instanța decide că aceștia au o protecție adecvată a creanței lor, chiar dacă se acordă finanțatorului garanția solicitată. În multe cazuri, creditorii procedurii acceptă aceasta în schimbul unui pachet de protecții suplimentare specificat în hotărârea instanței de aprobare a finanțării reorganizării. Aceste protecții includ de obicei garanții asupra bunurilor care fuseseră libere de sarcini și, de multe ori, plăți ale dobânzilor curente.

„Superpriority" în legislația românească

Din nefericire modalitățile de finanțare în insolvență, dar și modul de garantare al recuperării împrumuturilor nu sunt nici amănunțit și nici foarte clar reglementate în legislația din România. Poate tocmai din cauza acestui aspect în practică nu există o apetență deosebită pentru acordarea de credite către o societate în insolvență, chiar dacă în anumite cazuri există elemente clare din care reiese că o infuzie de capital ar decide șansele de redresare ale debitoarei și implicit ar mări gradul de recuperare al creanțelor tuturor creditorilor.

În concret, există acest articol inclus în secțiunea a 7-a - Falimentul din Legea nr. 85/2006, introdus prin Legea nr. 169/2010, - este vorba de art. 121^1 -, care arată faptul că în caz de faliment distribuirile de sume rezultate din valorificarea bunurilor grevate de garanții reale se vor face cu prioritate în contul creanțelor garantate născute în timpul procedurii insolvenței după confirmarea planului, ca parte componentă a acestui plan. Puțina doctrină pe această temă (ca să nu mai vorbim de faptul că nu am reușit să identificăm practica judiciară aferentă acestui articol) este de părere că acest articol reglementează o adevărată superprioritate a creditelor acordate în vederea finanțării reorganizării, superprioritate care se manifestă prin distribuiri de sume în favoarea finanțatorilor planului înaintea creditorilor garantați anterior (care potrivit dreptului comun, dimpotrivă, ar avea rang prioritar oricărei garanții reale ulterioare)[6].

Modalității de redactare a acestui articol de lege i s-ar putea aduce numeroase critici:

a) este reglementat în secțiunea de faliment, la distribuiri de sume, pe când o atare dispoziție legală ar trebui să figureze la secțiunea reorganizare;

b) este lacunar: nu reiese cu claritate dacă se referă exclusiv la creditări și împrumuturi noi acordate în procedura reorganizării. Lecturând atât alineatul 1^1 cât și alineatul 2 al articolului 121 s-ar putea trage concluzia că nu este vorba de finanțări noi, ci de creanțe noi ale creditorilor garantați anterior născute în timpul reorganizării, cum ar fi dobânzi sau penalități născute după confirmarea planului;

c) nu prezintă condițiile concrete în care un credit accesat în reorganizare devine garantat prioritar și nici mecanisme prin care o asemenea garanție ar putea fi făcută opozabilă prin înscrierea în cartea funciară (având în vedere că cvasitotalitatea garanțiilor constituite potrivit vechiului cod civil conțin o interdicție de grevare care este un impediment la constituirea de noi garanții chiar și de ranguri inferioare);

d) este incert dacă creditele noi care s-ar bucura de superprioritate pot fi acordate de orice persoană (cum ar fi alt creditor

[6] A se vedea: S. M. Milos „Principalele modificări aduse Legii 85/2006 prin Legea 169/2010", Revista Phoenix, octombrie-decembrie 2010 p. 4 și urm.; S. Munteanu „Poziția creditorului garantat în procedura insolvenței prevazută de Legea nr. 85/2006 (Aspecte practice) ", Revista Phoenix octombrie decembrie 2011, p. 9-10; V. Deleanu „Finanțarea debitorului aflat în reorganizare judiciară, facilitate sau constrângere?", Revista de drept bancar și financiar 1/2011 p. 30 și urm.

din procedură garantat sau chirografar, un asociat, un administrator sau chiar un terț străin de procedură, fiecare putând justifica un interes în a acorda un credit garantat superprioritar) sau doar de creditorii care au deja garanții pe bunuri[7];

e) alin. 1[1] se referă la creditorii garantați pentru creanțele garantate născute în reorganizare, în timp ce alineatul 2 se referă la creanțele creditorilor născute anterior deschiderii procedurii. Se observă că se omite perioada de observație, dar și falimentul. Ar reieși că în aceste etape procedurale nu se pot accesa finanțări care să poată beneficia de garanții cu rang prioritar la distribuire.

Modalitatea aleasă de legiuitor pentru a reglementa o problemă atât de importantă cum este garantarea finanțărilor date pentru realizarea planului de reorganizare (și de care, așa cum am spus, depinde în mare măsură rata însemnată a eșecurilor reorganizării) este una inadecvată. Ar trebui să existe norme care să reglementeze o procedură expresă prin care se pot accesa finanțările în insolvență și care: a) să acopere toate etapele procedurii - observație, reorganizare, faliment (nevoia de finanțare în faliment poate să fie foarte bine fundamentată de necesitatea întreținerii și conservării patrimoniilor, mai ales a celor importante care necesită sume semnificative necesare pazei, întreținerii, administrării acestora) b) să includă cele mai însemnate tipuri de finanțare (finanțare pentru cheltuielile de administrare și conservare, finanțare pentru continuarea activității curente, finanțare pentru investiții), c) să facă referire la modalitățile de rambursare și garantare a rambursării acestor finanțări (garanții reale, personale, privilegii chiar), inclusiv procedura și aprobările necesare pentru accesarea unei asemenea finanțări.

Condiții de aplicare a art. 121 alin. 1[1]. În ciuda modului deficitar în care a fost reglementată superprioritatea și indirect una din modalitățile de finanțare a planului în Legea nr. 85/2006, vom încerca să vedem care sunt condițiile de aplicare a art. 121 alin. 1[1] precum și efectele prin prisma integrării acestuia în economia Legii insolvenței, în concordanță cu axioma conform căreia o normă trebuie interpretată în sensul aplicării ei și nu în cel al neaplicării.

Astfel o primă condiție explicită de aplicare a art. 121 alin. 1[1] este că creanța garantată să fie născută *„în timpul procedurii de insolvență după confirmarea planului de reorganizare”*.

Potrivit art. 102 din Legea 85/2007 când sentința care confirmă un plan intră în vigoare, activitatea debitorului este reorganizată în mod corespunzător; creanțele și drepturile creditorilor și ale celorlalte părți interesate sunt modificate astfel cum este prevăzut în plan. Confirmarea planului de reorganizare este momentul în care se declanșează procedura reorganizării. Prin urmare, pentru a beneficia de superprioritate creanța garantată trebuie să se fi născut în procedura reorganizării.

O a doua condiție revelată direct de text este aceea că această creanță să fie *parte componentă planului confirmat.* Art. 95 prevede faptul că planul de reorganizare va indica perspectivele de redresare în raport cu posibilitățile și specificul activității debitorului, cu mijloacele financiare disponibile și cu cererea pieței față de oferta debitorului. Alineatul 6 al articolului menționat mai prevede faptul că „planul va specifica măsurile adecvate pentru punerea sa în aplicare, cum ar fi (...) obținerea de resurse financiare pentru susținerea realizării planului și sursele de proveniență a acestora”. Iată că prin prisma acestor texte reiese faptul că această naștere a creanței garantate (cuantumul, termenul de rambursare, garanțiile care se vor constitui pentru a asigura garantarea, precum și celelalte

[7]Confuzia provine din faptul că atât în alin. 1[1] cât și în alin. 2 legea se operează cu aceeași noțiune „creditorii garantați” cărora în alin. 1[1] li se distribuie sumele născute în reorganizare iar in alineatul 2 li se distribuie sumele născute anterior deschiderii procedurii. Ar reieși la prima citire că este vorba de aceiași creditori și la alin. 2 și la alin. 1 diferența ar consta doar în etapa diferită în care li s-au născut creanțele și de aici intrebarea dacă pot acorda credite care să beneficieze de superprioritate și alte categorii de persoane decât creditorii garantați deja.

condiții care stau la baza nașterii executării și stingerii raportului juridic ce va sta la baza creanței) va fi una din măsurile planului de reorganizare care se va regăsi atât în descrierea mecanismelor reorganizării, cât și în bugetul de venituri și cheltuieli și în fluxul de numerar al planului de reorganizare.

Părerea noastră este că o a treia condiție neexplicită care trebuie descoperită din economia textelor legale este aceea a acordării unei protecții adecvate creditorilor garantați anteriori.

Principiul *qui prior tempore potior iure* se traduce în regula conform căreia cine a îndeplinit primul formalitățile de valabilitate sau opozabilitate a unui act are prioritate față de cei care l-au îndeplinit ulterior și se aplică și în ceea ce privește rangul garanțiilor reale. Aceasta este o axiomă aparent invincibilă a dreptului civil și presupune că garanțiile reale primesc rang în ordinea înscrierii lor în registrele de publicitate. Superprioritatea reglementată de art. 121[1] este o excepție de la această regulă, întrucât o garanție născută în procedura de reorganizare va avea prioritate față de garanțiile anterioare constituite pe bunurile debitoarei.

Însă aplicarea acestei superpriorități nu poate să fie efectuată fără limitări, întrucât ea ar duce la grave abuzuri și golirea de conținut a garanților creditorilor garanțati anteriori deschiderii procedurii. De altfel, aceasta a și fost dilema practicienilor la apariția acestui text: se pot constitui garanții în procedura fără limitare pe bunurile deja garantate? Se pot opune în vreun fel creditorii garantați anterior? Ce se întâmplă cu garanțiile creditorilor garanțati anterior după aplicarea ipotecii care acordă superprioritate potrivit art. 121[1]? La toate aceste întrebări ar fi trebuit să răspundă în concret norma legală, iar tăcerea acesteia și lipsa unei rezolvări la aceste dileme a dus, din punctul nostru de vedere, la izolarea textului de lege și neaplicarea lui în practică.

Deși nu este reglementată expres, condiția de care aminteam – necesitatea acordării unei protecții adecvate creditorului garantat anterior – reiese din interpretarea coroborată a altor texte de lege care se referă la situația creditorului garantat în procedura insolvenței și anume litera G din cadrul art. 95 din Legea 85/2006 care între măsurile adecvate de punere în aplicare a planului menționează și posibilitatea de modificare sau stingere a garanţiilor reale, cu acordarea obligatorie, în beneficiul creditorului garantat, a unei garanţii sau protecţii echivalente, în condiţiile prevăzute la art. 39 alin. (2) lit. c)"[8] sau situația pericolului diminuării valorii părții garantate dintr-o creanță cu rang inferior, ca urmare a acumulării dobânzilor, majorărilor și penalităților de orice fel la o creanță garantată cu rang superior reglementată de litera b) punctul B alineatul 1 din cadrul articolului 39. Ambele situații reglementează cazuri de slăbire a poziției creditorului garantat datorat mecanismelor insolvenței. Modificarea rangului unei ipoteci (sau a altei garanții reale) prin instituirea unei ipoteci prioritare ca urmare a confirmării planului este o situație de modificare a garanțiilor reale.

În acest context între măsurile de protecție adecvată a creanței cu garanție devenită de rang inferior ca urmare a confirmării planului, pot fi:

- efectuarea de plăți periodice în favoarea creditorului pentru acoperirea diminuării valorii obiectului garanției ori valorii părții garantate dintr-o creanță cu rang inferior;
- efectuarea de plăţi periodice în favoarea creditorului pentru satisfacerea dobânzilor, majorărilor şi penalităţilor de orice fel şi, respectiv, pentru reducerea capitalului creanţei sub cota de diminuare a valorii obiectului garanţiei ori a valorii părţii garantate dintr-o creanţă cu rang inferior;

[8]Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, art. 39 (2): În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. B, judecătorul-sindic va putea respinge cererea de ridicare a suspendării formulată de creditor, dacă administratorul judiciar/debitorul propune în schimb adoptarea uneia sau mai multor măsuri menite să ofere protecție corespunzătoare creanței garantate a creditorului, precum: (...) c) novația obligației de garanție prin constituirea unei garanții suplimentare, reale sau personale, ori prin substituirea obiectului garanției cu un alt obiect.

- novația obligației de garanție prin constituirea unei garanții suplimentare, reale sau personale ori prin substituirea obiectului garanției cu un alt obiect.

Acestea sunt măsuri care se regăsesc enumerate chiar în lege, însă nu excludem luarea și a altor măsuri care ar putea fi demonstrate ca fiind o protecție suficientă și eficientă.

O a patra condiție implicită, având în vedere că măsura constituirii garanției va fi o măsură a planului, este aceea că prin constituirea ei să nu se aducă atingere principiului tratamentului corect și echitabil al creanțelor defavorizate (între care se vor integra și creanțele garantate al căror rang a fost modificat). Este adevărat că această condiție este mai degrabă o condiție a confirmării planului de reorganizare, însă ea va trebui avută în vedere și la luarea măsurii de finanțare a planului cu acordarea unei garanții proritare potrivit art. 121.

Înainte de a analiza efectele constituirii unei asemenea garanții, ne vom opri cu câteva considerații asupra creanței care stă la baza garanției superprioritare.

Creanța, asa cum spuneam, trebuie să se fi născut ca urmare a unui plan de reorganizare și ca parte componentă a acestuia. Fiind vorba de o creanță nouă reglementată prin plan este de natura evidenței ca aceasta va fi o creanță prin care se vor finanța operațiunile care vor sta la baza redresării. Astfel, va putea fi vorba de un credit de investiții (în cazul în care planul va prevedea investiții noi, achiziții de utilaje, modernizări, finalizarea unor construcții etc.) sau o linie de credit (pentru cazul necesarului de lichiditate pentru rulajul curent) acordate de una din băncile deja creditoare sau de o bancă nouă. Ar putea fi un investitor privat nefiind exclusă nici o creditare de asociat (tocmai din această perspectivă este necesară condiția suplimentară a acordării unei protecții adecvate creditorilor garantați anteriori, pentru a nu goli de conținut, print-un împrumut asociat garantat superprioritar, garanțiile constituite anterior). De asemenea, se poate integra, în acest context, inclusiv un credit furnizor care să fie dublat de o garanție reală. În lipsa unor limitări legislative, teoretic, orice tip de creanță născută ulterior procedurii va putea dobândi o garanție reală asupra bunurilor debitoarei, dacă acest aspect este prevăzut ca măsură a planului și se încadrează în condițiile amintite mai sus.

În măsura în care condițiile enumerate sunt respectate, părerea noastră este că nu va fi necesar un acord separat al creditorilor garantați anteriori la constituirea unei garanții superprioritare, fiind suficientă votarea planului (care se poate efectua și fără votul creditorilor garantați) și confirmarea acestuia de către judecătorul sindic. Bineînțeles că în măsura în care condiția asigurării unei protecții adecvate a creanței creditorilor garantați anteriori nu ar fi posibilă, nimic nu-i impiedică pe aceștia să consimtă la crearea unei asemenea superprioritați și fără a avea o protecție, mai ales în cazurile în care finanțarea reorganizării le-ar asigura un grad de recuperare al creanței mai ridicat (în ciuda acceptării unei garanții prioritare) decât în caz de faliment.

Este important ca toate condițiile unei finanțări a planului de reorganizare să fie negociate cu finanțatorul și cu creditorii (dacă se impune) fiind stabilite înainte de depunerea planului de reorganizare, acestea urmând a fi cuprinse în planul depus în termen pentru a fi îndeplinită cerința ca noua creanță să fie parte componentă a planului. Negocierea va fi purtată de autorul planului - știindu-se că diferiți participanți la procedură pot propune un plan propriu (creditorii, debitoarea sau administratorul judiciar).

Instituirea garanției fiind reglementată prin plan, iar planul confirmat având natura unei hotărâri judecătorești definitive, înscrierea garanției în registrele de publicitate se va efectua în temeiul acestei hotărâri judecătorești care este planul fără a fi necesar acordul creditorilor garantați anteriori[9].

[9]Soluția se fundamentează și pe o similitudine cu modificarea actului constitutiv al debitoarei prin plan fără acordul statutar al asociaților, când modificarea mențiunilor în registrul comerțului se fac doar în baza planului confirmat.

Efectul constituirii unei asemenea garanții este prevăzut de lege și anume în caz de faliment, din vânzarea bunurilor asupra cărora poartă garanția creditorilor ale căror creanțe s-au născut ulterior confirmării planului, aceștia își vor îndestula creanța din valorificare înaintea creditorilor garantați anteriori procedurii. Garanția va acoperi atât principalul, cât și accesoriile acesteia. De amintit că acest creditor se va îndestula înaintea oricăror garanții reale indiferent de natura acestora: ipoteci, privilegii, gajuri.

Menționăm mai sus că în planul de reorganizare vor trebui prevăzute concret condițiile nașterii, dar și stingerii creanței garantate născute în timpul procedurii, pentru că legea arată cum se poate recupera această creanță doar în caz de faliment (cu superprioritate), pe când în timpul reorganizării, recuperarea va trebui să se facă potrivit prevederilor planului.

În loc de concluzii

Așa cum spuneam, reglementarea deficitară lasă nerezolvate o serie de ipoteze:

- Alin. 1^1 se referă la recuperarea creanțelor garantate <u>născute în timpul reorganizării</u>. Următorul alineat se ocupă de recuperarea creanțelor garantate <u>născute anterior deschiderii procedurii</u>. Rămân neacoperite și nereglementate creanțele garantate născute în perioada de observație sau în faliment. Această lipsă de reglementare este o lacună legislativă, ori o imposibilitate de contractare a unor credite garantate în cele doua forme ale procedurii?
- Alin. 1^1 se referă la modul de recuperare a creanței garantate născute în reorganizare, doar în ipoteza vânzării bunului în caz de faliment. Ce se întâmplă, însă, dacă bunul este vândut în timpul reorganizării, ori dacă finanțarea acordată excede la restituire durata planului de reorganizare? Așa cum este ea astăzi reglementată, superprioritatea, paradoxal, nu va acorda un rang prioritar la recuperare în alte situații decât cea expres reglementată: vânzarea în faliment.
- În măsura în care sunt mai multe bunuri garantate în favoarea unor creditori diferiți sau chiar negarantate, care vor fi criteriile în funcție de care se vor alege bunurile asupra cărora va purta superprioritatea?

Având în vedere toate aspectele menționate *de lege ferenda* se impune o reglementare amănunțită a acestui mecanism juridic extrem de importante pentru reușitele planurilor de reorganizare.

Admiterea excepţiei tardivităţii contestaţiei în anulare.Partea interesată, deşi avea cunoştinţă de redactarea deciziei contestate înăuntrul termenului legal de 15 zile, a sesizat instanţa competentă să soluţioneze contestaţia în anulare în interiorul termenului de 1 an de la rămânerea irevocabilă a deciziei

Luiza Dolofan
Consilier Juridic, Direcția Juridică
Banca Națională a României

La data de 28.06.2012 contestatoarea SC AB SRL a sesizat instanța de judecată cu contestație în anulare în temeiul art. 318 alin. 1 Cod procedură civilă vechi, solicitând anularea Deciziei nr. 112/2012 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție la data de 20 ianuarie 2012. Contestatoarea şi-a motivat cererea de chemare în judecată, susținând că instanța de judecată a admis în mod greșit recursul formulat în cauză de către autoritatea contractantă C, pentru motivele arătate pe larg în acțiune. Autoritatea contractantă C a formulat în termen legal întâmpinare, invocând excepția tardivității contestației în anulare, iar pe fond respingerea ca neîntemeiată. Analizând actele dosarului s-a reținut că contestatoarea s-a adresat la data de 20 aprilie 2012 cu cerere la instanța de judecată, solicitând comunicarea unei copii de pe decizia pronunțată. Instanța de judecată a comunicat contestatoarei faptul că dosarul fusese înaintat la Curtea de Apel, încă de la data de 10 aprilie 2012. Contestatoarea a revenit cu cerere la Înalta Curte de Casație şi Justiție în sensul comunicării unei copii de pe decizia pronunțată la data de 20.01.2012, ocazie cu care i s-a comunicat decizia solicitată de la mapa de hotărâri a instanței la data de 20.06.2012. Contestatoarea susține că „o copie de pe decizia nr. 112/20.01.2012 a fost înaintată de Înalta Curte de Casație şi Justiție, în urma solicitării în acest sens, la data de 20.06.2012".

Cuvinte-cheie: contestație în anulare, tardividate, termen

Autoritatea contractantă a invocat şi susţinut excepţia tardivităţii contestaţiei în anulare, pentru următoarele motive:

Potrivit art. 318 alin. 2 Cod procedură civilă vechi: „Contestaţia se poate face oricând înainte de începutul executării silite, iar în timpul ei, până la împlinirea termenului stabilit la art. 401 alin.1 lit.b) sau c). Împotriva hotărârilor irevocabile care nu se aduc la îndeplinire pe cale de executare silită, contestaţia poate fi introdusă în termen de 15 zile de la data când contestatorul a luat cunoştinţă de hotărâre, dar nu mai târziu de un an de la data când hotărârea a rămas irevocabilă."

Art. 319 alin. 2 teza a doua Cod procedură civilă vechi prevede că: *Împotriva hotărârilor irevocabile care nu se aduc la îndeplinire pe*

cale de executare silită, contestația poate fi introdusă în termen de 15 zile de la data când contestatorul a luat cunoștință de hotărâre, dar nu mai târziu de un an de la data când hotărârea a rămas irevocabilă.

Așadar, textul de lege mai sus reprodus, prevede expres că partea interesată se poate adresa cu contestație în anulare **în termen de 15 zile de la data când contestatorul a luat la cunoștință de hotărâre.**

Din informațiile de mai sus, rezultă că contestatoarea știa că la data de 10 aprilie 2012 dosarul instanței fusese înaintat la instanța de fond.

Chiar dacă contestatoarea nu a primit la data de 20 aprilie 2012 o copie de pe decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea exercitării unei căi extraordinare de atac, aceasta avea cunoștință la data primei solicitări în acest sens, că decizia instanței de recurs fusese redactată, fiind înaintată împreună cu dosarul la instanța de fond.

Pentru aceste motive, autoritatea contractantă a considerat că contestatoarea știa de existența deciziei la data de 20 aprilie 2012, fiind culpa acesteia că nu s-a adresat în termen util cu cerere la instanța de fond, unde se afla dosarul, pentru a i se comunica o copie de pe decizia contestată.

Art. 319 alin. 2 Cod procedură civilă vechi nu prevede obligația comunicării hotărârii, însă este în sarcina și mai ales în interesul părții să afle soluția pronunțată.

Stabilirea de către legiuitor a unui termen maxim de 1 an zile de la data rămânerii irevocabile a hotărârii înăuntrul căruia partea interesată se poate adresa cu contestație în anulare la instanța competentă, nu acoperă obligația părții interesate de a face toate demersurile necesare să ia cunoștință cât mai urgent de hotărârea instanței de judecată.

În niciun caz, reglementarea de către legiuitor a două termene, respectiv termenul de 15 zile de la care a luat cunoștință de hotărâre și termenul de 1 an de la rămânerea irevocabilă a hotărârii nu poate încuraja rămânerea în pasivitate a părții interesate.

În caz contrar, termenul, astfel cum este reglementat de lege ar deveni inutil, partea interesată ar avea la îndemână **oricând** înăuntrul termenului de 1 an de la rămânerea irevocabilă a hotărârii, posibilitatea să atace cu contestație în anulare o decizie, ceea ce ar fi în contradicție cu rațiunea textului de lege de fixare a unui termen procedural, iar sancțiunea decăderii din dreptul neexercitat în termenul legal ar fi inaplicabilă.

Având în vedere aceste aspecte, raportate la art. 318 alin. 2 Cod procedură civilă vechi, autoritatea contractantă a considerat că termenul de „*15 zile de la data când contestatorul a luat cunoștință de hotărâre*” era cu mult împlinit la data sesizării instanței de judecată cu prezenta cerere, motiv pentru care, s-a solicitat admiterea excepției tardivității contestației în anulare și respingerea acesteia ca fiind tardiv formulată.

Mai mult, art. 129 Cod procedură civilă vechi prevede că: „*Părțile au îndatorirea ca, în condițiile legii, să urmărească desfășurarea și finalizarea procesului. De asemenea, ele au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și exercite drepturile procedurale conform dispozițiilor art. 723 alin. 1, precum și să-și probeze pretențiile și apărările*.”

Potrivit textului anterior reprodus, părțile au obligația să urmărească desfășurarea procesului și finalizarea acestuia. Fiind vorba despre o hotărâre irevocabilă, care nu se mai comunică părților, era în interesul contestatoarei să urmărească modul în care s-a soluționat litigiul, care fusese demarat la inițiativa sa, iar hotărârea instanței de recurs fiind pronunțată împotriva ei.

Jurisprudenţa Uniunii Europene: Un candidat a cărui candidatură nu a fost reţinută în cadrul procesului de recrutare nu are dreptul la informații privind obținerea postului de către un alt candidat (Hotărârea Curţii de Justiţie a Uniunii Europene din 19 aprilie 2012, Cauza C-415/10, Galina Meister vs. Speech Design Carrier Systems GmbH)

Bianca Dana Scorţea
Consilier Juridic Principal
Direcția Resurse Umane
Banca Națională a României

Rezumat

În hotărârea din cauza C-415/10, Galina Meister vs. *Speech Design Carrier Systems GmbH, din 19 aprilie 2012*[1]*, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a interpretat legislația Uniunii Europene considerând că aceasta nu prevede dreptul unui candidat care invocă în mod plauzibil faptul că îndeplineşte condițiile cuprinse într-un anunț de recrutare şi a cărui candidatură nu a fost reținută, de a avea acces la informațiile care precizează dacă angajatorul, la finalul procedurii de recrutare, a angajat un alt candidat. Totuşi, Curtea de Justiție a precizat că refuzul oricărui acces la informații legate de procedura de recrutare poate constitui unul dintre elementele care trebuie luate în considerare în cadrul stabilirii faptelor pe baza cărora se poate prezuma existența unei discriminări.*

Cuvinte-cheie: procedură de recrutare, nediscriminare la încadrare în muncă

I. Cadrul juridic european privind nediscriminarea la încadrarea în muncă

Dreptul Uniunii Europene interzice orice discriminare întemeiată pe sex, vârstă şi origine etnică în cadrul unei proceduri de recrutare. În acest sens sunt aplicabile prevederile *Directivei 2000/43/CE a Consiliului de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică*[2], ale *Directivei 2000/78 a Consiliului de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce priveşte încadrarea în muncă şi ocuparea forței de muncă*[3] precum şi prevederile *Directivei 2006/54/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de şanse şi al egalității de tratament între bărbați şi femei în materie de încadrare în muncă şi de muncă*[4].

Potrivit prevederilor din directivele menționate, Statele membre iau măsurile care sunt necesare, în conformitate cu sistemele lor judiciare, pentru ca, atunci când o persoană care

[1]Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 19 aprilie 2012, Cauza C-415/10, Galina Meister vs. Speech Design Carrier Systems GmbH, http://curia.europa.eu/

[2]Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă şi ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 303, 2.12.2000, p. 16-22;

[3]Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă şi ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 303, 2.12.2000, p. 16-22;

[4]Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului în egalității şanse şi al egalității de tratament între bărbați şi femei în materie de încadrare în muncă şi de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 204, 26.7.2006, p. 23-36.

se consideră nedreptățită prin nerespectarea principiului egalității de tratament prezintă, în fața unei autorități sau a altei instanțe judecătorești competente, fapte pe baza cărora se poate prezuma că a avut loc o discriminare directă sau indirectă, pârâtul să fie obligat să dovedească faptul că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. Astfel, sarcina probei revine părții pârâte.

De asemenea, se prevede că aprecierea faptelor care permit presupunerea existenței unei discriminări directe sau indirecte aparține instanței juridice naționale sau unei alte instanțe competente, în conformitate cu dreptul național sau cu practicile naționale, care pot să prevadă, în special, că discriminarea indirectă poate fi stabilită prin toate mijloacele, inclusiv pe bază de date statistice.

II. Prezentarea acțiunii principale

În speță, reclamanta, Doamna Meister, de origine rusă, titulara unei diplome ruseşti de inginer de sisteme, recunoscută în Germania, a răspuns la două anunțuri de recrutare ale firmei Speech Design care dorea recrutarea unui „dezvoltator de software cu experienţă”. Speech Design a publicat un anunț în presă pentru a recruta un „dezvoltator de software cu experiență” la care doamna Meister a răspuns prezentându-şi candidatura pentru respectivul post la data de 5 octombrie 2006. Printr-o scrisoare din 11 octombrie 2006, Speech Design a respins candidatura doamnei Meister fără să o convoace la un interviu de angajare. La puțin timp, un al doilea anunț, al cărui conținut era similar cu cel al primului anunț, a fost postat de angajator pe internet. La 19 octombrie 2006, doamna Meister și-a depus din nou candidatura, dar Speech Design i-a respins-o pentru a doua oară, fără să o convoace la un interviu și fără să îi furnizeze nicio indicație cu privire la motivele acestei respingeri.

Estimând că îndeplinea condiţiile necesare pentru a ocupa postul, doamna Meister considera că i-a fost aplicat un tratament mai puțin favorabil decât cel aplicat unei alte persoane într-o situaţie similară, pe motivul vârstei şi al originii sale etnice. Prin urmare, a formulat o acțiune împotriva Speech Design în fața Arbeitsgericht, solicitând, pe de o parte, ca Speech Design să îi plătească o despăgubire pentru discriminare la încadrarea în muncă şi, pe de altă parte, ca societatea să prezinte dosarul candidatului recrutat, fapt care i-ar permite să demonstreze că ea este mai calificată decât acesta din urmă.

Acțiunea doamnei Meister a fost respinsă în primă instanță, iar aceasta a declarat apel împotriva respectivei hotărâri în fața Landesarbeitsgericht, instanță care a respins, de asemenea, cererea de apel. Ulterior, reclamanta a formulat recurs în fața Bundesarbeitsgericht.

Bundesarbeitsgericht (Curtea Federală pentru Litigii de Muncă, Germania), sesizată cu litigiul, s-a adresat la rândul său Curţii de Justiţie a Uniunii Europene cu o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată în temeiul articolului 267 TFUE, cerându-i să stabilească dacă dreptul Uniunii (prevederile directivelor mai sus menționate) prevede posibilitatea ca un lucrător – care consideră în mod plauzibil că îndeplinește condițiile cuprinse într-un anunț de recrutare, dar a cărui candidatură nu a fost reținută - să aibă acces la informațiile care precizează dacă angajatorul a recrutat un alt candidat și, în acest caz, pe baza căror criterii.

III. Principiile stabilite de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene

În primul rând, Curtea de Justiţie a Uniunii Europene a interpretat legislaţia Uniunii Europene considerând că aceasta nu prevede dreptul unui candidat care invocă în mod plauzibil faptul că îndeplinește condițiile cuprinse într-un anunț de recrutare și a cărui candidatură nu a fost reținută, de a avea acces la informațiile care precizează dacă angajatorul, la finalul procedurii de recrutare, a angajat un alt candidat.

Cu toate acestea, Curtea a precizat că nu se poate exclude ca un refuz al pârâtului de a permite accesul la informaţii legate de

procesul de recrutare poate constitui unul dintre elementele care trebuie luate în considerare în cadrul stabilirii faptelor pe baza cărora se poate prezuma existența unei discriminări directe sau indirecte la încadrarea în muncă. Astfel, instanţa germană are obligaţia de a se asigura că refuzul Speech Design de a permite accesul la informaţii legate de procesul de recrutare nu riscă să compromită realizarea obiectivelor urmărite de dreptul Uniunii Europene și să-l priveze pe acesta de efectul său util.

În special, instanţa menţionată are obligaţia să ia în considerare toate împrejurările litigiului pentru a stabili dacă există suficiente indicii pentru ca faptele pe baza cărora se poate prezuma existența unei astfel de discriminări să fie considerate stabilite. În această privinţă, Curtea amintește că dreptul naţional sau practica internă a statelor membre pot prevedea că discriminarea se poate dovedi prin orice mijloace, inclusiv pe baza unor date statistice.

Printre elementele care pot fi luate în considerare figurează, în special, împrejurarea că Speech Design pare să fi refuzat doamnei Meister orice acces la informaţiile pe care le-a solicitat. În plus, poate fi luată în considerare împrejurarea că angajatorul la momentul respingerii nemotivate a candidaturii doamnei Meister nu contestă faptul că nivelul de calificare al candidatei corespunde celui menţionat în anunţul de recrutare, dar, în pofida acestei situaţii, nu a convocat-o la un interviu de angajare după publicarea celor două anunţuri privind locul de muncă disponibil.

Reglementări naționale

Publicate în Monitorul oficial al României Partea I, în perioada 1.07.2012-31.08.2012

(prezentare și comentarii)

Cristina Lăcătuș
Consilier Juridic, Direcția Juridică
Banca Națională a României

LEGI ŞI DECRETE

1. Legea nr. 108/2012 privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 98/2011 pentru modificarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, precum şi pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor administrate privat, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 453/06.07.2012

Prin Legea nr. 108 din 4 iulie 2012, Parlamentul României a aprobat *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98 din 16 noiembrie 2011 pentru modificarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, precum şi pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor administrate privat*, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 827 din 22 noiembrie 2011.

Legea nr. 108/2012 privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 98/2011 pentru modificarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, precum şi pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor administrate privat a intrat în vigoare la 9 iulie 2012.

2. Decretul nr. 457/2012 pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 98/2011 pentru modificarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, precum şi pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor administrate privat, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 453/06.07.2012

3. Legea nr. 106/2012 privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 125/2011 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 461/09.07.2012

Prin Legea nr. 106 din 4 iulie 2012, Parlamentul României a aprobat *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 125 din 27 decembrie 2011 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal*, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 938 din 30 decembrie 2011.

Legea nr. 106/2012 privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 125/2011 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal a intrat în vigoare la 12 iulie 2012.

4. Decretul nr. 455/2012 pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 125/2011 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 461/09.07.2012

5. Legea nr. 115/2012 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea şi organizarea profesiei de mediator, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 462/09.07.2012

Adoptarea unei legi de modificare şi completare a *Legii nr. 192/2006 privind medierea şi organizarea profesiei de mediator* s-a impus ca necesară odată cu creşterea fără precedent a numărului de litigii şi a complexităţii acestora.

Dintre modificările aduse prin Legea nr. 115/2012 se impun a fi menţionate următoarele:

- procedura de mediere a devenit procedură obligatorie;
- condiţiile pentru a deveni mediator trebuie îndeplinite cumulativ;
- durata mandatului membrilor consiliului de mediere a crescut de la 2 ani la 4 ani;
- durata mandatului membrilor comisiei cu activitate permanentă, care pregătesc lucrările consiliului de mediere, a crescut de la 1 an la 2 ani.

Legea de modificare şi completare prevede, cu caracter de noutate, scutirea de plata taxei judiciare de timbru pentru cererea adresată instanţei cu privire la pronunţarea unei hotărâri care să consfinţească înţelegerea părţilor rezultată din acordul de mediere. Această scutire nu este însă aplicabilă în cazul în care acordul de mediere priveşte transferul dreptului de proprietate asupra unui bun imobil, a altor drepturi reale, partaje şi cauze succesorale.

În materie de competenţă, potrivit acestui act normativ, competenţa aparţine notarului public în situaţia în care acordul de mediere se referă la o cauză succesorală, iar acordul a intervenit înainte de eliberarea certificatului de moştenitor.

În ceea ce priveşte medierea în cazul unui litigiu pe rolul instanţelor de judecată, Legea nr.115/2012 a introdus prevederi potrivit cărora în litigiile ce pot face, potrivit legii, obiect al medierii sau al altei forme alternative de soluţionare a conflictelor, părţile şi/sau partea interesată, după caz, sunt ţinute să facă dovada că au participat la şedinţa de informare cu privire la avantajele medierii, în următoarele materii:

- în domeniul protecţiei consumatorilor, când consumatorul invocă existenţa unui prejudiciu ca urmare a achiziţionării unui produs sau unui serviciu defectuos, a nerespectării clauzelor contractuale ori garanţiilor acordate, a existenţei unor clauze abuzive cuprinse în contractele încheiate între consumatori şi operatorii economici ori a încălcării altor drepturi prevăzute în legislaţia naţională sau a Uniunii Europene în domeniul protecţiei consumatorilor;
- în materia dreptului familiei, în situaţiile prevăzute la art. 64;
- în domeniul litigiilor privind posesia, grănițuirea, strămutarea de hotare, precum şi în orice alte litigii care privesc raporturile de vecinătate;
- în domeniul răspunderii profesionale în care poate fi angajată răspunderea profesională, respectiv cauzele de malpraxis, în măsura în care prin legi speciale nu este prevăzută o altă procedură;
- în litigiile de muncă izvorâte din încheierea, executarea şi încetarea contractelor individuale de muncă;
- în litigiile civile a căror valoare este sub 50.000 lei, cu excepţia litigiilor în care s-a pronunţat o hotărâre executorie de deschidere a procedurii de insolvenţă, a acţiunilor referitoare la Registrul Comerţului şi a cazurilor în care părţile aleg să recurgă la procedurile prevăzute la art. 999-1018 din Codul de procedură civilă;
- în cazul infracţiunilor pentru care acţiunea penală se pune în mişcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate şi împăcarea părţilor înlătură răspunderea penală, după formularea plângerii, dacă făptuitorul este cunoscut sau a fost identificat, cu condiţia ca victima să îşi exprime consimţământul de a participa la şedinţa de informare împreună cu făptuitorul.

Legea nr.115/2012 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea şi organizarea profesiei de mediator va intra în vigoare la 1 octombrie 2012, excepţie făcând doar prevederile nou introduse cu privire la medierea în cazul unui litigiu pe rolul instanţelor de judecată, care intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării Legii nr. 115/2012 în Monitorul oficial al României.

6. Decretul nr. 464/2012 privind promulgarea Legii pentru modificarea şi completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea şi organizarea profesiei de mediator, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 462/09.07.2012

7. Legea nr. 126/2012 privind aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 29/2011 pentru

modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 484/16.07.2012

Prin Legea nr. 126 din 12 iulie 2012, Parlamentul României a aprobat, cu modificări, *Ordonanța Guvernului nr. 29 din 31 august 2011 pentru modificarea şi completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală*, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 626 din 2 septembrie 2011.

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, certificatul de atestare fiscală se emite de către organul fiscal competent al autorităţii administraţiei publice locale, la solicitarea contribuabilului sau a notarului, respectiv a împuternicitului acestuia, conform delegării date de către contribuabil, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data solicitării şi poate fi utilizat de contribuabil pe toată perioada lunii în care se emite. Pe perioada de utilizare, certificatul poate fi prezentat de contribuabil, în original sau în copie legalizată, oricărui solicitant.

Legea nr. 126/2012 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 29/2011 pentru modificarea şi completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală a intrat în vigoare la 19 iulie 2012.

8. Decretul nr. 480/2012 pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 29/2011 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 484/16.07.2012

9. Legea nr. 143/2012 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 119/2011 privind preluarea de către Agenţia Naţională de Administrare Fiscală a unor creanţe deţinute de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului şi pentru reglementarea unor dispoziţii referitoare la înfiinţarea unei societăţi comerciale, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 517/26.07.2012

Prin Legea nr. 143/2012, Parlamentul României a aprobat, cu modificări şi completări, *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2011 privind preluarea de către Agenția Națională de Administrare Fiscală a unor creanțe deținute de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului şi pentru reglementarea unor dispoziții referitoare la înființarea unei societăți comerciale.*

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, bunurilor prevăzute în anexa la Ordonanţa de urgenţă nr. 119/2011, respectiv activelor ale căror bunuri trec în domeniul public al statului, le este aplicabilă procedura prevăzută la Capitolul I - Modalităţi de stingere a obligaţiilor fiscale prin darea în plată a unor bunuri din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2011 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale şi de plată a unor contribuții la organisme internaționale, aprobată prin Legea nr. 38/2012.*

Legea de aprobare mandatează Ministerul Economiei, Comerţului şi Mediului de Afaceri să demareze procedurile prevăzute de lege pentru înfiinţarea unei societăţi comerciale, persoană juridică română, iniţial având acţionar unic statul român, aducând ca aport bunurile aferente activelor (exploataţii miniere) prevăzute în anexa nr. 1 la Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 84/2011, acesta exercitând deopotrivă şi atribuţiile ce decurg din calitatea de instituţie publică implicată.

Totodată, în vederea asigurării sumelor necesare pentru înfiinţarea respectivei societăţi comerciale, Ministerul Economiei, Comerţului şi Mediului de Afaceri a fost autorizat să introducă la capitolul 81.01 «Combustibili şi energie», titlul 72 «Active financiare», suma de 1.000 mii lei, care se asigură prin redistribuiri de credite bugetare, cu încadrarea în prevederile bugetare aprobate.

Legea prevede, de asemenea, trecerea bunurilor aferente activelor menţionate anterior, din domeniul public în domeniul privat al statului, astfel încât acestea să poată fi aduse ca aport la capitalul social al societăţii comerciale nou înfiinţate.

Legea nr. 143/2012 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. *119/2011 privind preluarea de către Agenția Națională de Administrare Fiscală a unor creanțe deținute de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului*

şi pentru reglementarea unor dispoziţii referitoare la înfiinţarea unei societăţi comerciale a intrat în vigoare la 29 iulie 2012.

10. Decretul nr. 513/2012 privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 119/2011 privind preluarea de către Agenţia Naţională de Administrare Fiscală a unor creanţe deţinute de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului şi pentru reglementarea unor dispoziţii referitoare la înfiinţarea unei societăţi comerciale, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 517/26.07.2012

11. Legea nr. 145/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 517/26.07.2012

Modificările şi completările aduse prin Legea nr.145/2012 au vizat conţinutul Capitolului V - *Obținerea statutului de utilitate publică a asociațiilor, fundațiilor şi federațiilor* din cuprinsul *Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații şi fundații, aprobată, cu modificări şi completări, prin Legea nr. 246/2005, cu modificările şi completările ulterioare*.

Potrivit legii de modificare, o asociaţie, fundaţie sau federaţie poate fi recunoscută de Guvernul României ca fiind de utilitate publică dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiţii:

a) activitatea acesteia se desfăşoară în interes general sau al unor colectivităţi, după caz;

b) funcţionează de cel puţin 3 ani şi a realizat o parte din obiectivele stabilite, făcând dovada unei activităţi neîntrerupte prin acţiuni semnificative;

c) prezintă un raport de activitate din care să rezulte desfăşurarea unei activităţi anterioare semnificative, prin derularea unor programe ori proiecte specifice scopului său, însoţit de situaţiile financiare anuale şi de bugetele de venituri şi cheltuieli pe ultimii 3 ani anteriori datei depunerii cererii privind recunoaşterea statutului de utilitate publică;

d) deţine un patrimoniu, logistică, membri şi personal angajat, corespunzător îndeplinirii scopului propus;

e) face dovada existenţei unor contracte de colaborare şi parteneriate cu instituţii publice sau asociaţii ori fundaţii din ţară şi din străinătate;

f) face dovada obţinerii unor rezultate semnificative în ceea ce priveşte scopul propus sau prezintă scrisori de recomandare din partea unor autorităţi competente din ţară sau din străinătate, care recomandă continuarea activităţii.

A fost, totodată, abrogat alineatul 2 al articolului 38 care prevedea posibilitatea Guvernului României de a acorda, la propunerea autorităţii administrative competente, dispensă de la îndeplinirea condiţiilor prevăzute la lit.a) şi lit.b).

Recunoaşterea unei asociaţii sau fundaţii ca fiind de utilitate publică se face prin hotărâre a Guvernului. În acest scop, asociaţia sau fundaţia interesată adresează o cerere Secretariatului General al Guvernului, care o înaintează, în termen de 15 zile, organului de specialitate al administraţiei publice centrale în a cărui sferă de competenţă îşi desfăşoară activitatea. Cererea va fi însoţită atât de documentele prevăzute la art. 39 alin.(1^1) lit.a) – e), cât şi de :

- situaţiile financiare anuale şi bugetele de venituri şi cheltuieli pe ultimii 3 ani de activitate;
- lista persoanelor angajate şi copii de pe contractele de muncă ale angajaţilor;
- copii de pe convenţiile de colaborare, calificări, scrisori de recomandare şi altele asemenea.

Recunoaşterea utilităţii publice se face pe durată nedeterminată şi dă naştere următoarelor obligaţii în sarcina respectivei asociaţii sau fundaţii:

- obligaţia de a menţine cel puţin nivelul activităţii şi performanţele care au determinat recunoaşterea;
- obligaţia de a comunica autorităţii administrative competente orice modificări ale actului constitutiv şi ale statutului, precum şi rapoartele de activitate şi situaţiile financiare anuale; autoritatea administrativă are obligaţia să asigure consultarea acestor documente de către orice persoană interesată;
- obligaţia de a publica, în extras, în termen de 3 luni de la încheierea anului calendaristic, rapoartele de activitate şi situaţiile financiare anuale în Monitorul oficial al României, Partea a IV-a, precum şi în

Registrul naţional al persoanelor juridice fără scop patrimonial. Modelul extrasului situaţiilor financiare se aprobă prin ordin al ministrului finanţelor publice.

Legea nr. 145/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii a intrat în vigoare la 29 iulie 2012.

12. Decretul nr. 515/2012 privind promulgarea Legii pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 517/26.07.2012

ORDONANȚE ŞI HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

1. Hotărârea nr. 643/2012 privind suplimentarea bugetului Ministerului Finanţelor Publice pe anul 2012 pentru plata titlurilor executorii prevăzute de Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 441/03.07.2012

Prin Hotărârea nr. 643 din 27 iunie 2012, Guvernul României a aprobat suplimentarea bugetului Ministerului Finanţelor Publice pe anul 2012 cu suma de 2.460 mii lei, la capitolul 51.01 „Autorităţi publice şi acţiuni externe”, titlul 10 „Cheltuieli de personal”, din suma globală prevăzută cu această destinaţie în bugetul Ministerului Finanţelor Publice - „Acţiuni generale”.

Sumele alocate potrivit prezentei hotărâri vor fi utilizate numai pentru plata titlurilor executorii care intră sub incidenţa prevederilor *Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 230/2011*.

Totodată, Ministerul Finanţelor Publice a fost autorizat să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat şi în volumul şi structura bugetului Ministerului Finanţelor Publice pe anul 2012.

Hotărârea nr. 643/2012 privind suplimentarea bugetului Ministerului Finanţelor Publice pe anul 2012 pentru plata titlurilor executorii prevăzute de Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar a intrat în vigoare la 3 iulie 2012.

2. Hotărârea nr. 633/2012 privind revocarea şi numirea unor membri ai Plenului Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor şi numirea preşedintelui Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 442/03.07.2012

Ca urmare a constatării încetării, prin revocare, a mandatului de membru al Plenului Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor exercitat de către domnii Adrian Cucu, reprezentant al Ministerului Finanţelor Publice şi Viorel Dan-Cristian Cojocaru, reprezentant al Ministerului Administraţiei şi Internelor, au fost numiţi în funcţia de membri ai Plenului Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor domnul Ion Gogoescu, reprezentant al Ministerului Finanţelor Publice şi domnul Neculae Plăiaşu, reprezentant al Ministerului Administraţiei şi Internelor, acesta din urmă fiind numit, începând cu data de 3 iulie 2012, în funcţia de preşedinte al Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor.

Hotărârea nr. 633/2012 privind revocarea şi numirea unor membri ai Plenului Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor şi numirea preşedintelui Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor a intrat în vigoare la 3 iulie 2012.

3. Hotărârea nr. 644/2012 privind aprobarea bilanţului general al Trezoreriei Statului şi a contului de execuţie a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2011, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 448/05.07.2012

Prin Hotărârea nr. 644 din 27 iunie 2012, Guvernul României a aprobat bilanţul general al Trezoreriei Statului, încheiat la data de 31 decembrie 2011, precum şi contul de execuţie a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2011.

Potrivit acestui act normativ, bilanţul general al Trezoreriei Statului, încheiat la data de 31 decembrie 2011, cuprinde atât în activ, cât şi în pasiv suma de 38.120.677.517 lei, în timp ce contul de execuţie a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2011 cuprinde la venituri suma de 665.339.108 lei şi la cheltuieli suma de 605.813.544 lei şi un excedent curent în sumă de 59.525.564 lei.

Hotărârea nr. 644/2012 privind aprobarea bilanţului general al Trezoreriei Statului şi a contului de execuţie a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2011 a intrat în vigoare la 5 iulie 2012.

4. Hotărârea nr. 646/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2007, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 453/06.07.2012

În data de 6 iulie 2012, în nr. 453 al Monitorului oficial al României, a fost publicată Hotărârea nr. 646/2012 a Guvernului României prin care au fost aduse o serie de modificări şi completări *Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanţei* de urgenţă a Guvernului nr. *64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2007*.

Astfel, au fost redefinite noţiuni precum: *datoria publică guvernamentală directă, datoria publică guvernamentală garantată, împrumut guvernamental, titlu de stat, titlu de stat pe termen scurt, titlu de stat pe termen mediu sau lung, titlu de stat cu dobândă, titlu de stat cu discont, capital aferent titlurilor de stat purtătoare de dobândă, capital aferent titlurilor de stat cu discont, schimbarea valutei de contract a unui împrumut, dobânda acumulată, rata scadenţei, data scadenţei, data rambursării în avans, prospect de emisiune, plasament privat* etc.

Au fost introduse noi prevederi potrivit cărora veniturile din dobânda acumulată încasată ca urmare a emisiunilor de titluri de stat denominate în valută care permit redeschideri reprezintă venit la bugetul de stat, plata dobânzii la scadenţă, aferentă acestor titluri, efectuându-se din bugetul de stat.

A fost modificată procedura lansării emisiunilor de titluri de stat pe piaţa internă, aceasta trebuind să parcurgă următoarele etape:

- elaborarea referatului de aprobare a ordinului privind prospectul de emisiune a titlurilor de stat;
- elaborarea ordinului de aprobare a prospectului de emisiune a titlurilor de stat, obţinerea vizelor necesare în vederea supunerii aprobării conducerii Ministerului Finanţelor Publice;
- transmiterea ordinului spre publicare în Monitorul oficial al României, Partea I, pe pagina de web a Ministerului Finanţelor Publice şi la Banca Naţională a României, în vederea informării dealerilor pieţei primare;
- decontarea emisiunilor de titluri de stat.

Hotărârea nr. 646/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. *64/2007 privind datoria publică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2007* a intrat în vigoare la 6 iulie 2012.

5. Ordonanţa de urgenţă nr. 43/2012 pentru modificarea art. 240^{28} alin. (1) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 99/2006 privind instituţiile de credit şi adecvarea capitalului, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 455/06.07.2012

Adoptarea, în regim de urgenţă, a acestei ordonanţe a fost determinată de necesitatea adoptării unei modificări legislative în scopul creării posibilităţii de punere în aplicare cu celeritate a măsurii de stabilizare care constă în implicarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar în calitate de acţionar la o instituţie de credit.

În acest scop s-au adus modificări alineatului (1) al articolului 240^{28} din *Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 99/2006 privind instituţiile de credit şi adecvarea capitalului*, articol ce a fost introdus prin Ordonanţa Guvernului nr. 1/2012.

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, administratorul delegat convoacă adunarea generală a acţionarilor pentru a decide cu privire la reducerea capitalului social pentru acoperirea pierderilor, respectiv cu privire la majorarea capitalului social şi ridicarea drepturilor de preferinţă ale acţionarilor existenţi pentru subscrierea de către Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar a noilor acţiuni emise.

Ordonanța de urgență nr. 43/2012 pentru modificarea art. 240[28] alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului a intrat în vigoare la 6 iulie 2012.

6. Hotărârea nr. 665/2012 pentru modificarea şi completarea Hotărârii Guvernului nr. 109/2009 privind organizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 481/13.07.2012

Modificările şi completările aduse *Hotărârii Guvernului nr. 109/2009 privind organizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală* vizează atât obiectivele generale ale Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, cât şi atribuţiile acesteia.

În acest sens, au fost reglementate drept obiective generale ale Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală exercitarea inspecţiei fiscale în vederea identificării şi combaterii fraudei fiscale la toate categoriile de contribuabili, indiferent de mărimea şi forma de organizare, precum şi asigurarea integrităţii în exercitarea demnităţilor şi funcţiilor publice la nivelul Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, prin promovarea măsurilor de prevenire şi combatere a corupţiei. În ceea ce priveşte atribuţiile Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, noua reglementare prevede că Agenţia Naţională de Administrare Fiscală este autorizată să exercite nemijlocit şi neîngrădit inspecţia fiscală şi controlul operativ şi inopinat, conform dispoziţiilor legale în vigoare.

Totodată, potrivit dispoziţiilor modificatoare, personalul din cadrul Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, care are calitatea de personal contractual, beneficiază de toate drepturile şi are obligaţiile prevăzute în *Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată.*

Hotărârea nr. 665/2012 pentru modificarea şi completarea Hotărârii Guvernului nr. 109/2009 privind organizarea şi funcţionarea Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală a intrat în vigoare la 13 iulie 2012.

7. Hotărârea nr. 724/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Regiei Autonome „Imprimeria Băncii Naţionale a României“ din subordinea Băncii Naţionale a României, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 514/25.07.2012

Prin Hotărârea nr. 724 din 18 iulie 2012, Guvernul României a aprobat bugetul de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Regiei Autonome „Imprimeria Băncii Naţionale a României“ din subordinea Băncii Naţionale a României.

Nivelul cheltuielilor totale aferente veniturilor totale înscrise în bugetul de venituri şi cheltuieli în structura aprobată pentru acestea reprezintă limită maximă, neputând fi depăşit decât în cazuri justificate, cu aprobarea prealabilă a Guvernului, la propunerea Băncii Naţionale a României, cu avizul Ministerului Finanţelor Publice şi al Ministerului Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale, prin promovarea unei hotărâri de rectificare a bugetului de venituri şi cheltuieli.

În cazul în care în cursul execuţiei bugetare se înregistrează nerealizări ale veniturilor totale aprobate, Regia Autonomă „Imprimeria Băncii Naţionale a României” va putea efectua cheltuieli totale proporţional cu gradul de realizare a veniturilor totale, cu încadrarea în indicatorii de eficienţă aprobaţi.

În cadrul bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Regiei Autonome „Imprimeria Băncii Naţionale a României“ s-au prevăzut venituri totale în sumă de 45.100 mii lei, care prezintă o creştere de 7,38% faţă de nivelul preliminat pentru 2011 (42.000 mii lei), iar cheltuielile totale estimate pentru anul 2012, respectiv 44.294 mii lei, sunt mai mari cu 20,00% faţă de cele preliminate pentru anul 2011 (36.913 mii lei).

Hotărârea nr. 724/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Regiei Autonome „Imprimeria Băncii Naţionale a României“ din subordinea Băncii Naţionale a României a intrat în vigoare la 25 iulie 2012.

8. Hotărârea nr. 748/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Regiei Autonome „Monetăria Statului“ din subordinea Băncii Naţionale a României, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 555/07.08.2012

Prin Hotărârea nr. 748 din 25 iulie 2012, Guvernul României a aprobat bugetul de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Regiei Autonome „Monetăria Statului”, aflată în subordinea Băncii Naţionale a României.

Nivelul cheltuielilor totale aferente veniturilor totale înscrise în bugetul de venituri şi cheltuieli în structura aprobată pentru acestea reprezintă limită maximă, putând fi depăşit numai în cazuri justificate, cu aprobarea prealabilă a Guvernului, la propunerea Băncii Naţionale a României, cu avizul Ministerului Finanţelor Publice şi al Ministerului Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale. Aprobarea de către Guvern a depăşirii nivelului cheltuielilor totale aferente veniturilor totale înscrise în bugetul de venituri şi cheltuieli se realizează prin promovarea unei hotărâri de rectificare a bugetului de venituri şi cheltuieli.

În cazul în care în cursul execuţiei bugetare se înregistrează nerealizări ale veniturilor totale aprobate, Regia Autonomă „Monetăria Statului” va putea efectua cheltuieli totale proporţional cu gradul de realizare a veniturilor totale, cu încadrarea în indicatorii de eficienţă aprobaţi.

Hotărârea nr. 748/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Regiei Autonome „Monetăria Statului“ din subordinea Băncii Naţionale a României a intrat în vigoare la data de 7 august 2012.

9. Ordonanţa nr. 12/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 10/2004 privind falimentul instituţiilor de credit, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 593/20.08.2012

În Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 593 din data de 20 august 2012, a fost publicată *Ordonanţa Guvernului nr. 12/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr.10/2004 privind falimentul instituţiilor de credit*, act normativ ce include, în cazul falimentului, în cadrul ordinii de prioritate la plata creanţelor, şi creanţele decurgând din instrumente de datorie şi din împrumuturi, având la bază convenţii care prevăd o clauză de subordonare potrivit căreia, în caz de lichidare sau faliment al instituţiei de credit, astfel de creanţe urmează să fie plătite după creanţele tuturor creditorilor chirografari nesubordonaţi şi, după caz, ale altor creditori chirografari subordonaţi. În cadrul acestei categorii de creanţe, plata acestora se va efectua cu respectarea ordinii de preferinţă stabilite prin clauza de subordonare aferentă fiecărei creanţe.

Astfel, este recunoscută legal subordonarea convenţională a creanţelor în raport de toţi creditorii chirografari(nesubordonaţi), rangul de prioritate fiind determinat de termenii contractuali.

Ordonanţa Guvernului nr. 12/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr. 10/2004 privind falimentul instituţiilor de credit a intrat în vigoare la 23 august 2012.

10. Hotărârea nr. 851/2012 privind rectificarea bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2012, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 598/21.08.2012

Prin această hotărâre, bugetul Trezoreriei Statului pe anul 2012, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1139/2011, a fost majorat la venituri cu suma de 343.534 mii lei, iar la cheltuieli cu suma de 398.477 mii lei, rezultând un excedent de 95.428 mii lei.

Hotărârea nr. 851/2012 privind rectificarea bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2012 a intrat în vigoare la 21 august 2012, după această dată urmând a se repartiza şi creditele bugetare reţinute potrivit art. 21 din *Legea nr. 500/2002 privind finanţele publice, cu modificările şi completările ulterioare*.

11. Ordonanţa de urgenţă nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind

Codul de procedură civilă, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 606/23.08.2012

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, data intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă este 1 februarie 2013.

Ordonanța de urgență nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a intrat în vigoare la 23 august 2012.

12. Ordonanţa nr. 16/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei Guvernului nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 618/28.08.2012

Modificările şi completările aduse Codului de procedură fiscală prin Ordonanţa nr. 16/2012 au avut drept principal scop eficientizarea administrării fiscale şi au constat în:

- reglementarea datei depunerii declaraţiei fiscale în situaţia în care contribuabilul depune declaraţia nevalidată datorită unei erori în completarea declaraţiei, data depunerii fiind considerată data validării potrivit mesajului electronic transmis contribuabilului.

Excepţie de la regulă face situaţia în care contribuabilul a depus declaraţia la termenul prevăzut de lege, însă în procesul de validare au fost detectate erori. În acest caz se va recunoaşte respectarea termenului de către contribuabil dacă acesta depune o declaraţie corectă până în ultima zi lucrătoare a aceleiaşi luni.

- corelarea prevederilor Codului de procedură fiscală cu prevederile noului Cod civil în ceea ce priveşte dispoziţiile privind efectuarea plăţii de către o altă persoană decât debitorul;

- reglementarea unei excepţii de la ordinea de stingere în cazul amenzilor de orice fel, precum şi în cazul obligaţiilor fiscale suplimentare stabilite de organele de inspecţie fiscală, stingerea efectuându-se potrivit opţiunii contribuabilului;

- suspendarea executării silite a obligaţiei stabilite printr-un act administrativ contestat nu începe sau se suspendă în situaţia în care contribuabilul depune o scrisoare de garanţie bancară la nivelul obligaţiilor fiscale contestate.

În cazul respingerii contestaţiei în perioada de valabilitate a garanţiei, organul fiscal execută scrisoarea de garanţie în ultima zi de valabilitate a acesteia, cu condiţia ca până la această dată obligaţia să nu fi fost achitată şi să nu fi intervenit un alt act de suspendare a executării silite.

În cazul admiterii contestaţiei în totalitate sau în cazul depunerii unei hotărâri executorii a unei instanţe de contencios administrativ de admitere a cererii de suspendare a executării actului administrativ fiscal depuse de contribuabil, scrisoarea de garanţie rămâne fără obiect.

Ordonanța nr. 16/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală a intrat în vigoare la 31 august 2012.

13. Ordonanţa nr. 15/2012 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 621/29.08.2012

În Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 621 din 29 august 2012 a fost publicată Ordonanţa Guvernului nr. 15/2012, act normativ care aduce o serie de modificări şi completări Codului fiscal.

Modificările şi completările aduse prin ordonanţa menţionată vizează acele prevederi din Codul fiscal referitoare la impozitul pe profit, impozitul pe venit, taxa pe valoarea adăugată, accize şi alte taxe speciale, precum şi la contribuţiile sociale obligatorii, şi constau în:

- stabilirea dreptului de recuperare a pierderilor fiscale de către persoanele juridice succesoare ale operaţiunilor de reorganizare, atât pentru operaţiunile derulate între persoane juridice române, cât şi pentru cele în care sunt implicate persoane juridice române şi din alte state membre ale Uniunii Europene, inclusiv operaţiuni cu societăţi europene şi societăţi cooperative europene;

- reglementarea dreptului de recuperare a pierderilor fiscale de către persoanele juridice succesoare ale operaţiunilor de fuziune sau divizare, proporţional cu activele şi pasivele transferate persoanelor juridice beneficiare, potrivit proiectului de fuziune/divizare;

- exceptarea plătitorilor de venituri, persoane juridice/alte entităţi care au obligaţia de a conduce evidenţa contabilă, de la obligaţia de a calcula, reţine şi vira impozit pentru veniturile obţinute în baza contractelor/convenţiilor civile încheiate potrivit Codului civil de către contribuabilii autorizaţi să desfăşoare activităţi economice în mod independent sau exercită profesii libere şi sunt înregistraţi fiscal potrivit legislaţiei în materie;

- instituirea obligaţiei de plată a contribuţiilor sociale şi a depunerii *Declaraţiei privind obligaţiile de plată a contribuţiilor sociale, impozitului pe venit şi evidenţa nominală a persoanelor asigurate (Formular D112)* pentru angajatorii nerezidenţi care datorează contribuţii sociale obligatorii în România pentru salariaţii lor potrivit instrumentelor juridice internaţionale la care România este parte;

- instituirea, în sarcina angajatorilor nerezidenţi, a obligaţiei privind achitarea contribuţiilor sociale datorate de angajatori, reţinerea şi virarea contribuţiilor sociale individuale, precum şi depunerea declaraţiei anterior menţionate, dacă între aceştia şi persoanele prevăzute la art. 296^3 lit. a) şi b)[1] nu au fost încheiate acorduri. Declaraţia se poate depune direct sau printr-un reprezentant fiscal/împuternicit;

- instituirea, pentru persoanele prevăzute la art.296^3 lit. a) şi b)[1], care îşi desfăşoară activitatea în România şi obţin venituri sub formă de salarii de la angajatori nerezidenţi care nu au sediul social sau reprezentanţă în România şi care datorează contribuţiile sociale obligatorii pentru salariaţii lor, potrivit instrumentelor juridice internaţionale la care România este parte, a obligaţiei de a depune *Declaraţia privind obligaţiile de plată a contribuţiilor sociale, impozitului pe venit şi evidenţa nominală a persoanelor asigurate (Formular D112)* şi de a achita contribuţiile sociale ale angajatorului şi pe cele individuale, însă numai în cazul în care există un acord încheiat în acest sens cu angajatorul;

- exceptarea de la plata contribuţiilor de asigurări sociale a veniturilor obţinute din desfăşurarea unei activităţi independente de către persoanele care sunt asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale, neintegrate în sistemul public de pensii;

- aplicarea aceluiaşi tratatment atât pentru facturile emise pe suport hârtie, cât şi pentru facturile emise în format electronic;

- exceptarea persoanelor impozabile, în cazurile expres prevăzute de ordonanţă, de la obligaţia emiterii facturii(de exemplu în cazul operaţiunilor scutite fără drept de deducere a taxei conform art. 141 alin. (1) şi (2);

- garantarea autenticităţii originii, a integrităţii conţinutului şi a lizibilităţii facturii prin controale de gestiune care stabilesc o pistă fiabilă de audit între o factură şi o livrare de bunuri sau prestare de servicii;

- introducerea sistemului de plată a TVA la încasare, exigibilitatea taxei fiind amânată până la momentul încasării contravalorii bunurilor livrate/ serviciilor prestate;

- obligativitatea aplicării sistemului de plată a TVA la încasare pentru contribuabilii cu o cifră de afaceri inferioară plafonului de 2.250.000 lei;

- exceptarea persoanelor impozabile care au obligaţia aplicării sistemului TVA la încasare de la această obligaţie în cazul anumitor operaţiuni care intră sub incidenţa regulilor generale privind exigibilitatea TVA, respectiv:

a) livrări de bunuri/prestări de servicii pentru care beneficiarul este persoana obligată la plata taxei conform art.150 alin.(2)-(6), art.152^3 alin.(10) sau art.160;

b) livrări de bunuri/prestări de servicii care sunt scutite de TVA;

c) operaţiunile supuse regimurilor speciale prevăzute la art. 152^1-152^3, respectiv: regimurile speciale pentru agenţiile de turism, bunurile second-hand, operele de artă, obiectele de colecţie şi antichităţile;

d) livrări de bunuri/prestări de servicii a căror contravaloare este încasată, parţial sau total, cu numerar de către persoana impozabilă eligibilă pentru aplicarea sistemului TVA la încasare de la beneficiari

[1]Art.296^3. - Contribuabilii sistemelor de asigurări sociale sunt, după caz:
a) persoanele fizice rezidente, care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, precum şi orice alte venituri din desfăşurarea unei activităţi dependente, cu respectarea prevederilor instrumentelor juridice internaţionale la care România este parte;
b) persoanele fizice nerezidente care realizează veniturile prevăzute la lit. a), cu respectarea prevederilor instrumentelor juridice internaţionale la care România este parte.

persoane juridice, persoane fizice înregistrate în scopuri de TVA, persoane fizice autorizate, liber profesionişti şi asociaţii fără personalitate juridică;

e) livrări de bunuri/prestări de servicii pentru care beneficiarul este o persoană afiliată furnizorului/ prestatorului.

Ordonanța nr. 15/2012 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal a intrat în vigoare la 1 septembrie 2012.

14. Ordonanţa nr. 21/2012 pentru suspendarea aplicării dispoziţiilor Legii nr. 148/2012 privind înregistrarea operaţiunilor comerciale prin mijloace electronice, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 623/30.08.2012

În Monitorul oficial al României, Partea I, nr.623 din 30 august 2012 a fost publicată Ordonanţa Guvernului României nr. 21/2012 care prevede suspendarea până la data de 1 ianuarie 2013 a aplicării dispoziţiilor *Legii nr. 148/2012 privind înregistrarea operațiunilor comerciale prin mijloace electronice.*

Ordonanța nr. 21/2012 pentru suspendarea aplicării dispozițiilor Legii nr. 148/2012 privind înregistrarea operațiunilor comerciale prin mijloace electronice a intrat în vigoare la 2 septembrie 2012.

15. Ordonanţa nr. 23/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 90/2008 privind auditul statutar al situaţiilor financiare anuale şi al situaţiilor financiare anuale consolidate şi a Ordonanţei Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activităţii de expertiză contabilă şi a contabililor autorizaţi, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 624/30.08.2012

În Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 624 din 30 august 2012 a fost publicată Ordonanţa Guvernului nr. 23/2012. Aceasta a adus modificări şi completări substanţiale actelor normative care reglementează auditul statutar al situaţiilor financiare anuale şi al situaţiilor financiare anuale consolidate şi, respectiv, organizarea activităţii de expertiză contabilă şi a contabililor autorizaţi.

În ceea ce priveşte modificările şi completările aduse **Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 90/2008 privind auditul statutar al situaţiilor financiare anuale şi al situaţiilor financiare anuale consolidate,** trebuie subliniat faptul că noua reglementare a introdus dispoziţii cu privire la condiţiile în care firmele de audit stabilite într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparţinând Spaţiului Economic European pot efectua activităţi de audit în România. Astfel, firmele de audit stabilite într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparţinând Spaţiului Economic European, în care efectuează în mod legal activitatea de audit, se pot înscrie în Registrul public, în vederea efectuării activităţii de audit în România în condiţiile prezentei ordonanţe de urgenţă, fiindu-le recunoscută autorizarea obţinută în statul de origine. Înscrierea se va face în termen de cel mult 30 de zile de la data prezentării de către solicitant a tuturor documentelor care fac dovada îndeplinirii condiţiilor legale.

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile este autoritatea competentă care instituie sisteme eficiente de investigaţii şi sancţiuni pentru a detecta, a corecta şi a preveni efectuarea necorespunzătoare a auditului statutar de către membri ai Consiliului Camerei sau alţi membri aleşi în structurile de conducere ale Camerei Auditorilor Financiari din România (CAFR).

În ceea ce priveşte durata mandatului membrilor Consiliului Superior, cât şi a preşedintelui Consiliului Superior, este de menţionat că, în vederea asigurării continuităţii activităţii, durata mandatului preşedintelui Consiliului Superior a fost majorată de la 1 an la 2 ani, în timp ce durata mandatului membrilor Consiliului Superior este de 3 ani, cu drept de reînnoire o singură dată (şi nu de două ori, cum prevedea iniţial Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 90/2008).

Pentru eliminarea posibilităţii delegării votului unui alt membru al Consiliului Superior, noua reglementare prevede că deciziile acestuia se adoptă prin vot deschis, exercitat *în mod direct şi personal*, prin regula majorităţii simple a celor prezenţi.

Prin această ordonanţă, numărul membrilor comisiei de disciplină a organismului de supraveghere în interes public a fost majorat de la 3 la 5, din

componenţa acesteia făcând parte doi reprezentanţi ai Ministerului Finanţelor Publice, o persoană cu pregătire juridică desemnată de Ministerul Justiţiei, un reprezentant al Camerei Auditorilor Financiari din România şi un reprezentant al Corpului Experţilor Contabili şi Contabililor Autorizaţi din România(CECCAR). Hotărârile Comisiei de disciplină se iau prin majoritate simplă, cu condiţia ca minimum 3 membri să fie prezenţi, în cazul egalităţii voturilor preşedintele având votul hotărâtor.

Au fost introduse prevederi referitoare la supravegherea în interes public a activităţii CECCAR şi a membrilor acestuia, activitatea CECCAR fiind supusă supravegherii în interes public, în principal, în domeniul autorizării şi înregistrării membrilor CECCAR, al adoptării standardelor privind etica profesională şi sistemul de control intern al calităţii în cadrul persoanelor juridice membre ale CECCAR, al formării profesionale continue a membrilor CECCAR, al asigurării calităţii şi efectuării de revizuiri pentru asigurarea calităţii, al asigurării sistemelor de investigaţie şi disciplină şi al aprobării retragerii autorizării membrilor CECCAR.

Modificările şi completările aduse ***Ordonanţei Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activităţii de expertiză contabilă şi a contabililor autorizaţi*** vizează, în principal:

- posibilitatea înscrierii la stagiu a absolvenţilor cursurilor de master organizate de facultăţile de profil pe baza protocoalelor de echivalare a disciplinelor de la examenele de master cu cele de la examenul de admitere în profesie;

- recunoaşterea calităţii de expert contabil sau contabil autorizat persoanelor fizice străine membre ale unor organisme recunoscute pe plan internaţional, distinct de persoanele fizice străine care au calitatea de expert contabil sau contabil autorizat în statul lor de origine;

- accesul la profesia de expert contabil a persoanelor care au dobândit anterior calitatea de contabil autorizat;

- posibilitatea reprezentării CECCAR în cadrul întrunirilor organismelor profesiei contabile europene şi internaţionale şi de către o altă organizaţie profesională.

- posibilitatea contestării deciziilor Consiliului superior al CECCAR la secţia de contencios administrativ a Tribunalului Bucureşti;

- modul în care cetăţenii unui alt stat membru al Uniunii Europene sau aparţinând Spaţiului Economic European sau Confederaţiei Elveţiei şi cetăţenii români care au obţinut calificarea profesională necesară într-un alt stat membru al Uniunii Europene sau aparţinând Spaţiului Economic European sau Confederaţiei Elveţiei pot dobândi calitatea de expert contabil sau contabil autorizat în România, precum şi condiţiile în care aceştia pot profesa în România;

- modul de exercitare temporară sau ocazională de către persoanele juridice stabilite în alt stat membru al Uniunii Europene sau aparţinând SEE a profesiei de expert contabil sau contabil autorizat;

- obligativitatea auditării situaţiilor financiare ale CECCAR;

- cerinţa ca Regulamentul de organizare şi funcţionare a CECCAR, precum şi modificările aduse acestuia, să fie avizate şi de către Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile;

- reducerea numărului membrilor Comisiei superioare de disciplină şi modificarea componenţei acesteia, având în vedere atribuţiile acestei comisii, precum şi a componenţei Comisiei de disciplină a organismului de supraveghere în interes public a profesiei contabile. În acest sens, din comisia de disciplină a CECCAR fac parte numai membrii Corpului, acesta nemaifiind supravegheat de Ministerului Finanţelor Publice. Reprezentanţii Ministerului Finanţelor Publice şi ai Ministerului Justiţiei fac parte din Comisia de disciplină a organismului de supraveghere în interes public;

- cazurile în care sunt implicaţi membri ai organelor de conducere ale CECCAR sunt investigate de către Comisia de disciplină a organismului de supraveghere în interes public a profesiei contabile, în vederea asigurării independenţei decizionale;

- supravegherea în interes public a activităţii CECCAR se va realiza de către Consiliul pentru Supravegherea în Interes Public a Profesiei Contabile;

- obligativitatea publicării pe site-ul CECCAR a acelor hotărâri care nu sunt de interes general şi care nu se publică în Monitorul oficial al României, Partea I.

Ordonanța nr. 23/2012 pentru modificarea şi completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale şi al situațiilor financiare anuale consolidate şi a Ordonanței Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă şi a contabililor autorizați a intrat în vigoare la 2 septembrie 2012.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

1. Ordinul nr. 930/2012 al ministrului finanţelor publice privind modificarea Ordinului ministrului finanţelor publice nr. 2.281/2009 pentru aplicarea prevederilor art. 36 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 şi reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 438/02.07.2012

Potrivit art. 36 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 şi reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, aprobată prin Legea nr. 227/2009, cu modificările şi completările ulterioare*, plata facturilor reprezentând contravaloarea bunurilor achiziţionate, serviciilor prestate sau a lucrărilor efectuate se realizează de către instituţiile publice în perioada 24-31 a fiecărei luni.

Prin Ordinul nr.930 din 29 iunie 2012 al ministrului finanţelor publice, a fost exceptată de la prevederile art.36 alin.(1) plata, în perioada 2-10 iulie 2012, a facturilor reprezentând contravaloarea bunurilor achiziţionate, serviciilor prestate sau a lucrărilor efectuate.

Ordinul nr. 930/2012 al ministrului finanțelor publice privind modificarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr.2.281/2009 pentru aplicarea prevederilor art. 36 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 şi reglementarea unor măsuri financiar-fiscale a intrat în vigoare la 2 iulie 2012.

2. Ordinul nr. 138/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală privind modificarea anexei la Ordinul preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 1.314/2007 pentru aprobarea Metodologiei de distribuire a sumelor plătite de contribuabili în contul unic şi de stingere a obligaţiilor fiscale înregistrate de către aceştia, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 443/03.07.2012

Ordinul stabileşte procedura de efectuare a plăţii titlurilor executorii având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011. Plata sumelor datorate în temeiul titlurilor executorii prevăzute de prezentul ordin, respectiv valoarea titlului executoriu, cuprinde atât sumele aferente drepturilor de natură salarială, cât şi cele pentru plata dobânzilor, penalităţilor sau a altor sume acordate şi se va realiza, eşalonat, în 5 tranşe, potrivit prevederilor art. 1 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin Legea nr. 230/2011.*

În ceea ce priveşte sumele aferente drepturilor de natură salarială, Ordinul prevede că acestea sunt supuse principiilor de impunere fiscală prevăzute de legislaţia în vigoare la data efectuării plăţii.

Sumele datorate în temeiul titlurilor executorii prevăzute de prezentul ordin se suportă, în ceea ce priveşte încadrarea cheltuielilor bugetare conform clasificaţiei economice pentru unităţile Ministerului Administraţiei şi Internelor, din Titlul I "Cheltuieli de personal", articolul şi alineatul de cheltuieli corespunzătoare, iar diferenţele rezultate ca urmare a actualizării acestora la data efectuării plăţii, cheltuieli de executare, precum şi cele de judecată, de la Titlul X "Alte cheltuieli", articolul 59.17 "Despăgubiri civile", conform legii.

Pentru drepturile salariale care nu mai sunt reglementate de prevederile *Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare*, cuantumul drepturilor menţionate câştigate în instanţă se suportă de la titlul 10 „Cheltuieli de personal", articolul 10.01 „Cheltuieli salariale în bani", alineatul 10.01.30.02 „Alte drepturi salariale în bani - alte drepturi salariale".

Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătoreşti având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011 se va face de către ordonatorii de credite în tranşe trimestriale egale, actualizate, fiecare în parte, conform formulei prevăzute în cuprinsul ordinului.

Ordinul nr. 138/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală privind modificarea anexei la Ordinul preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 1.314/2007 pentru aprobarea Metodologiei de distribuire a sumelor plătite de contribuabili în contul unic şi de stingere a obligaţiilor fiscale înregistrate de către aceştia a intrat în vigoare la 3 iulie 2012.

3. Ordinul nr. 917/2012 al ministrului finanţelor publice privind prospectele de emisiune ale certificatelor de trezorerie cu discont şi ale obligaţiunilor de stat de tip benchmark aferente lunii iulie 2012, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 449/05.07.2012

Prin Ordinul nr. 917 din data de 28 iunie 2012, ministrul finanţelor publice a aprobat prospectele de emisiune ale certificatelor de trezorerie cu discont şi ale obligaţiunilor de stat de tip benchmark, în valoare nominală totală de 2.250 milioane lei, în vederea finanţării deficitului bugetului de stat şi refinanţării datoriei publice în luna iulie 2012.

Prin prospectul de emisiune al certificatelor de trezorerie cu discont lansate în luna iulie 2012, valoarea nominală individuală a unui certificat de trezorerie cu discont este stabilită la 10.000 lei.

Metoda de vânzare este licitaţia, care va avea loc la data menţionată în prospect, iar adjudecarea se va face după metoda cu preţ multiplu.

Certificatele de trezorerie cu discont pot fi cumpărate de către dealerii primari, care vor depune oferte atât în cont propriu, cât şi în contul clienţilor persoane fizice şi juridice. Ofertele de cumpărare sunt competitive şi necompetitive, fiind admise oferte de cumpărare necompetitive într-o pondere de 25% din totalul valorii aferente fiecărei emisiuni anunţate. Fiecare tranşă a ofertei de cumpărare competitive/ necompetitive va fi de minimum 10.000 lei.

Ofertele de cumpărare se transmit la Banca Naţională a României, care acţionează în calitate de administrator al pieţei primare şi secundare a titlurilor de stat şi al sistemului de înregistrare/ depozitare, în ziua licitaţiei, până la ora 12, rezultatul licitaţiei urmând a se stabili în aceeaşi zi, la sediul Băncii Naţionale a României, de către comisia de licitaţie constituită în acest scop.

Prin prospectul de emisiune al obligaţiunilor de stat de tip benchmark lansate în luna iulie 2012, valoarea nominală individuală a unei obligaţiuni de stat de tip benchmark este stabilită la 10.000 lei. Dobânda (cuponul) pentru obligaţiunile de stat de tip benchmark cu scadenţă la 2 ani se plăteşte anual la data de 28 iulie, începând cu 28 iulie 2012 şi terminând cu 28 iulie 2014 inclusiv, iar dobânda (cuponul) pentru obligaţiunile de stat de tip benchmark cu scadenţă la 4 ani se plăteşte la datele indicate în prospectul de emisiune aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 415/2012.

Metoda de vânzare este licitaţia, care va avea loc la data menţionată în prospect, iar adjudecarea se va efectua după metoda cu preţ multiplu.

Obligaţiunile de stat de tip benchmark pot fi cumpărate de către dealerii primari, care vor depune oferte atât în cont propriu, cât şi în contul clienţilor, persoane fizice şi juridice. Ofertele de cumpărare sunt competitive şi necompetitive, fiind admise oferte de cumpărare necompetitive într-o pondere de 25% din totalul valorii nominale aferente fiecărei emisiuni anunţate. Executarea acestora se va face la nivelul mediu ponderat al preţului la care s-au adjudecat ofertele competitive. Fiecare tranşă a ofertei de cumpărare competitive/necompetitive va fi de minimum 10.000 lei.

Ofertele de cumpărare se transmit la Banca Naţională a României, care acţionează în calitate de administrator al pieţei primare şi secundare a titlurilor de stat şi al sistemului de înregistrare/ depozitare, în ziua licitaţiei, până la ora 12, rezultatul licitaţiei urmând a se stabili în aceeaşi zi, la sediul Băncii Naţionale a României, de către comisia de licitaţie constituită în acest scop.

Evenimentele de plată aferente obligaţiunilor de stat de tip benchmark se gestionează în conformitate cu Regulile SaFIR.

Ordinul nr. 917/2012 al ministrului finanţelor publice privind prospectele de emisiune ale certificatelor de trezorerie cu discont şi ale obligaţiunilor de stat de tip benchmark aferente lunii iulie 2012 a intrat în vigoare la 5 iulie 2012.

4. Ordinul nr. 965/2012 al ministrului finanţelor publice privind stabilirea nivelului unor comisioane de analiză şi/sau de gestiune în cadrul Programului „Prima casă", Programului de sprijin pentru beneficiarii proiectelor în domenii prioritare pentru economia românească, finanţate din instrumentele structurale ale Uniunii Europene alocate României, Programului privind reabilitarea termică a clădirilor de locuit cu finanţare prin credite bancare cu garanţie guvernamentală şi al Programului privind creşterea calităţii arhitectural-ambientale a clădirilor, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 461/09.07.2012

Ordinul instituie în sarcina finanţatorilor care solicită Fondului Naţional de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici şi Mijlocii-S.A.-IFN(FNGCIMM) emiterea unei promisiuni de garantare în cadrul Programului „Prima casă" obligaţia de a face dovada achitării unui comision unic de analiză de 0,15% pe an din valoarea promisiunii de garantare.

Totodată, prin acest ordin au fost stabilite următoarele comisioane:

- comisionul de gestiune a garanţiilor acordate de FNGCIMM, în numele şi în contul statului român, în cadrul Programului „Prima casă", la nivelul de 0,49% pe an, calculat la valoarea garanţiei statului;

- comisionul de analiză a documentaţiei care însoţeşte solicitarea de obţinere a acordului de principiu privind emiterea garanţiei în cadrul Programului de sprijin pentru beneficiarii proiectelor în domenii prioritare pentru economia românească, finanţate din instrumentele structurale ale Uniunii Europene alocate României, în sumă de 500 lei;

- comisionul de gestiune a garanţiilor acordate de FNGCIMM, în numele şi în contul statului român, în cadrul programului de sprijin menţionat anterior, la nivelul de 0,49% pe an, calculat la soldul finanţării garantate;

- comisionul de gestiune a garanţiilor acordate de FNGCIMM, în numele şi în contul statului român, în cadrul Programului privind reabilitarea termică a clădirilor de locuit cu finanţare prin credite bancare cu garanţie guvernamentală, la nivelul de 0,75% pe an, calculat la soldul finanţării garantate;

- comisionul de gestiune a garanţiilor acordate de FNGCIMM, în numele şi în contul statului român, în cadrul Programului privind creşterea calităţii arhitectural-ambientale a clădirilor, la nivelul de 0,75% pe an, calculat la soldul finanţării garantate. Ordinul nr. 965/2012 a intrat în vigoare la 9 iulie 2012.

5. Ordinul nr. 1023/2012 al ministrului finanţelor publice privind completarea Ordinului ministrului finanţelor publice nr. 505/2009 pentru aprobarea procedurilor privind contractarea datoriei publice guvernamentale prin împrumuturi a căror rambursare se asigură din alte surse decât bugetul de stat, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 527/30.07.2012

Prin Ordinul nr. 1023 din 25 iulie 2012 au fost aduse completări anexelor la *Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 505/2009 pentru aprobarea procedurilor privind contractarea datoriei publice guvernamentale prin împrumuturi a căror rambursare se asigură din alte surse decât bugetul de stat*.

În ceea ce priveşte *Procedura contractării de către Ministerul Finanţelor Publice a unui împrumut de la instituţii financiare româneşti/ străine sau prin emisiuni de titluri de stat,*

subîmprumutat unui operator economic, prevăzută în Anexa nr. 1 la Ordinul nr. 505/2009, şi *Procedura contractării de către Ministerul Finanţelor Publice a unui împrumut de la instituţii financiare internaţionale (IFI) sau pe relaţii bilaterale(de la guverne străine ori agenţii guvernamentale), subîmprumutat unui operator economic,* prevăzută în Anexa nr. 2 la Ordinul nr. 505/2009, prevederile acestora au fost completate cu dispoziţii care prevăd că, în situaţia în care subîmprumutul va fi acordat de MFP operatorului economic la preţul pieţei, acesta va fi reflectat prin plata unei prime de risc suportate de subîmprumutat din surse proprii. Prima de risc va fi calculată conform *Comunicării Comisiei nr.2008 C14/02 privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referinţă şi de scont*, va corespunde categoriei de performanţă financiară în care se încadrează subîmprumutatul, categorie stabilită ca urmare a analizei economico-financiare efectuate de către EXIMBANK, şi va ţine seama de nivelul de constituire a garanţiei pe care acesta o pune la dispoziţia Ministerului Finanţelor Publice.

Cât priveşte *Procedura contractării de către Ministerul Finanţelor Publice a unui împrumut de la instituţii financiare româneşti/străine sau prin emisiuni de titluri de stat, subîmprumutat unei unităţi administrativ-teritoriale ori unui operator economic/serviciu public din subordinea unei unităţi administrativ-teritoriale*, prevăzută în Anexa nr. 3 la Ordinul nr. 505/2009, şi *Procedura contractării de către Ministerul Finanţelor Publice a unui împrumut de la instituţii financiare internaţionale (IFI) sau pe relaţii bilaterale (de la guverne străine ori agenţii guvernamentale), subîmprumutat unei unităţi administrativ-teritoriale sau unui operator economic/serviciu public din subordinea unei unităţi administrativ-teritoriale*, prevăzută în Anexa nr. 4 la Ordinul nr.505/2009, prevederile acestora au fost completate cu dispoziţii care prevăd că, în cazul în care subîmprumutul va fi acordat unui operator economic/serviciu public din subordinea unei unităţi administrativ- teritoriale la preţul pieţei, acesta va fi reflectat prin plata unei prime de risc suportate de subîmprumutat din surse proprii. Prima de risc va fi calculată conform Comunicării Comisiei nr. 2008 C14/02 privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referinţă şi de scont, va corespunde categoriei de performanţă financiară în care se încadrează subîmprumutatul, categorie stabilită ca urmare a analizei economico-financiare efectuate de către EXIMBANK, şi va ţine seama de nivelul de constituire a garanţiei pe care acesta o pune la dispoziţia Ministerului Finanţelor Publice.

Este de menţionat, totodată, că prima de risc se aplică la soldul tras şi nerambursat al fiecărei tranşe, iar pentru neachitarea primei de risc la termenul de scadenţă convenit de Ministerul Finanţelor Publice cu subîmprumutatul, în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală, republicat, cu modificările şi completările ulterioare, debitorul datorează dobânzi şi penalităţi de întârziere.

Ordinul nr. 1023/2012 al ministrului finanţelor publice privind completarea Ordinului ministrului finanţelor publice nr. 505/2009 pentru aprobarea procedurilor privind contractarea datoriei publice guvernamentale prin împrumuturi a căror rambursare se asigură din alte surse decât bugetul de stat a intrat în vigoare la 30 iulie 2012.

6. Ordinul nr. 1039/2012 al ministrului finanţelor publice privind prospectele de emisiune ale certificatelor de trezorerie cu discont şi ale obligaţiunilor de stat de tip benchmark aferente lunii august 2012, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 542/03.08.2012

Prin Ordinul nr.1039 din data de 30 iulie 2012, ministrul finanţelor publice a aprobat prospectele de emisiune ale certificatelor de trezorerie cu discont şi ale obligaţiunilor de stat de tip benchmark, în valoare nominală totală de 2.500 milioane lei, în vederea finanţării deficitului bugetului de stat şi refinanţării datoriei publice în luna august 2012.

Prin prospectul de emisiune al certificatelor de trezorerie cu discont lansate în luna august 2012, valoarea nominală individuală a unui certificat de trezorerie cu discont este stabilită la 10.000 lei.

Metoda de vânzare este licitaţia, care va avea loc la data menţionată în prospect, iar adjudecarea se va face după metoda cu preţ multiplu.

Certificatele de trezorerie cu discont pot fi cumpărate de către dealerii primari, care vor depune oferte atât în cont propriu, cât şi în contul clienţilor persoane fizice şi juridice. Ofertele de cumpărare sunt competitive şi necompetitive, fiind admise oferte de cumpărare necompetitive într-o pondere de 25% din totalul valorii aferente fiecărei emisiuni anunţate. Fiecare tranşă a ofertei de cumpărare competitive/ necompetitive va fi de minimum 10.000 lei.

Ofertele de cumpărare se transmit la Banca Naţională a României, care acţionează în calitate de administrator al pieţei primare şi secundare a titlurilor de stat şi al sistemului de înregistrare/ depozitare, în ziua licitaţiei, până la ora 12, rezultatul licitaţiei urmând a se stabili în aceeaşi zi, la sediul Băncii Naţionale a României, de către comisia de licitaţie constituită în acest scop.

Prin prospectul de emisiune al obligaţiunilor de stat de tip benchmark lansate în luna august 2012, valoarea nominală individuală a unei obligaţiuni de stat de tip benchmark este stabilită la 10.000 lei. Dobânda (cuponul) pentru obligaţiunile de stat de tip benchmark cu scadenţă la 2 ani se plăteşte anual la data de 28 iulie, începând cu 28 iulie 2012 şi terminând cu 28 iulie 2014 inclusiv, iar dobânda (cuponul) pentru obligaţiunile de stat de tip benchmark cu scadenţă la 4 ani se plăteşte la datele indicate în prospectul de emisiune aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr.415/2012.

Metoda de vânzare este licitaţia, care va avea loc la data menţionată în prospect, iar adjudecarea se va efectua după metoda cu preţ multiplu.

Obligaţiunile de stat de tip benchmark pot fi cumpărate de către dealerii primari, care vor depune oferte atât în cont propriu, cât şi în contul clienţilor, persoane fizice şi juridice.Ofertele de cumpărare sunt competitive şi necompetitive, fiind admise oferte de cumpărare necompetitive într-o pondere de 25% din totalul valorii nominale aferente fiecărei emisiuni anunţate. Executarea acestora se va face la nivelul mediu ponderat al preţului la care s-au adjudecat ofertele competitive. Fiecare tranşă a ofertei de cumpărare competitive/necompetitive va fi de minimum 10.000 lei.

Ofertele de cumpărare se transmit la Banca Naţională a României, care acţionează în calitate de administrator al pieţei primare şi secundare a titlurilor de stat şi al sistemului de înregistrare/ depozitare, în ziua licitaţiei, până la ora 12, rezultatul licitaţiei urmând a se stabili în aceeaşi zi, la sediul Băncii Naţionale a României, de către comisia de licitaţie constituită în acest scop.

Evenimentele de plată aferente obligaţiunilor de stat de tip benchmark se gestionează în conformitate cu Regulile SaFIR.

Ordinul nr. 1039/2012 al ministrului finanţelor publice privind prospectele de emisiune ale certificatelor de trezorerie cu discont şi ale obligaţiunilor de stat de tip benchmark aferente lunii august 2012 a intrat în vigoare la 3 august 2012.

7. Ordinul nr. 1022/851/2012 al ministrului finanţelor publice şi al ministrului afacerilor europene pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 14[1] din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale şi utilizarea acestora pentru obiectivul convergenţă, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 557/07.08.2012

Art.14[1] din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.64/2009, cu modificările şi completările ulterioare, prevede faptul că sumele rambursate României potrivit prevederilor *Regulamentului(UE) nr. 1.311/2011 al Parlamentului European şi al Consiliului din 13 decembrie 2011 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului în ceea ce priveşte anumite dispoziţii referitoare la gestiunea financiară pentru anumite state membre care se confruntă cu dificultăţi grave sau sunt ameninţate de astfel de dificultăţi cu privire la stabilitatea lor financiară* se fac venit la bugetul de stat şi se utilizează numai pentru cofinanţarea programelor operaţionale respective, în timp ce sumele rămase neutilizate la sfârşitul anului bugetar se virează într-un cont de disponibil deschis pe numele ordonatorului principal de credite cu rol de autoritate de management, urmând a fi utilizate anul următor cu aceeaşi destinaţie. În acest scop, Ministerul

Finanţelor Publice a fost autorizat să introducă modificări în volumul şi structura veniturilor şi cheltuielilor bugetului de stat, precum şi în volumul şi structura bugetelor ordonatorilor principali de credite cu rol de autoritate de management.

Normele metodologice de aplicare a prevederilor art. 14^1 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 64/2009 prevăd o serie de obligaţii în sarcina Autorităţii de Certificare şi Plată. Astfel, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice, Autoritatea de Certificare şi Plată comunică Direcţiei Generale de Programare Bugetară şi Direcţiei Generale de Sinteză a Politicilor Bugetare din cadrul Ministerului Finanţelor Publice sumele încasate şi utilizate până la data intrării în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice şi întărirea disciplinei financiare şi de modificare şi completare a unor acte normative*, din sumele primite suplimentar de România în baza prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.311/2011, detaliate pe fiecare program operaţional, respectiv pe fiecare ordonator principal de credite cu rol de autoritate de management. De asemenea, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice, Autoritatea de Certificare şi Plată va comunica autorităţilor de management, Direcţiei Generale de Programare Bugetară şi Direcţiei Generale de Sinteză a Politicilor Bugetare din cadrul Ministerului Finanţelor Publice sumele încasate în conturile pe care le gestionează începând cu data intrării în vigoare a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 26/2012 din sumele primite suplimentar de România în baza prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.311/2011, detaliate pe fiecare program operaţional, respectiv pe fiecare ordonator principal de credite cu rol de autoritate de management.

Autorităţile de management care gestionează programele operaţionale pentru care primesc suplimentar sume au obligaţia de a solicita ordonatorilor principali de credite ai ministerelor în cadrul cărora funcţionează majorarea bugetelor, în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la încasarea în conturile de venituri bugetare a echivalentului în lei al sumelor menţionate, prezentând acestora documente justificative care sunt analizate de către ordonatorii principali de credite cu rol de autoritate de management, aceştia transmiţându-le în termen de două zile lucrătoare Ministerului Finanţelor Publice în vederea introducerii modificărilor în volumul şi structura veniturilor şi cheltuielilor bugetului de stat, precum şi în volumul şi structura bugetelor ordonatorilor principali de credite cu rol de autoritate de management, sumele introduse în volumul şi structura veniturilor şi cheltuielilor bugetului de stat urmând a fi prevăzute distinct atât la partea de venituri, cât şi la partea de cheltuieli.

Până la data de 22 decembrie a fiecărui an, autorităţile de management solicită unităţii Trezoreriei Statului virarea în contul de disponibil 50.01.46 „Disponibil din sume aferente mecanismului top-up", deschis pe numele ordonatorului principal de credite cu rol de autoritate de management, a sumelor primite în cadrul mecanismului top-up care nu mai pot fi utilizate până la finele anului bugetar. La data primirii solicitării, unităţile Trezoreriei Statului transferă soldul sumelor primite în cadrul mecanismului top-up rămase neutilizate la finele anului, din contul de venituri bugetare prevăzute la art. 4 alin. (2) lit.a) din Norme („Sume primite în cadrul mecanismului top-up"), codificat cu codul de identificare fiscală al acestora, în contul 50.01.46 „Disponibil din sume aferente mecanismului top-up", deschis pe numele ordonatorului principal de credite cu rol de autoritate de management. Până la data de 22 decembrie a fiecărui an, ordonatorii principali de credite cu rol de autoritate de management au obligaţia de a efectua retragerea creditelor bugetare deschise şi neutilizate în cadrul mecanismului top-up. Până la aceeaşi dată, aceştia vor solicita Ministerului Finanţelor Publice introducerea modificărilor corespunzătoare în volumul şi structura veniturilor şi cheltuielilor bugetului de stat, precum şi în volumul şi structura bugetelor acestora, constând în diminuarea bugetelor respective cu sumele transferate în contul de disponibil menţionat.

Ordinul nr. 1022/851/2012 al ministrului finanţelor publice şi al ministrului afacerilor europene pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art.14[1] din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale şi utilizarea acestora pentru obiectivul convergenţă a intrat în vigoare la 7 august 2012.

8. Ordinul nr. 1076/2012 al ministrului finanţelor publice privind încasarea sumelor reprezentând prejudiciul cauzat şi recuperat potrivit prevederilor art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 558/08.08.2012

Potrivit Ordinului nr.1076 din 6 august 2012, în cazul săvârşirii unei infracţiuni de evaziune fiscală, pentru încasarea sumelor reprezentând prejudiciul cauzat şi recuperat, potrivit prevederilor art.10 din *Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale, cu modificările ulterioare,* se deschide la unităţile Trezoreriei Statului din cadrul organelor fiscale în raza cărora se află domiciliul învinuitului/inculpatului contul 50.86.09 „Disponibil din sume încasate reprezentând prejudiciul cauzat şi recuperat în condiţiile art. 10 din Legea nr.241/2005", codificat cu codul de identificare fiscală al acestuia. Contul se deschide la solicitarea organelor fiscale competente ale Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală.

Sumele încasate în contul menţionat se transmit zilnic organelor fiscale, în sistem informatic, de către unităţile teritoriale ale Trezoreriei Statului.

În acest cont pot fi, totodată, transferate sumele care se află în conturile deschise la instituţiile bancare, depuse de persoanele care au calitatea de învinuit ori inculpat în cauze având ca obiect săvârşirea unor infracţiuni de evaziune fiscală.

Procedura de distribuire sau restituire în conturile, respectiv din conturile de venituri bugetare corespunzătoare a sumelor încasate în contul 50.86.09 «Disponibil din sume încasate reprezentând prejudiciul cauzat şi recuperat în condiţiile art. 10 din Legea nr. 241/2005» se aprobă prin ordin al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului ordin.

Ordinul nr.1076/2012 al ministrului finanţelor publice privind încasarea sumelor reprezentând prejudiciul cauzat şi recuperat potrivit prevederilor art.10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale a intrat în vigoare la 8 august 2012.

9. Ordinul nr. 1100/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală privind modificarea Ordinului preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 1967/2011 pentru aprobarea Procedurii de înregistrare în scopuri de taxă pe valoarea adăugată potrivit prevederilor art. 153 alin. (1) lit.a) sau c) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal şi pentru aprobarea modelului şi conţinutului unui formular, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 569/10.08.2012

Potrivit noii reglementări, persoana impozabilă care solicită înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată conform art.153 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 571/2003, cu modificările şi completările ulterioare, depune la organul fiscal competent cererea de înregistrare în scopuri de TVA, însoţită de documentele prevăzute de legislaţia în vigoare, în cazul persoanelor impozabile care sunt supuse înmatriculării la registrul comerţului sau, dacă persoana impozabilă nu este supusă înmatriculării în registrul comerţului, declaraţia de înregistrare, având completată rubrica «Date privind vectorul fiscal», secţiunea taxa pe valoarea adăugată.

În ceea ce priveşte persoana impozabilă care solicită înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată în condiţille art.153 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 571/2003, cu modificările şi completările ulterioare, aceasta depune la organul fiscal competent declaraţia de menţiuni, având completată rubrica «Date privind vectorul fiscal», secţiunea taxa pe valoarea adăugată.

În urma analizei informaţiilor cuprinse în cererea de înregistrare în scopuri de TVA sau declaraţia de înregistrare/menţiuni, după caz, prin care persoana

impozabilă solicită înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată şi în documentele anexate acesteia, organul fiscal competent emite *Decizia privind înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată* potrivit prevederilor art.153 alin.(1) lit.a) sau c) din Legea nr. 571/2003, cu modificările şi completările ulterioare. Înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată este valabilă începând cu data comunicării deciziei de aprobare a înregistrării în scopuri de taxă pe valoarea adăugată.

În cazul respingerii înregistrării în scopuri de taxă pe valoarea adăugată, decizia se emite având bifată căsuţa corespunzătoare, cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe baza cărora a fost respinsă solicitarea de înregistrare în scopuri de taxă pe valoarea adăugată.

Ordinul nr. 1100/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală privind modificarea Ordinului preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 1967/2011 pentru aprobarea Procedurii de înregistrare în scopuri de taxă pe valoarea adăugată potrivit prevederilor art.153 alin (1) lit a) sau c) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal şi pentru aprobarea modelului şi conţinutului unui formular a intrat în vigoare la 10 august 2012.

10. Ordinul nr. 1135/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală pentru modificarea Ordinului preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 101/2008 privind aprobarea modelului şi conţinutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor, taxelor şi contribuţiilor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reţinere la sursă, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 582/14.08.2012

Modificările aduse prin Ordinul nr.1135/2012 au vizat Anexele nr. 8 şi nr. 15 la Ordinul preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr.101/2008.

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, depunerea declaraţiei privind obligaţiile de plată la bugetul de stat se face lunar pentru obligaţiile de plată reprezentând impozit reţinut la sursă, conform legislaţiei specifice privind impozitul pe venitul persoanelor fizice: impozit pe veniturile din arendă, impozit pe veniturile din dividende distribuite persoanelor fizice, impozit pe veniturile din dobânzi, impozit pe câştigul din operaţiuni de vânzare-cumpărare de valută la termen, pe bază de contract, precum şi din orice alte operaţiuni de acest gen, altele decât cele cu instrumente financiare tranzacţionate pe pieţe autorizate şi supravegheate de Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare, impozit pe veniturile din premii şi din jocuri de noroc, impozit pe veniturile din transferul proprietăţilor imobiliare din patrimoniul personal, impozit pe veniturile din alte surse, datorat de persoanele fizice. Aceste dispoziţii sunt însă aplicabile pentru obligaţiile datorate începând cu data de 1 iulie 2012, cu termen de declarare începând cu data de 25 august 2012.

În ceea ce priveşte modificările aduse Anexei nr.15 – *Nomenclatorul obligaţiilor de plată la bugetul de stat*, actul normativ prevede abrogarea punctelor 7, 9, 10, 11 şi 20, care aveau în vedere creanţele fiscale reprezentând :

- impozit pe veniturile persoanelor fizice dintr-o asociere cu o persoană juridică microîntreprindere, care nu generează o persoană juridică;
- impozit pe veniturile din drepturi de proprietate intelectuală;
- impozit pe veniturile din activitatea de expertiză contabilă şi tehnică, judiciară şi extrajudiciară;
- impozit pe veniturile din activităţi desfăşurate în baza contractelor/convenţiilor civile încheiate potrivit Codului civil, precum şi a contractelor de agent;
- impozitul pe veniturile din activităţi agricole.

Ordinul nr. 1135/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală pentru modificarea Ordinului preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 101/2008 privind aprobarea modelului şi conţinutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor, taxelor şi contribuţiilor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reţinere la sursă a intrat în vigoare la 14 august 2012.

11. Ordinul nr. 1180/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală pentru modificarea şi completarea Ordinului

preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 2101/2010 privind aprobarea Procedurii de organizare şi funcţionare a Registrului operatorilor intracomunitari, precum şi pentru aprobarea modelului şi conţinutului unor formulare, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 587/17.08.2012

Noua reglementare aduce precizări cu privire la înţelesul termenilor „asociaţi" şi, respectiv „administratori", astfel cum au fost definiţi potrivit art.158[2] alin. (15) din Codul fiscal coroborat cu pct.81[1] din *Normele metodologice de aplicare a Titlului VI din Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, cu modificările şi completările ulterioare*. Este de menţionat faptul că art.158[2] alin. (15) din Codul fiscal se referă la asociaţii care deţin minimum 5% din capitalul social al societăţii.

Ordinul prevede obligaţia contribuabililor de a depune la organul fiscal competent formularul (095) «Cerere de înregistrare în/radiere din Registrul operatorilor intracomunitari», în vederea înscrierii în Registrul operatorilor intracomunitari prevăzut în anexa nr. 2 la ordin.

În situaţia în care se solicită înregistrarea în Registrul operatorilor intracomunitari a unei societăţi comerciale reglementate de *Legea nr. 31/1990 privind societăţile comerciale, republicată, cu modificările şi completările ulterioare*, cererea de înregistrare în Registrul operatorilor comunitari se depune însoţită de următoarele documente:

a) certificatele de cazier judiciar eliberate de autorităţile competente din România ale administratorilor, în cazul societăţilor pe acţiuni, inclusiv al celor în comandită pe acţiuni;

b) certificatele de cazier judiciar eliberate de autorităţile competente din România ale administratorilor şi ale asociaţilor care deţin minimum 5% din capitalul social al societăţii, în cazul celorlalte forme de societăţi comerciale;

c) documentele prevăzute la pct. 4 şi 5 din Procedură, după caz;

d) certificatul constatator emis de oficiul registrului comerţului din care să rezulte repartizarea capitalului social între asociaţi, valabil la data depunerii cererii.

Au fost, totodată, aduse modificări secţiunii referitoare la „Radierea, din oficiu, a contribuabililor din Registrul operatorilor intracomunitari", precum şi Anexei nr. 5 la Ordinul 2101/2010, care cuprinde modelul „Deciziei privind radierea, din oficiu, din Registrul operatorilor intracomunitari".

Ordinul nr. 1180/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală pentru modificarea şi completarea Ordinului preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 2101/2010 privind aprobarea Procedurii de organizare şi funcţionare a Registrului operatorilor intracomunitari, precum şi pentru aprobarea modelului şi conţinutului unor formulare a intrat în vigoare la 17 august 2012.

12. Ordinul nr. 1107/2012 al ministrului finanţelor publice privind emiterea prin intermediul centrului de imprimare masivă a unor acte administrative şi procedurale, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 598/21.08.2012

Ordinul nr. 1107/2012 stabileşte categoriile de acte administrative fiscale şi procedurale, emise de către organele fiscale din cadrul Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală prin intermediul centrului de imprimare masivă, valabile fără semnătura şi ştampila organului emitent, îndeplinind cerinţele aplicabile actelor administrative şi procedurale, după cum urmează:

- titlul executoriu;
- somaţie;
- decizie referitoare la obligaţiile de plată accesorii;
- înştiinţare privind stingerea creanţelor fiscale;
- adresă de înfiinţare a popririi asupra disponibilităţilor băneşti;
- adresă de înştiinţare privind înfiinţarea popririi asupra disponibilităţilor băneşti;
- decizie de ridicare a măsurilor de executare silită asupra disponibilităţilor băneşti;
- decizie de impunere pentru plăţi anticipate cu titlu de impozit;
- decizie de impunere anuală pentru veniturile realizate din România de persoanele fizice;

- decizie de impunere anuală pentru veniturile realizate din străinătate de persoanele fizice;
- decizie de impunere din oficiu;
- înştiinţare de compensare;
- înştiinţare de restituire;
- document de restituire;
- decizie de impunere privind recalcularea impozitului pe veniturile din salarii;
- decizie privind restituirea sumelor reprezentând cheltuieli cu bursele private;
- decizie de impunere din oficiu pentru impozitele, taxele şi contribuţiile cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reţinere la sursă;
- notificare privind îndeplinirea condiţiilor pentru declararea ca inactiv potrivit prevederilor art.78[1] alin. (1) lit.a) din *Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările şi completările ulterioare*;
- notificare privind înregistrarea, din oficiu, în scopuri de TVA, potrivit prevederilor art. 153 alin.(8)/art.153[1] alin.(4) din *Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările şi completările ulterioare;*
- notificare privind nedepunerea în termen a declaraţiilor de impozite, taxe şi contribuţii;
- notificare privind modul de completare a declaraţiilor de impozite, taxe şi contribuţii;
- notificare privind nedepunerea în termen a declaraţiilor de venit;
- notificare privind modul de completare a declaraţiilor de venit.

Ordinul nr. 1107/2012 al ministrului finanţelor publice privind emiterea prin intermediul centrului de imprimare masivă a unor acte administrative şi procedurale a intrat în vigoare la 21 august 2012.

13. Ordinul nr. 1045/2084/793/2012 al ministrului finanţelor publice, al ministrului muncii, familiei şi protecţiei sociale şi al ministrului sănătăţii pentru aprobarea modelului, conţinutului, modalităţii de depunere şi de gestionare a „Declaraţiei privind obligaţiile de plată a contribuţiilor sociale, impozitului pe venit şi evidenţa nominală a persoanelor asigurate“, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 600/21.08.2012

Prin Ordinul comun al ministrului finanţelor publice, al ministrului muncii, familiei şi protecţiei sociale şi al ministrului sănătăţii, emis în data de 31 iulie 2012, au fost aprobate modelul, conţinutul, precum şi modalitatea de depunere şi de gestionare a formularului *„Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit şi evidența nominală a persoanelor asigurate“*.

Ordinul cuprinde, în anexe, instrucţiunile de completare a formularului, precum şi caracteristicile de tipărire, modul de difuzare, de utilizare şi păstrare a acestuia.

Formularul *„Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit şi evidența nominală a persoanelor asigurate“* se utilizează pentru declararea impozitului pe venit şi a contribuţiilor sociale datorate, începând cu obligaţiile aferente lunii iulie 2012, cu termen de depunere până la data de 25 august 2012 inclusiv.

Pentru perioadele de raportare cuprinse între 1 ianuarie 2011 şi 30 iunie 2012, *„Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit şi evidența nominală a persoanelor asigurate”* se completează şi se rectifică, după caz, în conformitate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 1397/2010 privind modelul, conținutul, modalitatea de depunere şi de gestionare a „Declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit şi evidența nominală a persoanelor asigurate”*.

Ordinul nr. 1045/2084/793/2012 al ministrului finanţelor publice, al ministrului muncii, familiei şi protecţiei sociale şi al ministrului sănătăţii pentru aprobarea modelului, conţinutului, modalităţii de depunere şi de gestionare a „Declaraţiei privind obligaţiile de plată a contribuţiilor sociale, impozitului pe venit şi evidenţa nominală a persoanelor asigurate“ a intrat în vigoare la 21 august 2012.

14. Ordinul nr. 1118/2012 al ministrului finanţelor publice privind modificarea şi completarea Reglementărilor contabile aprobate prin

Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 3055/ 2009, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 603/22.08.2012

În Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 603 din 22 august 2012 a fost publicat Ordinul nr. 1118/2012 al ministrului finanţelor publice, care aduce o serie de modificări şi completări Reglementărilor contabile aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 3055/2009.

În acest sens, este de menţionat că, prin noua reglementare, certificatele de emisii de gaze cu efect de seră cumpărate în scopul obţinerii de profit pe termen lung au fost incluse în categoria altor investiţii deţinute ca imobilizări, iar certificatele de emisii de gaze cu efect de seră cumpărate în scopul obţinerii de profit în urma vânzării într-o perioadă scurtă de timp au fost incluse în categoria altor investiţii pe termen scurt.

O altă completare a Reglementărilor contabile are în vedere evidenţierea în contabilitate a certificatelor verzi, acestea din urmă fiind asimilate investiţiilor pe termen scurt şi, ca atare, li se aplică tratamentul contabil prevăzut pentru această categorie de active.

În cazul certificatelor verzi anulate, potrivit legii, pentru că nu au fost utilizate în perioada de valabilitate, precum şi în cazul anulării certificatelor verzi obţinute necuvenit de un operator economic acreditat, dacă acestea nu au fost încă tranzacţionate, noua reglementare prevede că certificatele verzi anulate se evidenţiază pe seama cheltuielilor perioadei (contul 668 «Alte cheltuieli financiare»).

În ceea ce priveşte modificările aduse Reglementărilor contabile aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr.3055/2009 este de menţionat faptul că, potrivit dispoziţiilor modificatoare, în cazul cesionării unei creanţe, diferenţa dintre valoarea creanţei preluate prin cesionare şi suma de achitat cedentului reprezintă venit la data constatării drepturilor şi obligaţiilor, potrivit clauzelor contractuale. Pentru suma creanţei preluate care se estimează că nu poate fi recuperată, concomitent cu preluarea creanţei se înregistrează şi deprecierea corespunzătoare, articol contabil 6814 «Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea activelor circulante» = 496 «Ajustări pentru deprecierea creanţelor - debitori diverşi».

Ordinul nr. 1118/2012 al ministrului finanţelor publice privind modificarea şi completarea Reglementărilor contabile aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 3055/2009 se aplică începând cu situaţiile financiare anuale aferente exerciţiului financiar 2012.

15. Ordinul nr. 1119/2012 al ministrului finanţelor publice pentru modificarea şi completarea Instrucţiunilor privind deschiderea şi funcţionarea conturilor pentru gestionarea asistenţei financiare nerambursabile şi a fondurilor de la bugetul de stat, în cadrul obiectivului convergenţă, aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 2561/2011, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 616/27.08.2012

Modificările şi completările aduse prin acest act normativ au avut în vedere dispoziţiile cuprinse în Instrucţiunile aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 2561/2011 referitoare la cadrul instituţional, legal şi tehnic, conform căruia instrumentele structurale sunt gestionate pentru obiectivul convergenţă, cât şi prevederile referitoare la deschiderea şi funcţionarea conturilor, respectiv cele privind efectuarea operaţiunilor de către Autoritatea de Certificare şi Plată şi Trezoreria Operativă Centrală.

Potrivit noii reglementări, cadrul instituţional, legal şi tehnic, conform căruia instrumentele structurale sunt gestionate pentru obiectivul convergenţă, este stabilit prin:

- *Regulamentul (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziţii generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European şi Fondul de Coeziune şi de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.260/1999, cu modificările şi completările ulterioare;*

- *Regulamentul(UE) nr. 1.311/2011 al Parlamentului European şi al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului în ceea ce priveşte anumite dispoziţii referitoare la*

gestiunea financiară pentru anumite state membre care se confruntă cu dificultăți grave sau sunt amenințate de astfel de dificultăți cu privire la stabilitatea lor financiară;

- Hotărârea Guvernului nr. 457/2008 privind cadrul instituțional de coordonare și de gestionare a instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 362/2009, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârea Guvernului nr. 218/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.*64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență;*

- Ordinul ministrului finanțelor publice și al ministrului afacerilor europene nr. 1022/851/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art.14[1] din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență.

În vederea derulării operaţiunilor necesare finanţării programelor operaţionale prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDER), Fondul Social European (FSE) şi Fondul de Coeziune (FC) în cadrul obiectivului convergenţă, Trezoreria Statului deschide conturi în moneda naţională la dispoziţia Autorităţii de Certificare şi Plată, autorităţilor de management şi beneficiarilor finali. Aceste conturi se deschid şi funcţionează potrivit prezentelor instrucţiuni.

În ceea ce priveşte deschiderea şi funcţionarea conturilor, noua reglementare prevede obligativitatea virării în contul 20.45.01.22 «Sume primite în cadrul mecanismului top-up», deschis pe codul de identificare fiscală al fiecărui ordonator principal de credite cu rol de autoritate de management a sumelor primite suplimentar de la Comisia Europeană în baza prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1311/2011 şi a sumelor reconstituite conform art.1 alin (1) din Ordinul ministrului finanţelor publice şi al ministrului afacerilor europene nr. 1022/851/2012 .

Ordinul nr. 1119/2012 al ministrului finanțelor publice pentru modificarea și completarea Instrucțiunilor privind deschiderea și funcționarea conturilor pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile și a fondurilor de la bugetul de stat, în cadrul obiectivului convergență, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2561/2011 a intrat în vigoare la 20 august 2012.

16. Ordinul nr. 1235/2012 al preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală pentru modificarea şi completarea Ordinului preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală nr. 1294/2007 privind impozitele, contribuţiile şi alte sume reprezentând creanţe fiscale, care se plătesc de contribuabili într-un cont unic, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 619/29.08.2012

Potrivit prevederilor Ordinului nr.1235/2012, impozitul pe veniturile din drepturi de autor şi drepturi conexe şi impozitul pe veniturile rezultate din activităţi profesionale desfăşurate în baza contractelor/convenţiilor încheiate potrivit Codului civil, care nu au fost achitate de contribuabili până la data intrării în vigoare a prezentului ordin, se vor achita în continuare în contul 20.47.01.01 „Sume încasate pentru bugetul de stat în contul unic, în curs de distribuire”.

Ordinul cuprinde, în anexă, Nomenclatorul obligaţiilor fiscale datorate bugetelor asigurărilor sociale şi fondurilor speciale, care se plătesc în contul unic 55.02 „Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale şi fondurilor speciale, în curs de distribuire”.

Ordinul nr. 1235/2012 al preşedintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 1294/2007 privind impozitele, contribuțiile și alte sume reprezentând creanțe fiscale, care se plătesc de contribuabili într-un cont unic a intrat în vigoare la 29 august 2012.

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

1. Circulara nr. 20/2012 privind punerea în circulaţie şi lansarea în circuitul numismatic a unor monede dedicate aniversării a 500 de ani de la urcarea pe tronul Ţării Româneşti a Sfântului Voievod Neagoe Basarab şi de la începerea construirii bisericii Mănăstirii Curtea de Argeş, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 463/09.07.2012

Începând cu data de 25 iunie 2012, Banca Naţională a României a pus în circulaţie şi a lansat în circuitul numismatic două monede: una din aur pentru colecţionare şi una din alamă, de circulaţie, cu caracter comemorativ, ambele dedicate aniversării a 500 de ani de la urcarea pe tronul Ţării Româneşti a Sfântului Voievod Neagoe Basarab şi de la începerea construirii bisericii Mănăstirii Curtea de Argeş. Circulara prezintă caracteristicile monedelor, aceastea având putere circulatorie pe teritoriul României. Monedele din aur, pentru colecţionare, cu valoare nominală de 100 lei, urmează a fi însoţite de broşuri de prezentare a tematicii emisiunii, redactate în limbile română, engleză şi franceză, care includ şi certificatul de autenticitate al emisiunii. Monedele din aur, pentru colecţionare, cu valoare nominală de 100 lei, dedicate aniversării a 500 de ani de la urcarea pe tronul Ţării Româneşti a Sfântului Voievod Neagoe Basarab şi de la începerea construirii bisericii Mănăstirii Curtea de Argeş au fost puse în circulaţie prin sucursalele Bucureşti, Cluj, Iaşi şi Timiş ale Băncii Naţionale a României.

Circulara nr. 20/2012 privind punerea în circulaţie şi lansarea în circuitul numismatic a unor monede dedicate aniversării a 500 de ani de la urcarea pe tronul Ţării Româneşti a Sfântului Voievod Neagoe Basarab şi de la începerea construirii bisericii Mănăstirii Curtea de Argeş a intrat în vigoare la 9 iulie 2012.

2. Ordinul nr. 9/2012 pentru modificarea Ordinului Băncii Naţionale a României nr. 25/2011 privind raportarea situaţiilor aferente aplicării Regulamentului Băncii Naţionale a României nr. 11/2011 privind clasificarea creditelor şi plasamentelor, precum şi determinarea şi utilizarea ajustărilor prudenţiale de valoare, în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2012, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 470/11.07.2012

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, formularele de raportare se transmit de către împrumutători lunar, în termen de 20 de zile de la încheierea lunii pentru care se întocmeşte raportarea.

Până la data de la care transmiterea raportărilor în format electronic se realizează exclusiv prin intermediul Sistemului informatic de raportare către Banca Naţională a României, potrivit prevederilor *Normei Băncii Naţionale a României nr. 15/2006 privind transmiterea indicatorilor primari prin intermediul Sistemului informatic de raportare către Banca Naţională a României, cu modificările ulterioare*, transmiterea către Banca Naţională a României a raportărilor respective se va realiza de către instituţiile raportoare prin reţeaua de comunicaţii interbancare (RCI), sub formă de fişiere Excel.

Ordinul nr. 9/2012 pentru modificarea Ordinului Băncii Naţionale a României nr. 25/2011 privind raportarea situaţiilor aferente aplicării Regulamentului Băncii Naţionale a României nr. 11/2011 privind clasificarea creditelor şi plasamentelor, precum şi determinarea şi utilizarea ajustărilor prudenţiale de valoare, în perioada 1 ianuarie-31 decembrie 2012 a intrat în vigoare la 11 iulie 2012.

3. Regulamentul nr. 10/2012 pentru modificarea Regulamentului Băncii Naţionale a României nr. 18/2009 privind cadrul de administrare a activităţii instituţiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri şi condiţiile de externalizare a activităţilor acestora, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 471/11.07.2012

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, instituţiile de credit trebuie să dispună de planuri de finanţare pentru situaţii neprevăzute, formale, care să includă politici de administrare a unei game de situaţii de criză, proceduri de soluţionare clare şi să stabilească linii clare de responsabilitate. De asemenea, planurile

de finanţare pentru situaţii neprevăzute trebuie să includă o descriere clară a unui set diversificat de măsuri potenţiale de finanţare în situaţii neprevăzute care să conducă la păstrarea lichidităţii şi acoperirea deficitelor de fluxuri de numerar în situaţii de criză, cu prezentarea surselor potenţiale de finanţare disponibile în situaţii neprevăzute şi a sumelor care pot fi obţinute de la aceste surse.

Planurile de finanţare pentru situaţii neprevăzute trebuie să corespundă complexităţii activităţii instituţiilor de credit, profilului de risc al acestora şi rolului acestora în cadrul sistemului financiar şi să aibă în vedere o gamă de orizonturi de timp, inclusiv intraday, trebuind, de asemenea, să fie integrate cu analizele continue ale riscului de lichiditate şi cu rezultatele scenariilor şi ipotezelor utilizate în simulările de criză.

Planurile de finanţare pentru situaţii neprevăzute se aprobă de către organele cu funcţie de conducere ale instituţiilor de credit.

Alte modificări aduse Regulamentului Băncii Naţionale a României nr.18/2009 sunt de natură terminologică, sintagma «planuri alternative de finanţare» fiind înlocuită cu sintagma «planuri de finanţare pentru situaţii neprevăzute», iar sintagma «planuri alternative» cu sintagma «planuri pentru situaţii neprevăzute».

Regulamentul nr. 10/2012 pentru modificarea Regulamentului Băncii Naţionale a României nr. 18/2009 privind cadrul de administrare a activităţii instituţiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri şi condiţiile de externalizare a activităţilor acestora a intrat în vigoare la 11 iulie 2012.

4. Ordinul nr. 6/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice privind întocmirea situaţiilor financiare consolidate conforme cu Standardele Internaţionale de Raportare Financiară, solicitate instituţiilor de credit în scopuri de supraveghere prudenţială, aprobate prin Ordinul Băncii Naţionale a României nr. 1/2011, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 474/12.07.2012

Prin Ordinul nr.6/2012, Banca Naţională a României a adus o serie de modificări şi completări *Normelor metodologice privind întocmirea situaţiilor financiare consolidate conforme cu Standardele Internaţionale de Raportare Financiară, solicitate instituţiilor de credit în scopuri de supraveghere prudenţială*. În acest sens, este de subliniat faptul că, în ceea ce priveşte regulile generale de întocmire a situaţiilor financiare consolidate FINREP, potrivit noii reglementări, formularele situaţiilor financiare consolidate FINREP conţin referinţe la prevederile IFRS, la practica comună sau la prevederile reglementărilor prudenţiale emise de Banca Naţională a României, după caz, referinţe care nu sunt limitate la cerinţele de prezentare specifice, ele definind, totodată, conţinutul elementelor prezentate pe linii şi oferind îndrumări cu privire la recunoaşterea, derecunoaşterea sau regulile de evaluare aplicabile datelor solicitate.

Informaţiile raportate în cadrul situaţiilor financiare consolidate FINREP: FIN 3 - „Instrumente derivate deţinute în vederea tranzacţionării", FIN 5 - "Clasificarea activelor financiare", FIN 6 - „Clasificarea creditelor şi creanţelor", FIN 7 - „Informaţii referitoare la active depreciate şi restante", FIN 9 -"Informaţii privind riscul de credit şi deprecierile", FIN 10 - „Datorii financiare" şi FIN 17 - "Angajamente de creditare, garanţii financiare şi alte angajamente" sunt defalcate, după tipul contrapartidei, pe clase de sectoare economice, cum ar fi: bănci centrale, administraţii generale, instituţii de credit, alte instituţii financiare, societăţi nefinanciare, gospodăriile populaţiei. Alocarea pe clase de sectoare economice este bazată exclusiv pe natura contrapartidei directe. Potrivit dispoziţiilor modificatoare, pentru defalcarea în funcţie de contrapartidă a instrumentelor de datorie, indiferent de categoria de clasificare, precum şi a creditelor şi creanţelor din categoria echivalentelor de numerar, clasa «Societăţi» include toate clasele, cu excepţia următoarelor: «Bănci centrale», «Administraţii generale», «Instituţii de credit» şi «Alte instituţii financiare».

Ordinul prevede, cu caracter de noutate, faptul că la întocmirea situaţiei financiare „FIN 2 - Contul de profit sau pierdere consolidat" trebuie avute în

vedere şi ajustările din reclasificare reprezentând câştiguri sau pierderi din instrumente de acoperire, aferente părţii eficiente a operaţiunilor de acoperire, transferate din alte elemente ale rezultatului global în contul de profit sau pierdere, prezentate după cum urmează:

- în cadrul posturilor corespunzătoare din FIN 2 afectate de riscul acoperit, în aceeaşi perioadă în care fluxurile de trezorerie previzionate acoperite afectează contul de profit sau pierdere;

- în cadrul poziţiei «Câştiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire - net», în situaţia în care instituţia de credit se aşteaptă ca o pierdere recunoscută în alte elemente ale rezultatului global să nu mai poată fi recuperată într-una sau mai multe perioade viitoare sau în cazul în care nu se mai preconizează ca tranzacţia previzionată acoperită să aibă loc.

Ordinul nr. 6/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice privind întocmirea situațiilor financiare consolidate conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, solicitate instituțiilor de credit în scopuri de supraveghere prudențială, aprobate prin Ordinul Băncii Naționale a României nr. 1/2011 a intrat în vigoare la 12 iulie 2012

5. Ordinul nr. 7/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice privind întocmirea raportărilor periodice cuprinzând informaţii statistice de natură financiar-contabilă, aplicabile sucursalelor din România ale instituţiilor de credit din alte state membre, aprobate prin Ordinul Băncii Naţionale a României nr.2/2011, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 474/12.07.2012

În data de 12 iulie 2012, în Monitorul oficial al României nr. 474, a fost publicat Ordinul Băncii Naţionale a României nr. 7/2012 prin care se aduc modificări şi completări *Normelor metodologice privind întocmirea raportărilor periodice cuprinzând informaţii statistice de natură financiar-contabilă, aplicabile sucursalelor din România ale instituţiilor de credit din alte state membre, aprobate prin Ordinul Băncii Naţionale a României nr. 2/2011.*

Modificările care vizează regulile generale de întocmire a raportărilor periodice prevăd obligaţia sucursalelor din România ale instituţiilor de credit din alte state membre de a prezenta, în formulare, ca valori negative (cu semnul «-»), indicatorii reprezentând cheltuieli sau pierderi, precum şi indicatorii încadraţi între paranteze rotunde.

În cadrul regulilor specifice de întocmire a raportărilor periodice a fost redefinită poziţia «Numerar şi echivalente de numerar» prevăzută la punctul 15 alineatul 1 litera c). Potrivit dispoziţiilor modificatoare, aceasta include activele financiare pe care sucursalele le prezintă în situaţiile cuprinzând informaţii referitoare la activitatea proprie transmise instituţiei de credit străine de care aparţin, separat de alte categorii de active financiare, în vederea asigurării conformităţii cu prevederile IAS 1.54 (i). Având în vedere prevederile IAS 7.6 şi IAS 7.7, conceptul de *echivalente de numerar* este unul foarte restrictiv, astfel că poziţia «Numerar şi echivalente de numerar» include, în mod tradiţional, numerar, solduri la bănci centrale şi sume plasate la alte instituţii de credit la vedere sau cu o scadenţă iniţială redusă. Numerarul include deţinerile de bancnote şi monede naţionale şi străine aflate în circulaţie şi folosite în mod obişnuit pentru a face plăţi.

Ordinul prevede, cu caracter de noutate, faptul că la întocmirea contului de profit sau pierdere trebuie avute în vedere şi ajustările din reclasificare reprezentând câştiguri sau pierderi din instrumente de acoperire, aferente părţii eficiente a operaţiunilor de acoperire, transferate din alte elemente ale rezultatului global în contul de profit sau pierdere, prezentate după cum urmează:

- în cadrul posturilor corespunzătoare din contul de profit sau pierdere afectate de riscul acoperit, în aceeaşi perioadă în care fluxurile de trezorerie previzionate acoperite afectează contul de profit sau pierdere;

- în cadrul poziţiei «Câştiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire-net», în situaţia în care sucursala se aşteaptă ca o pierdere recunoscută în alte elemente ale rezultatului global să nu mai poată fi recuperată într-una sau mai multe perioade

viitoare sau în cazul în care nu se mai preconizează ca tranzacţia previzionată acoperită să aibă loc.

Ordinul nr. 7/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice privind întocmirea raportărilor periodice cuprinzând informaţii statistice de natură financiar-contabilă, aplicabile sucursalelor din România ale instituţiilor de credit din alte state membre, aprobate prin Ordinul Băncii Naţionale a României nr. 2/2011 a intrat în vigoare la 12 iulie 2012.

6. Ordinul nr. 8/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice privind întocmirea situaţiilor financiare FINREP la nivel individual, conforme cu Standardele internaţionale de raportare financiară, aplicabile instituţiilor de credit în scopuri de supraveghere prudenţială, aprobate prin Ordinul Băncii Naţionale a României nr. 3/2011, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 475/12.07.2012

Prin Ordinul nr. 8/2012, Banca Naţională a României a adus o serie de modificări şi completări *Normelor metodologice privind întocmirea situaţiilor financiare FINREP la nivel individual, conforme cu Standardele internaţionale de raportare financiară, aplicabile instituţiilor de credit în scopuri de supraveghere prudenţială, aprobate prin Ordinul Băncii Naţionale a României nr. 3/2011*. Acestea au vizat aspecte privind:

- regulile generale de întocmire a situaţiilor financiare FINREP la nivel individual;
- termenele de transmitere/depunere a situaţiilor financiare FINREP la nivel individual;
- regulile specifice de întocmire a situaţiilor financiare FINREP la nivel individual.

În ceea ce priveşte termenele de transmitere/depunere a acestor situaţii financiare, noua reglementare prevede următoarele termene de transmitere/depunere la Banca Naţională a României a situaţiilor financiare FINREP la nivel individual întocmite de către instituţiile de credit, precum şi a declaraţiilor celor care nu au desfăşurat activitate de la data înfiinţării până la sfârşitul perioadei de raportare:

- cel mult 20 de zile calendaristice de la sfârşitul lunii/trimestrului/semestrului/anului pentru care se raportează, pentru situaţiile financiare FINREP la nivel individual, cu termen de transmitere/depunere lunar/trimestrial/semestrial/anual;
- 130 de zile calendaristice de la încheierea exerciţiului financiar, pentru situaţiile financiare FINREP la nivel individual întocmite pentru data de 31 decembrie.

În cazul în care situaţiile financiare FINREP la nivel individual întocmite pentru sfârşitul exerciţiului financiar înregistrează modificări în perioada cuprinsă între data încheierii exerciţiului financiar şi data aprobării situaţiilor financiare anuale, situaţiile financiare FINREP la nivel individual întocmite pentru data de 31 decembrie vor fi transmise/depuse la Banca Naţională a României împreună cu situaţiile financiare FINREP la nivel individual, aferente exerciţiului financiar curent, transmise/depuse până la data aprobării situaţiilor financiare anuale. În cazul în care ultima zi a termenului de transmitere/depunere a situaţiilor financiare FINREP la nivel individual este o zi nelucrătoare, situaţiile financiare se vor transmite/depune cel târziu până în prima zi lucrătoare ulterioară acesteia.

Ordinul prevede, cu caracter de noutate, faptul că la întocmirea situaţiei financiare «FIN 2 - *Contul de profit sau pierdere* trebuie avute în vedere ajustările din reclasificare reprezentând câştiguri sau pierderi din instrumente de acoperire, aferente părţii eficiente a operaţiunilor de acoperire, transferate din alte elemente ale rezultatului global în contul de profit sau pierdere, prezentate după cum urmează:

- în cadrul posturilor corespunzătoare din FIN 2 afectate de riscul acoperit, în aceeaşi perioadă în care fluxurile de trezorerie previzionate acoperite afectează contul de profit sau pierdere;
- în cadrul poziţiei «Câştiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire-net», în situaţia în care instituţia de credit se aşteaptă ca o pierdere recunoscută în alte elemente ale rezultatului global să nu mai poată fi recuperată în una sau mai multe perioade viitoare sau în cazul în care nu se mai preconizează ca tranzacţia previzionată acoperită să aibă loc.

Ordinul nr. 8/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor metodologice privind

întocmirea situațiilor financiare FINREP la nivel individual, conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile instituțiilor de credit în scopuri de supraveghere prudențială, aprobate prin Ordinul Băncii Naționale a României nr. 3/2011 a intrat în vigoare la 12 iulie 2012.

7. Circulara nr. 21/2012 privind punerea în circulaţie, în scop numismatic, a unei monede din argint dedicate aniversării a 100 de ani de la naşterea lui Nicolae Steinhardt, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 486/16.07.2012

Începând cu data de 9 iulie 2012, Banca Naţională a României a pus în circulaţie, în scop numismatic, o monedă din argint dedicată aniversării a 100 de ani de la naşterea lui Nicolae Steinhardt. Circulara prezintă caracteristicile monedei, aceasta urmând a fi însoţită de broşuri de prezentare a tematicii emisiunii, redactate în limbile română, engleză şi franceză, care includ şi certificatul de autenticitate al emisiunii. Monedele din argint dedicate aniversării a 100 de ani de la naşterea lui Nicolae Steinhardt au fost puse în circulaţie prin sucursalele Bucureşti, Cluj, Iaşi şi Timiş ale Băncii Naţionale a României.

Circulara nr. 21/2012 privind punerea în circulaţie, în scop numismatic, a unei monede din argint dedicate aniversării a 100 de ani de la naşterea lui Nicolae Steinhardt a intrat în vigoare la 16 iulie 2012.

8. Ordinul nr. 678/2012 privind radierea din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale ULPIA TRAIANA LEASING IFN-S.A., Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 490/17.07.2012

Datorită imposibilităţii desfăşurării de către S.C. ULPIA TRAIANA LEASING IFN - S.A. a activităţii de creditare, Banca Naţională a României a dispus, prin Ordinul nr. 678 din 5 iulie 2012, radierea acestei societăţi din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare, societatea fiind înscrisă în Registrul general la secţiunea k) „Activităţi multiple de creditare".

Ordinul nr. 678/2012 privind dispunerea radierii din Registrul general al instituțiilor financiare nebancare a Societății Comerciale ULPIA TRAIANA LEASING IFN-S.A. a intrat în vigoare la 17 iulie 2012.

9. Ordinul nr. 679/2012 privind dispunerea radierii din registrele general şi special ale instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale ITALO ROMENA LEASING IFN-S.A., Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 490/17.07.2012

În urma solicitării formulate de S.C. ITALO ROMENA LEASING IFN – S.A., în sensul radierii acesteia din registrele general şi special ale instituţiilor financiare nebancare, Banca Naţională a României a dispus, prin Ordinul nr. 679 din 5 iulie 2012, radierea acestei societăţi din Registrul general şi din Registrul special al instituţiilor financiare nebancare, societatea fiind înscrisă în cele două registre la secţiunea h) «Leasing financiar».

Ordinul nr. 679/2012 privind dispunerea radierii din registrele general ale instituțiilor financiare nebancare a Societății Comerciale ITALO ROMENA LEASING IFN - S.A. a intrat în vigoare la 17 iulie 2012.

10. Ordinul nr. 680/2012 privind dispunerea radierii din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale SUEDLEASING ROMANIA IFN - S.A., Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 490/17.07.2012

Având în vedere statutul de firmă în lichidare, precum şi solicitarea formulată de S.C. SUEDLEASING ROMÂNIA IFN – S.A., în sensul radierii acesteia din Registrul general, Banca Naţională a României a dispus, prin Ordinul nr.680 din 5 iulie 2012, radierea acestei societăţi din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare, societatea fiind înscrisă în Registrul general la secţiunea k) „Activităţi multiple de creditare".

Ordinul nr. 680/2012 privind dispunerea radierii din Registrul general al instituțiilor financiare nebancare a Societății Comerciale SUEDLEASING ROMANIA IFN - S.A. a intrat în vigoare la 17 iulie 2012.

11. Circulara nr. 23/2012 privind ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii începând cu perioada de aplicare 24 iunie-23 iulie 2012, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 499/20.07.2012

Prin Circulara nr. 23 din 16 iulie 2012, începând cu perioada de aplicare 24 iunie - 23 iulie 2012, rata dobânzii plătite la rezervele minime obligatorii constituite în lei a fost stabilită la 1,03% pe an, rata dobânzii plătite la rezervele minime obligatorii constituite în euro a fost stabilită la 0,79% pe an, iar pentru rezervele minime obligatorii constituite în dolari SUA a fost stabilită o rată a dobânzii de 0,32% pe an.

Circulara nr. 23/2012 privind ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii începând cu perioada de aplicare 24 iunie - 23 iulie 2012 a intrat în vigoare la 20 iulie 2012.

12. Regulamentul nr. 11/2012 privind piaţa primară a titlurilor de stat administrată de Banca Naţională a României, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 502/23.07.2012

În Monitorul oficial al României nr. 502 din 23 iulie 2012 a fost publicat Regulamentul Băncii Naţionale a României nr.11/2012 care stabileşte:

- termenii şi procedurile privind plasarea prin Banca Naţională a României a titlurilor de stat emise de către Ministerul Finanţelor Publice în formă dematerializată, în monedă naţională sau în valută, pe piaţa internă;

- condiţiile privind accesul participanţilor pe piaţa primară în calitate de dealeri primari;

- drepturile şi obligaţiile ce revin dealerilor primari, precum şi orice alte condiţii, modalităţi, proceduri cu privire la organizarea şi derularea activităţii pe această piaţă.

Organizarea şi conducerea activităţii de plasare/vânzare a emisiunilor de titluri de stat se realizează de către Banca Naţională a României cu respectarea prevederilor noului regulament şi a principiilor referitoare la: transparenţa pieţei şi a condiţiilor de acces, metodele şi procedurile folosite în derularea operaţiunilor de vânzare a emisiunilor de titluri de stat, protecţia investitorilor, tratamentul nediscriminatoriu al participanţilor.

În ceea ce priveşte plasarea titlurilor de stat pe piaţa primară, regulamentul prevede că aceasta se realizează de către Banca Naţională a României, în calitate de agent al Ministerului Finanţelor Publice, prin licitaţie de titluri de stat şi subscripţie publică de titluri de stat.

Numărul maxim de dealeri primari este de 12, putând avea această calitate următorii participanţi pe piaţa primară a titlurilor de stat :

a) instituţii de credit;

b) societăţi de servicii de investiţii financiare care sunt autorizate de Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare, precum şi instituţii echivalente autorizate în statele membre ale Uniunii Europene şi/sau în celelalte state aparţinând Spaţiului Economic European.

Pentru persoanele fizice şi persoanele juridice, rezidente sau nerezidente, altele decât cele menţionate, este prevăzută posibilitatea de a desfăşura operaţiuni pe piaţa primară a titlurilor de stat numai prin intermediul unui dealer primar.

Accesul dealerilor primari pe piaţa primară a titlurilor de stat se face cu respectarea următoarelor condiţii:

- existenţa unei autorizaţii în baza căreia dealerii primari pot presta servicii de tranzacţionare a titlurilor de stat în cont propriu şi/sau în contul clienţilor, servicii de intermediere în oferta de titluri de stat prin subscrierea şi plasamentul acestora, precum şi servicii de păstrare în custodie şi de administrare a titlurilor de stat;

- îndeplinirea criteriilor de acces stabilite prin regulile Sistemului de depozitare şi decontare a titlurilor de stat, SaFIR;

- existenţa unei structuri organizatorice distincte, a unor spaţii specifice necesare derulării operaţiunilor cu titluri de stat, a unei dotări tehnice pentru activităţi de tranzacţionare şi custodie;

- reglementarea prin norme proprii a procedurilor de lucru cu clienţii, a mijloacelor de evidenţă a deţinerilor clienţilor, precum şi a procedurilor privind controlul intern al activităţii cu titluri de stat.

Sunt stabilite, totodată, etapele pe care instituţiile solicitante trebuie să le parcurgă pentru a obţine calitatea de dealer primar.În acest sens, este necesar ca performanţa instituţiilor solicitante, stabilită cu ocazia evaluării anuale şi efectuată în

conformitate cu prevederile art. 8, să fie superioară celei a dealerilor primari clasaţi pe ultimele două locuri, instituţiile solicitante trebuind, totodată, să depună la Banca Naţională a României, în cursul trimestrului al IV-lea, o cerere în vederea dobândirii calităţii de dealer primar pentru anul următor, împreună cu documentaţia din care să rezulte îndeplinirea condiţiilor de acces. În intervalul 15-31 ianuarie al anului următor, Banca Naţională a României/Comitetul de evaluare va aproba cererea sau o va respinge motivat, cu notificarea instituţiei solicitante.

Regulamentul instituie în sarcina dealerilor primari următoarele obligaţii:

- să adjudece în nume propriu şi/sau în numele clienţilor minimum 3% din totalul valorii adjudecate de către Ministerul Finanţelor Publice, aferentă emisiunilor de titluri de stat plasate în perioada evaluată pe piaţa internă, denominate în monedă naţională şi/sau în valută;

- valoarea ponderată a titlurilor de stat adjudecate în nume propriu să fie minimum 2% din totalul valorii ponderate adjudecate de către Ministerul Finanţelor Publice, aferentă emisiunilor de titluri de stat plasate în perioada evaluată pe piaţa internă, denominate în monedă naţională şi/sau în valută;

- valoarea de decontare ponderată a tranzacţiilor de vânzare şi cumpărare cu titluri de stat româneşti emise pe piaţa locală, derulate în nume propriu pe piaţa secundară a titlurilor de stat, în ultimele 12 luni, să reprezinte minimum 3% din totalul ponderat al tranzacţiilor cu titluri de stat derulate pe piaţa secundară;

- să menţină în evidenţele proprii conturi de custodie pentru clienţi.

Evaluarea dealerilor primari se realizează anual, până la data de 15 ianuarie a fiecărui an, pentru anul calendaristic precedent, urmărindu-se îndeplinirea obligaţiilor menţionate, în baza acestei evaluări urmând a se decide prelungirea valabilităţii statutului pentru următorul an calendaristic sau retragerea calităţii de dealer primar.

Regulamentul nr. 11/2012 detaliază modul de plasare a titlurilor de stat pe piaţa primară (licitaţia, sesiunea de oferte necompetitive adresată dealerilor primari, subscripţia publică, decontarea operaţiunilor de piaţă primară), monitorizarea şi evaluarea performanţei dealerilor primari(activitatea pe piaţa primară şi cea secundară, criteriile calitative avute în vedere la evaluarea activităţii derulate de fiecare dealer primar în parte), comisioanele percepute pentru operaţiuni cu titluri de stat derulate pe piaţa primară şi sancţiunile aplicabile în cazul nerespectării de către dealerii primari a prevederilor sale.

În ceea ce priveşte regimul sancţionator este de menţionat faptul că nerespectarea de către dealerii primari a prevederilor Regulamentului nr. 11/2012 atrage aplicarea sancţiunilor prevăzute la art. 57 din *Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naţionale a României*. Totodată, Banca Naţională a României poate retrage calitatea de dealer primar şi/sau poate suspenda pe o perioadă de maximum 90 de zile calendaristice dreptul de acces în nume propriu pe piaţa primară, în situaţia deschiderii procedurii de insolvenţă şi/sau a nerespectării prevederilor art.5 şi 6 din regulament care se referă la neîndeplinirea de către dealerii primari a condiţiilor de acces pe piaţa primară a titlurilor de stat, respectiv la neparcurgerea de către instituţiile solicitante a etapelor necesare pentru obţinerea calităţii de dealer primar.

Regulamentul nr. 11/2012 privind piaţa primară a titlurilor de stat administrată de Banca Naţională a României va intra în vigoare la 1 ianuarie 2013, dată la care se abrogă *Regulamentul Băncii Naţionale a României nr. 11/2005 privind piaţa primară a titlurilor de stat administrată de Banca Naţională a României*, publicat în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 882 din 30 septembrie 2005, precum şi *Normele Băncii Naţionale a României nr. 13/2005 în aplicarea Regulamentului Băncii Naţionale a României nr. 11/2005 privind piaţa primară a titlurilor de stat administrată de Banca Naţională a României*, publicate în Monitorul oficial al României, Partea I, nr.30 din 12 ianuarie 2006, cu modificările şi completările ulterioare.

13. Circulara nr. 22/2012 privind punerea în circulaţie, în scop numismatic, a unei monede

din argint dedicate aniversării a 125 de ani de la naşterea Elenei Caragiani-Stoinescu, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 529/31.07.2012

Începând cu data de 23 iulie 2012, Banca Naţională a României a pus în circulaţie, în scop numismatic, o monedă din argint dedicată aniversării a 125 de ani de la naşterea Elenei Caragiani-Stoinescu. Circulara prezintă caracteristicile monedei, aceasta urmând a fi însoţită de broşuri de prezentare a tematicii emisiunii, redactate în limbile română, engleză şi franceză, care includ şi certificatul de autenticitate al emisiunii. Monedele din argint dedicate aniversării a 125 de ani de la naşterea Elenei Caragiani-Stoinescu au fost puse în circulaţie prin sucursalele Bucureşti, Cluj, Iaşi şi Timiş ale Băncii Naţionale a României.

Circulara nr. 22/2012 privind punerea în circulaţie, în scop numismatic, a unei monede din argint dedicate aniversării a 125 de ani de la naşterea Elenei Caragiani-Stoinescu a intrat în vigoare la 31 iulie 2012.

14. Ordinul nr. 729/2012 privind dispunerea radierii din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale ROMANIAN LEASING IFN - S.A., Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 563/09.08.2012

În urma solicitării formulate de S.C. ROMANIAN LEASING IFN – S.A., în sensul radierii acesteia din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare, Banca Naţională a României a dispus, prin Ordinul nr. 729 din 26 iulie 2012, radierea acestei societăţi din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare, societatea fiind înscrisă la secţiunea h) «Leasing financiar».

Ordinul nr. 729/2012 privind dispunerea radierii din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale ROMANIAN LEASING IFN - S.A. a intrat în vigoare la 9 august 2012.

15. Ordinul nr. 730/2012 privind dispunerea radierii din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale LEON CARS LEASING IFN - S.A., Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 563/09.08.2012

În urma solicitării formulate de S.C. LEON CARS LEASING IFN–S.A., în sensul radierii acesteia din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare, Banca Naţională a României a dispus, prin Ordinul nr. 730 din 26 iulie 2012, radierea acestei societăţi din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare, societatea fiind înscrisă la secţiunea h) «Leasing financiar».

Ordinul nr. 730/2012 privind dispunerea radierii din Registrul general al instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale LEON CARS LEASING IFN-S.A. a intrat în vigoare la 9 august 2012.

16. Ordinul nr. 731/2012 privind dispunerea radierii din registrele general şi special ale instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale IMMOCONSULT LEASING ROMANIA IFN - S.A., Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 563/09.08.2012

În urma solicitării formulate de S.C. IMMOCONSULT LEASING IFN – S.A., în sensul radierii acesteia din registrele general şi special ale instituţiilor financiare nebancare, Banca Naţională a României a dispus, prin Ordinul nr. 731 din 26 iulie 2012, radierea acestei societăţi din registrele menţionate, societatea fiind înscrisă, atât în Registrul general al instituţiilor financiare nebancare, cât şi în Registrul special al instituţiilor financiare nebancare, la secţiunea k) «Activităţi multiple de creditare».

Ordinul nr. 731/2012 privind dispunerea radierii din registrele general şi special ale instituţiilor financiare nebancare a Societăţii Comerciale IMMOCONSULT LEASING IFN - S.A. a intrat în vigoare la 9 august 2012.

17. Ordinul nr. 10/2012 pentru aprobarea Sistemului de raportare contabilă semestrială aplicabil entităţilor ce intră în sfera de reglementare contabilă a Băncii Naţionale a României, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 570/10.08.2012

Prin Ordinul nr. 10 din 2 august 2012, Banca Naţională a României a aprobat *Sistemul de raportare contabilă semestrială aplicabil entităţilor ce intră în*

sfera de reglementare contabilă a Băncii Naționale a României. Acesta se aplică entităţilor ce intră în sfera de reglementare contabilă a Băncii Naţionale a României, respectiv:

a. băncilor, persoane juridice române;

b. organizaţiilor cooperatiste de credit;

c. băncilor de economisire şi creditare în domeniul locativ;

d. băncilor de credit ipotecar;

e. sucursalelor din România ale instituţiilor de credit străine;

f. instituţiilor financiare nebancare înscrise în Registrul general potrivit prevederilor *Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările şi completările ulterioare*;

g. instituţiilor de plată care acordă credite legate de serviciile de plată şi a căror activitate este limitată la prestarea de servicii de plată, potrivit prevederilor art. 22 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 197/2010, cu modificările şi completările ulterioare*;

h. instituţiilor emitente de monedă electronică ce acordă credite legate de serviciile de plată şi a căror activitate este limitată la emiterea de monedă electronică şi prestarea de servicii de plată, conform prevederilor art. 22 din *Legea nr. 127/2011 privind activitatea de emitere de monedă electronică*;

i. sucursalelor din România ale instituţiilor străine menţionate la lit.f) - h);

j. Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, înființat potrivit *Ordonanței Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea şi funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, republicată, cu modificările şi completările ulterioare*.

Ordinul cuprinde prevederi referitoare la:

- normele metodologice privind întocmirea, semnarea, verificarea şi depunerea raportărilor contabile semestriale;

- modelele formularelor de raportare contabilă semestrială aplicabile instituţiilor de credit;

- modelele formularelor de raportare contabilă semestrială aplicabile entităţilor, altele decât instituţiile de credit şi Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;

- modelele formularelor de raportare contabilă semestrială aplicabile Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar;

- controlul raportărilor contabile semestriale ale instituţiilor de credit;

- controlul raportărilor contabile semestriale ale altor entităţi decât instituţiile de credit şi Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;

- controlul raportărilor contabile semestriale ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

Răspunderea pentru însuşirea şi aplicarea corectă a acestor reglementări, pentru adaptarea corespunzătoare a programelor informatice utilizate pentru prelucrarea datelor financiar-contabile, precum şi pentru exactitatea şi realitatea datelor care sunt prelucrate, respectiv înscrise în raportările contabile revine administratorilor, directorilor financiar-contabili, contabililor-şefi şi oricăror alte persoane care au obligaţia gestionării patrimoniului entităţilor ce intră în sfera de reglementare contabilă a Băncii Naţionale a României.

Ordinul nr. 10/2012 pentru aprobarea Sistemului de raportare contabilă semestrială aplicabil entităților ce intră în sfera de reglementare contabilă a Băncii Naționale a României a intrat în vigoare la 10 august 2012.

18. Circulara nr. 24/2012 privind punerea în circulaţie, în scop numismatic, a unei monede din argint dedicate aniversării a 90 de ani de la naşterea lui Marin Preda, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 599/21.08.2012

Începând cu data de 10 august 2012, Banca Naţională a României a pus în circulaţie şi a lansat în circuitul numismatic o monedă din argint dedicată aniversării a 90 de ani de la naşterea scriitorului Marin Preda.Circulara prezintă caracteristicile monedei, aceasta având putere circulatorie pe teritoriul României.Monedele din argint dedicate aniversării a 90 de ani de la naşterea lui Marin Preda urmează a fi însoţite de broşuri de prezentare a tematicii emisiunii, redactate în limbile română, engleză şi

franceză, care includ şi certificatul de autenticitate al emisiunii. Monedele din argint dedicate aniversării a 90 de ani de la naşterea lui Marin Preda au fost puse în circulaţie prin sucursalele Bucureşti, Cluj, Iaşi şi Timiş ale Băncii Naţionale a României.

Circulara nr. 24/2012 privind punerea în circulaţie, în scop numismatic, a unei monede din argint dedicate aniversării a 90 de ani de la naşterea lui Marin Preda a intrat în vigoare la 21 august 2012.

19. Circulara nr. 25/2012 privind ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii începând cu perioada de aplicare 24 iulie-23 august 2012, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 599/21.08.2012

Prin Circulara nr. 25 din 7 august 2012, începând cu perioada de aplicare 24 iulie-23 august 2012, rata dobânzii plătite la rezervele minime obligatorii constituite în lei a fost stabilită la 0,93% pe an, rata dobânzii plătite la rezervele minime obligatorii constituite în euro a fost stabilită la 0,63% pe an, iar pentru rezervele minime obligatorii constituite în dolari SUA a fost stabilită o rată a dobânzii de 0,78% pe an.

Circulara nr. 25/2012 privind ratele dobânzilor plătite la rezervele minime obligatorii începând cu perioada de aplicare 24 iulie-23 august 2012 a intrat în vigoare la 21 august 2012.

20. Circulara nr. 26/2012 privind ratele dobânzilor penalizatoare pentru deficitele de rezerve minime obligatorii în valută începând cu perioada de aplicare 24 august-23 septembrie 2012, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 599/21.08.2012

Prin Circulara nr. 26 din 7 august 2012, începând cu perioada de aplicare 24 august-23 septembrie 2012, rata dobânzii penalizatoare pentru deficitele de rezerve minime obligatorii constituite în euro şi în dolari SUA a fost stabilită la 11,5% pe an.

Circulara nr. 26/2012 privind ratele dobânzilor penalizatoare pentru deficitele de rezerve minime obligatorii în valută începând cu perioada de aplicare 24 august - 23 septembrie 2012 a intrat în vigoare la 21 august 2012.

ACTE ALE COMISIEI NAȚIONALE A VALORILOR MOBILIARE

1. Ordinul nr. 84/2012 pentru aprobarea Instrucţiunii nr. 3/2012 de modificare a Instrucţiunii nr. 5/2006 cu privire la sistemul de raportare contabilă semestrială a entităţilor autorizate, reglementate şi supravegheate de Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 448/05.07.2012

Prin Ordinul nr. 84 din 27 iunie 2012, Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare a aprobat *Instrucţiunea nr. 3/2012 de modificare a Instrucţiunii nr. 5/2006 cu privire la sistemul de raportare contabilă semestrială a entităţilor autorizate, reglementate şi supravegheate de Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare.*

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, contul de profit şi pierdere cuprinde totalitatea veniturilor realizate, a cheltuielilor efectuate, precum şi rezultatele financiare obţinute (profit sau pierdere), preluate din conturile de venituri şi cheltuieli cuprinse în balanţa de verificare întocmită la sfârşitul perioadei de raportare.

În ceea ce priveşte datele care se raportează în formularul «Contul de profit şi pierdere», acestea sunt cumulate de la începutul anului până la sfârşitul perioadei de raportare.

Entităţile înscriu în formularul «Contul de profit şi pierdere» toate cheltuielile reprezentând drepturi salariale, inclusiv contravaloarea tichetelor de masă acordate salariaţilor în baza prevederilor *Legii nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă, cu modificările ulterioare.* Aceste informaţii sunt prezentate, de asemenea, în cadrul formularului «Date informative» .

Ordinul nr. 84/2012 pentru aprobarea Instrucţiunii nr. 3/2012 de modificare a Instrucţiunii nr. 5/2006 cu privire la sistemul de raportare contabilă semestrială a entităţilor autorizate, reglementate şi supravegheate de Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare a intrat în vigoare la 5 iulie 2012.

2. Ordinul nr.87/2012 pentru aprobarea Instrucţiunii nr. 5/2012 privind forma, conţinutul

şi modul de prezentare a documentului privind informaţiile-cheie destinate investitorilor în organismele de plasament colectiv în valori mobiliare, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 535/01.08.2012

Instrucţiunea aprobată prin Ordinul preşedintelui CNVM nr. 87/2012 reglementează obligaţia organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare autorizate de Comisia Naţională a Valorilor Mobiliare până la data de 1 august 2012 de a înlocui prospectul simplificat cu documentul privind informaţiile-cheie destinate investitorilor în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare şi societăţile de administrare a investiţiilor, precum şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital*. Termenul menţionat curge de la data de 10 iulie 2012.

În ceea ce priveşte formatul şi conţinutul documentului privind informaţiile-cheie destinate investitorilor, instrucţiunea prevede că acesta va consta în două pagini A4 şi va conţine doar informaţiile aferente secţiunilor obligatorii prevăzute în anexă, necesare investitorilor pentru ca aceştia să ia o decizie în deplină cunoştinţă de cauză. Societatea de administrare a investiţiilor trebuie să întocmească documentul menţionat în aşa fel încât acesta să fie cât mai uşor de înţeles de către investitorii de retail. Totodată, documentul privind informaţiile-cheie destinate investitorilor trebuie să se distingă de alte documente şi să nu se confunde cu un document de tip contractual.

Instrucţiunea cuprinde, de asemenea, o serie de recomandări privind prezentarea fiecărei secţiuni. La elaborarea secţiunilor, organismele de plasament colectiv în valori mobiliare trebuie să ţină seama de prevederile *Regulamentului (UE) nr. 583/2010 al Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European şi a Consiliului în ceea ce priveşte informaţiile-cheie destinate investitorilor şi condiţiile care trebuie îndeplinite pentru furnizarea informaţiilor-cheie destinate investitorilor sau a prospectului pe un suport durabil, altul decât hârtia, sau prin intermediul unui site web*.

Ordinul nr. 87/2012 pentru aprobarea Instrucțiunii nr. 5/2012 privind forma, conținutul şi modul de prezentare a documentului privind informațiile-cheie destinate investitorilor în organismele de plasament colectiv în valori mobiliare a intrat în vigoare la 1 august 2012.

ACTE ALE COMISIEI DE SUPRAVEGHERE A ASIGURĂRILOR

1. Ordinul nr. 12/2012 pentru punerea în aplicare a Normelor privind autorizarea şi desfăşurarea activităţii de subscriere şi cedare în reasigurare a riscurilor de catastrofă naturală, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 449/05.07.2012

În Monitorul oficial al României nr. 449 din 5 iulie 2012 a fost publicat Ordinul nr. 12 din 28 iunie 2012 al preşedintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor prin care sunt puse în aplicare, începând cu data de 5 iulie 2012, *Normele privind autorizarea şi desfăşurarea activităţii de subscriere şi cedare în reasigurare a riscurilor de catastrofă naturală*, publicate în Monitorul oficial al României nr. 449bis din 5 iulie 2012.

Prin aceste norme a fost stabilită o nouă formulă de calcul pentru determinarea necesarului de capitaluri proprii ale asigurătorilor care subscriu riscuri de catastrofă naturală.

Necesarul de capitaluri proprii ale asigurătorilor va fi determinat în funcţie de estimările cu privire la subscrierile riscurilor de catastrofă naturală şi de programul de reasigurare al acestora. Noile norme conţin cerinţe şi criterii privind: instituirea unui control pentru administrarea riscurilor asumate de societăţi şi menţinerea expunerii nete a acestora; acţiunile pe care asigurătorii trebuie să le realizeze în cazul în care doresc să îşi extindă capacitatea privind subscrierea riscurilor de catastrofă naturală; obligativitatea revizuirii profilului de risc de către Consiliul de Administraţie/Consiliul de Supraveghere ori de câte ori intervin modificări semnificative

în strategia de dezvoltare a asigurătorului sau în situaţiile financiare ale acestuia sau cel puţin o dată pe an; obligativitatea ca perioada contractelor de reasigurare să acopere întregul interval de subscriere a riscurilor de catastrofă naturală.

Ordinul nr. 12/2012 pentru punerea în aplicare a Normelor privind autorizarea şi desfăşurarea activităţii de subscriere şi cedare în reasigurare a riscurilor de catastrofă naturală a intrat în vigoare la 5 iulie 2012 şi abrogă *Ordinul preşedintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 4/2002 pentru punerea în aplicare a Normelor prudenţiale privind acoperirea riscurilor de catastrofe naturale*, publicat în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 359 din 29 mai 2002.

2. Ordinul nr. 14/2012 pentru punerea în aplicare a Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2012 a societăţilor din domeniul asigurărilor, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 451/05.07.2012

Prin Ordinul nr. 14 din 29 iunie 2012 a fost pus în aplicare Sistemul de raportare contabilă la 30 iunie 2012 a societăţilor din domeniul asigurărilor. Acest sistem este aplicabil asigurătorilor, reasigurătorilor şi brokerilor de asigurare şi/sau reasigurare, aşa cum sunt definiţi în cuprinsul *Legii nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare şi supravegherea asigurărilor, cu modificările* şi completările ulterioare.

În cuprinsul Normelor metodologice privind întocmirea şi depunerea raportărilor contabile la 30 iunie 2012 au fost incluse dispoziţii privind prezentarea şi modul de completare a acestor raportări. Termenul de depunere la Comisia de Supraveghere a Asigurărilor şi la unităţile teritoriale ale Ministerului Finanţelor Publice a raportărilor contabile întocmite pentru data de 30 iunie 2012, a formularelor listate, semnate şi ştampilate sau a declaraţiilor este până cel mai târziu la data de 16 august 2012. Nedepunerea în termen atrage aplicarea sancţiunilor prevăzute la art. 39 din Legea nr. 32/2000, cu modificările şi completările ulterioare şi la art. 42 din *Legea nr. 82/1991 - Legea contabilităţii, republicată, cu modificările şi completările ulterioare*.

Ordinul nr. 14/2012 pentru punerea în aplicare a Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2012 a societăţilor din domeniul asigurărilor a intrat în vigoare la 5 iulie 2012.

3. Decizia nr. 416/2012 privind stabilirea unor măsuri în sarcina societăţilor de asigurări autorizate să încheie asigurări facultative pentru locuinţe, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 486/16.07.2012

Pentru informarea clară şi exactă a proprietarilor de locuinţe în ceea ce priveşte tipul asigurării pe care aceştia îl încheie, precum şi riscurile acoperite prin poliţele de asigurare pentru locuinţe încheiate, Consiliul de Supraveghere al asigurărilor a stabilit anumite măsuri ce trebuie aduse la îndeplinire de către societăţile de asigurare autorizate să încheie asigurări facultative pentru locuinţe.

Astfel, s-a interzis utilizarea de către societăţile de asigurare, în cadrul desfăşurării activităţii de încheiere a asigurărilor facultative pentru locuinţe, a denumirii „PAD" sau a sintagmelor derivate din aceasta, a termenului „obligatorie" ori a termenilor similari, precum şi a sintagmei „asigurarea obligatorie a locuinţelor" sau a sintagmelor similare, pentru a nu crea confuzie între asigurările facultative şi asigurarea obligatorie a locuinţelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren şi inundaţiilor.

Totodată, s-a instituit în sarcina societăţilor de asigurare obligaţia de a informa în mod clar şi exact potenţialul asigurat, încă din fază precontractuală, inclusiv cu privire la prevederile din contractele de asigurare facultativă a locuinţelor care diferă de cele din contractele de asigurare obligatorie a locuinţelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren sau inundaţiilor stabilite prin *Legea nr. 260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuinţelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren sau inundaţiilor, republicată*, şi normele emise în aplicarea acesteia (exemplu: franşize, excluderi, principiul proporţionalităţii, riscuri neacoperite).

Decizia nr. 416/2012 privind stabilirea unor măsuri în sarcina societăţilor de asigurări autorizate să încheie asigurări facultative pentru locuinţe a intrat în vigoare la data de 16 iulie 2012, iar nerespectarea ei constituie contravenţie, atrăgând aplicarea de sancţiuni, respectiv *avertisment scris*

sau *amendă* în cuantumul stabilit la art. 39 alin. (2) lit.c) din *Legea nr. 32/2000, cu modificările şi completările ulterioare*.

4. Decizia nr. 400/2012 privind taxele prevăzute de reglementările în domeniul pregătirii profesionale în asigurări şi alte aspecte privind aplicarea acestor reglementări, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 499/20.07.2012

Prin Decizia nr. 400 din 4 iulie 2012 a fost stabilită o taxă de autorizare în cuantum de 6.500 lei pentru entităţile care solicită Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor autorizarea ca furnizor de programe educaţionale în domeniul asigurărilor.

Pentru analizarea documentaţiilor de aprobare a programelor de pregătire profesională, depuse de către furnizori, aceştia datorează o taxă de aprobare reprezentând echivalentul în lei al sumei de 35 euro, la cursul comunicat de Banca Naţională a României la data plăţii asigurărilor.

De asemenea a fost stabilită o taxă anuală de menţinere în Registrul furnizorilor de programe educaţionale în domeniul asigurărilor, datorată de fiecare furnizor înscris în acest registru, în cuantum de 2.000 lei, iar cea de menţinere în Registrul lectorilor, datorată de fiecare persoană înscrisă în acesta este în cuantum de 100 lei. Taxa de atestare pentru persoanele care solicită Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor atestarea ca lector pentru programele de pregătire profesională în domeniul asigurărilor este în cuantum de 500 lei. Achitarea acestor taxe se face fie în numerar, la casieria Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, fie în contul deschis pe seama Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor la Trezoreria Municipiului Bucureşti Sector 1.

Decizia nr. 400/2012 privind taxele prevăzute de reglementările în domeniul pregătirii profesionale în asigurări şi alte aspecte privind aplicarea acestor reglementări a devenit aplicabilă de la data de 20 iulie 2012.

5. Ordinul nr. 13/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor privind autorizarea brokerilor de asigurare şi/sau de reasigurare, precum şi condiţiile de menţinere a acesteia, puse în aplicare prin Ordinul preşedintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 15/2010, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 501/20.07.2012

Potrivit dispoziţiilor modificatoare, în vederea obţinerii autorizaţiei de funcţionare ca broker de asigurare şi/sau de reasigurare, solicitantul trebuie să îndeplinească o serie de condiţii cumulative, inclusiv condiţia de a avea în vigoare un contract de asigurare de răspundere civilă profesională valabil pe întregul teritoriu al României, care să conţină clauze minime obligatorii, cu o limită minimă de acoperire de 1.121.000 euro/eveniment şi o sumă agregată de 1.700.000 euro pe an, fără franşiză. Clauzele minime obligatorii ale contractului de asigurare de răspundere civilă profesională sunt prevăzute la anexa nr. 6.

Ordinul nr. 13/2012 pentru modificarea şi completarea Normelor privind autorizarea brokerilor de asigurare şi/sau de reasigurare, precum şi condiţiile de menţinere a acesteia, puse în aplicare prin Ordinul preşedintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 15/2010 a intrat în vigoare la 20 iulie 2012.

6. Ordinul nr. 15/2012 pentru punerea în aplicare a Normelor privind forma şi clauzele cuprinse în contractul de asigurare obligatorie a locuinţelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren şi inundaţiilor, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 603/22.08.2012

Normele aprobate prin Ordinul preşedintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 15/2012 se aplică pentru asigurarea obligatorie a locuinţelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren şi inundaţiilor.

Aceste norme cuprind dispoziţii referitoare la:clasificarea locuinţelor şi obiectul asigurării obligatorii a acestora, conţinutul poliţei de asigurare împotriva dezastrelor naturale şi perioada de valabilitate a aceseia, plata primei de asigurare, riscurile acoperite de contractul de asigurare obligatorie a locuinţelor, precum şi riscurile excluse, suma asigurată, precum şi despăgubirile care se acordă ca urmare a producerii unuia ori a mai multor riscuri asigurate prin poliţa de asigurare împotriva dezastrelor naturale.

Normele instituie în sarcina asiguraţilor o serie de obligaţii. Astfel, în cazul producerii oricărui eveniment asigurat, asiguratul are obligaţia să înştiinţeze de îndată producerea evenimentului asigurat, după caz, la unităţile de pompieri, poliţie, primăria localităţii sau la alte organe abilitate prin lege, cele mai apropiate de locul producerii acestuia, precum şi obligaţia de a înştiinţa Polul de Asigurare împotriva Dezastrelor Naturale (PAID) în termen de maxim 60 de zile de la momentul producerii riscului asigurat cu privire la producerea evenimentului asigurat şi de a pune la dispoziţia PAID toate actele încheiate de organele abilitate, documentele şi evidenţele necesare, precum şi orice alte detalii, probe şi dovezi de care dispune, referitoare la cauza şi cuantumul daunelor suferite care au relevanţă pentru stabilirea dreptului la despăgubire şi a despăgubirii cuvenite.

Ordinul nr. 15/2012 pentru punerea în aplicare a Normelor privind forma şi clauzele cuprinse în contractul de asigurare obligatorie a locuinţelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren şi inundaţiilor a intrat în vigoare la 22 august 2012, dată la care se abrogă *Ordinul preşedintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 5/2009 de punere în aplicare a Normelor privind forma şi clauzele cuprinse în contractul de asigurare obligatorie a locuinţelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren sau inundaţiilor*, publicat în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 320 din 14 mai 2009, cu modificările ulterioare.

7. Decizia nr. 452/2012 privind închiderea procedurii de redresare financiară pe bază de plan de redresare financiară a Societăţii Comerciale „Forte Asigurări Reasigurări" - S.A., Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 607/23.08.2012

În urma şedinţei din data de 31 iulie 2012, Consiliul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor a hotărât închiderea procedurii de redresare financiară pe bază de plan de redresare financiară a Societăţii Comerciale «Forte Asigurări Reasigurări» - S.A. În sarcina acestei societăţi comerciale a fost instituită obligaţia de a proceda la majorarea capitalului cu sumele aferente acţiunilor subscrise la data de 10 ianuarie 2012, conform Hotărârii Adunării generale extraordinare a acţionarilor nr. 13 din 10 ianuarie 2012, completată prin Hotărârea Adunării generale extraordinare a acţionarilor nr. 423 din 29 iunie 2012.

Decizia nr. 452/2012 privind închiderea procedurii de redresare financiară pe bază de plan de redresare financiară a Societăţii Comerciale „Forte Asigurări Reasigurări" - S.A. a devenit aplicabilă la data de 23 august 2012.

ACTE ALE COMISIEI DE SUPRAVEGHERE A SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE

Hotărârea nr. 19/2012 privind aprobarea Normei nr. 12/2012 pentru modificarea şi completarea Normei nr. 9/2011 privind sistemul de raportare contabilă semestrială a entităţilor autorizate, reglementate şi supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 493/18.07.2012

Norma nr. 12/2012 a completat *Norma nr. 9/2011 privind sistemul de raportare contabilă semestrială a entităţilor autorizate, reglementate şi supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private* cu prevederi referitoare la sistemul de raportare contabilă semestrială aplicabil Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private. Acesta are obligaţia de a întocmi raportări contabile semestriale, atât pe suport hârtie, cât şi în format electronic, care să cuprindă situaţia activelor, datoriilor şi capitalurilor proprii, contul de profit şi pierdere, precum şi date informative.

Alte obligaţii instituite în sarcina Fondului de garantare constau în:

- transmiterea către Comisie, până la 16 august, a raportărilor contabile aferente datei de 30 iunie a fiecărui an;

- publicarea raportărilor contabile semestriale pe pagina web a Fondului de garantare în termen de 5 zile lucrătoare de la data când acestea au fost transmise Comisiei.

- depunerea raportărilor contabile semestriale la unităţile teritoriale ale Ministerului Finanţelor

Publice, conform prevederilor legislaţiei în vigoare.

Prevederile Normei nr. 12/2012 se aplică începând cu raportările contabile aferente semestrului I al anului 2012.

Hotărârea nr. 19/2012 privind aprobarea Normei nr. 12/2012 pentru modificarea şi completarea Normei nr. 9/2011 privind sistemul de raportare contabilă semestrială a entităţilor autorizate, reglementate şi supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private a intrat în vigoare la 18 iulie 2012.

ACTE ALE OFICIULUI NAȚIONAL DE PREVENIRE ŞI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

Ordinul nr. 232/2012 privind publicarea în Monitorul oficial al României, Partea I, a Memorandumului de înţelegere dintre Oficiul Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor din România (ONPCSB) şi Unitatea de Informaţii Financiare şi Acţiune Împotriva Reţelelor Financiare Ilegale din Republica Franceză (TRACFIN) cu privire la cooperarea în domeniul schimbului de informaţii având legătură cu spălarea banilor şi finanţarea actelor de terorism, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 581/14.08.2012

În Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 581 din 14 august 2012 a fost publicat *Memorandumul de înţelegere dintre Oficiul Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor din România (ONPCSB) şi Unitatea de Informaţii Financiare şi Acţiune Împotriva Reţelelor Financiare Ilegale din Republica Franceză (TRACFIN) cu privire la cooperarea în domeniul schimbului de informaţii având legătură cu spălarea banilor şi finanţarea actelor de terorism.*

Cooperarea dintre cele două autorităţi se va realiza cu respectarea legislaţiei naţionale a fiecărei autorităţi şi în limitele stabilite de acestea. Autorităţile vor coopera pentru a colecta, a procesa şi a analiza informaţiile pe care le deţin cu privire la tranzacţiile financiare suspectate a avea legătură cu spălarea banilor şi/sau finanţarea terorismului sau cu activităţi infracţionale având legătură cu spălarea banilor şi/sau finanţarea terorismului şi vor schimba reciproc, spontan sau la cerere, informaţiile disponibile care pot fi relevante pentru investigaţiile Autorităţilor cu privire la tranzacţiile financiare având legătură cu spălarea banilor şi finanţarea terorismului şi cu persoanele sau companiile implicate, care fac obiectul legilor naţionale, regulamentelor, principiilor fundamentale ale legislaţiei naţionale şi internaţionale.

Informaţiile obţinute de la cealaltă Autoritate vor fi utilizate doar în scopurile stabilite în prezentul memorandum, fiind interzisă diseminarea în orice scop, fără acordul prealabil al Autorităţii care furnizează informaţiile.

Informaţiile obţinute în aplicarea acestui memorandum sunt confidenţiale, ele făcând obiectul secretului oficial şi fiind protejate de cel puţin aceeaşi confidenţialitate precum cea furnizată de legislaţia naţională a Autorităţii care primeşte cererea, pentru informaţii similare din surse naţionale.

Memorandumul a intrat în vigoare la data semnării sale de către părţi.

ACTE ALE COMITETULUI INTERMINISTERIAL DE FINANȚĂRI, GARANȚII ŞI ASIGURĂRI

Hotărârea nr. 128/2012 pentru aprobarea Normei privind finanţarea domeniilor prioritare, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 595/20.08.2012

Pentru finanţarea acordată conform *Normei privind finanţarea domeniilor prioritare*, EximBank acţionează, în numele şi în contul statului, ca administrator al fondurilor statului. Sursa de finanţare a acestor operaţiuni este, potrivit art. 10 lit.c) din Legea nr. 96/2000, republicată, *„fondul destinat stimulării operaţiunilor de comerţ exterior, precum şi pentru finanţarea, cofinanţarea şi refinanţarea activităţilor de dezvoltare a infrastructurii, a utilităţilor de interes public, dezvoltare regională, susţinere a*

activităţii de cercetare-dezvoltare, protecţia mediului înconjurător, ocupare şi formare a personalului, susţinere şi dezvoltare a întreprinderilor mici şi mijlocii şi a tranzacţiilor internaţionale”, care va putea fi angajat în limita maximă de expunere stabilită de Comitetul Interministerial de Finanţări, Garanţii şi Asigurări (C.I.F.G.A.)

Schema de finanţare este elaborată cu respectarea condiţiilor care exclud existenţa ajutorului de stat, respectiv:

- operatorul economic nu se află în dificultate financiară, în conformitate cu prevederile *Comunicării Comisiei Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea şi restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, cu completările ulterioare;*

- operatorul economic este, în principiu, capabil să obţină un credit în condiţii de piaţă de pe pieţe financiare, fără intervenţia statului;

- acordarea finanţării se realizează pe baza evaluării riscurilor generate de operaţiune, astfel încât comisioanele plătite de operatorul economic să asigure autofinanţarea schemei de finanţare;

- comisioanele plătite de operatorul economic acoperă atât riscurile obişnuite asociate cu acordarea finanţării, cât şi costurile administrative şi permit obţinerea unui randament normal al capitalului iniţial;

- schema de acordare a finanţărilor pentru domenii prioritare va fi analizată cel puţin o dată pe an.

Finanţarea domeniilor prioritare se acordă sub forma creditului de investiţii şi creditului pe obiect. În cazul proiectelor de investiţii, finanţarea se acordă în completarea surselor de finanţare proprii sau atrase ale operatorului economic, contribuţia operatorului economic trebuind să fie de cel puţin 20% din costul total al proiectului.

În cazul activităţii de export, creditul se acordă pentru finanţarea producţiei şi serviciilor destinate exportului, precum şi a operaţiunilor legate de efectuarea exportului, inclusiv pentru finanţarea T.V.A.-ului de recuperat aferent exporturilor efectuate.

Norma reglementează criteriile de eligibilitate pe care trebuie să le îndeplinească în mod cumulativ un operator economic pentru a beneficia de finanţare, precum şi documentaţia ce trebuie depusă în vederea acordării finanţării.

În cazul în care împrumutatul nu îşi achită obligaţiile asumate prin contractul de finanţare, EximBank poate rezilia de plin drept contractul, fără intervenţia instanţelor judecătoreşti, notificând împrumutatul, în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, despre obligaţia acestuia de a restitui EximBank toate sumele datorate (comisioane, dobânzi, rate de credit etc.) în termen de 15 zile de la data primirii notificării. În cazul neachitării de către împrumutat a sumelor la termenul prevăzut în notificare, EximBank declară creditul scadent, cu toate dobânzile şi celelalte sume datorate, şi trece la executare silită, care se efectuează de către Corpul executorilor fiscali ai EximBank.

Hotărârea nr. 128/2012 pentru aprobarea Normei privind finanţarea domeniilor prioritare a intrat în vigoare la 20 august 2012, dată la care se abrogă *Hotărârea Comitetului Interministerial de Finanţări, Garanţii şi Asigurări nr. 10/2012 pentru aprobarea Normei privind finanţarea proiectelor prioritare*, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 121 din 17 februarie 2012.

REPUBLICĂRI

1. Legea nr. 238/2009 privind reglementarea prelucrării datelor cu caracter personal de către structurile/unităţile Ministerului Administraţiei şi Internelor în activităţile de prevenire, cercetare şi combatere a infracţiunilor, precum şi de menţinere şi asigurare a ordinii publice, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 474/12.07.2012

2. Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesionişti şi consumatori, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 543/03.08.2012

3. Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 545/03.08.2012

4. Legea dialogului social nr. 62/2011, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 625/31.08.2012

5. Legea nr. 33/2007 privind organizarea şi desfăşurarea alegerilor pentru Parlamentul European, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 627/31.08.2012

RECTIFICĂRI

Rectificare referitoare la Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 542/03.08.2012

La art. 567 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în loc de „art. 5 alin.(1) teza a II-a" se va citi „art. 5 alin.(2)".

Reglementări europene

Daniela Boda **Isabelle Chelariu**

Consilieri Juridici, Direcţia Juridică, Banca Naţională a României

Directiva 2011/89/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 16 noiembrie 2011 de modificare a Directivelor 98/78/CE, 2002/87/CE, 2006/48/CE şi 2009/138/CE în ceea ce priveşte supravegherea suplimentară a entităţilor financiare care aparţin unui conglomerat financiar Text cu relevanţă pentru SEE

Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene nr. L 326, 08/12/2011 p. 0113-0141

(continuare din numărul precedent al Revistei)

Cuvinte-cheie: Directiva, supraveghere, instituţii de credit

24. Articolele 141 şi 142 se înlocuiesc cu următorul text:

"Articolul 141

În cazul în care, în aplicarea prezentei directive, autorităţile competente dintr-un stat membru doresc, în cazuri specifice, să verifice informaţiile cu privire la o instituţie de credit, un holding financiar, o instituţie financiară, o întreprindere de servicii auxiliare, un holding cu activitate mixtă, un holding financiar mixt, o filială de tipul celor menţionate la articolul 137 sau cu privire la o filială de tipul celor menţionate la articolul 127 alineatul (3), situate într-un alt stat membru, autorităţile respective solicită autorităţilor competente din celălalt stat membru să dispună efectuarea acestei verificări. Autorităţile care primesc o astfel de solicitare îi dau curs, în cadrul competenţelor lor, procedând la efectuarea verificărilor respective ele însele sau permiţând autorităţilor care au făcut solicitarea să facă verificarea sau permiţând unui auditor sau expert să o facă. În cazul în care nu efectuează ea însăşi verificarea, autoritatea competentă care a formulat cererea poate participa la efectuarea acesteia.

Articolul 142

Fără a aduce atingere dispoziţiilor lor de drept penal, statele membre asigură posibilitatea de a impune sancţiuni sau măsuri menite să pună capăt neregulilor constatate sau cauzelor lor în cazul holdingurilor financiare, al holdingurilor financiare mixte şi al holdingurilor cu activitate mixtă sau al managerilor responsabili care încalcă actele cu putere de lege şi actele administrative

adoptate în aplicarea articolelor 124-141 şi a prezentului articol. Autorităţile competente cooperează îndeaproape pentru ca aceste sancţiuni sau măsuri să permită obţinerea rezultatelor dorite, în special în cazul în care administraţia centrală sau sediul principal al unui holding financiar, al unui holding financiar mixt sau al unui holding cu activitate mixtă nu se află în acelaşi stat membru ca şi sediul său social.»

25. Articolul 143 se modifică după cum urmează:

alineatul (1) se înlocuieşte cu următorul text:

"(1) În cazul în care o instituţie de credit a cărei întreprindere mamă este o instituţie de credit, un holding financiar sau un holding financiar mixt care are sediul social într-o ţară terţă nu face obiectul unei supravegheri consolidate în temeiul articolelor 125 şi 126, autorităţile competente verifică dacă instituţia de credit respectivă face obiectul unei supravegheri consolidate din partea unei autorităţi competente dintr-o ţară terţă, echivalentă supravegherii reglementate de principiile prevăzute de prezenta directivă.

Verificarea se face de autoritatea competentă care ar fi responsabilă cu supravegherea consolidată în cazul în care s-ar aplica dispoziţiile alineatului (3), la cererea întreprinderii mamă sau a uneia din entităţile autorizate în Uniune sau din proprie iniţiativă. Autoritatea competentă respectivă consultă celelalte autorităţi competente implicate.";

la alineatul (3), al treilea paragraf se înlocuieşte cu următorul text:

"Autorităţile competente pot impune, după caz, constituirea unui holding financiar sau a unui holding financiar mixt cu sediul social în cadrul Uniunii şi pot aplica dispoziţiile privind supravegherea consolidată în cazul poziţiei consolidate a holdingului financiar sau a holdingului financiar mixt respectiv."

26. Se introduce următorul articol:

"Articolul 146a

Statele membre solicită instituţiilor de credit să publice anual, la nivelul grupului bancar, fie integral, fie prin intermediul unor referiri la informaţii echivalente, descrierea structurii lor juridice şi de conducere şi a structurii lor organizatorice."

27. Anexa X se modifică în conformitate cu anexa III la prezenta directivă.

(Continuare în numărul următor)

DIRECTIVA 93/13/CEE A CONSILIULUI din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii

Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L95/29 din 21/04/1993, p. 273 –278

Cuvinte-cheie: Directiva, clauze abuzive, consumatori

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolul 100a,

având în vedere propunerea Comisiei[1]

în cooperare cu Parlamentul European[2],

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social[3],

întrucât este necesar să se adopte măsuri în vederea instituirii treptate a pieței interne până la 31 decembrie 1992; întrucât piața internă cuprinde un teritoriu fără frontiere interne în care mărfurile, persoanele, serviciile și capitalul circulă liber;

întrucât legislația statelor membre privind clauzele contractelor încheiate între vânzătorul de bunuri sau furnizorul de servicii, pe de o parte, și consumatorul acestora, pe de altă parte, prezintă multe diferențe, rezultatul acestei situații fiind faptul că piețele naționale pentru vânzarea de bunuri și servicii către consumatori sunt diferite unele de altele și că poate apărea o denaturare a concurenței dintre vânzători și furnizori, mai ales atunci când aceștia vând bunuri sau furnizează servicii în alte state membre;

întrucât în special legislația statelor membre privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii prezintă divergențe semnificative;

întrucât statele membre au responsabilitatea de a se asigura că contractele încheiate cu consumatorii nu conțin clauze abuzive;

întrucât, în general, consumatorii nu cunosc normele de drept care, în alte state membre, reglementează contractele pentru vânzarea de bunuri sau de servicii; întrucât această necunoaștere îi poate descuraja să încheie tranzacții directe pentru achiziționarea de bunuri sau de servicii în alt stat membru;

întrucât, pentru a facilita instituirea pieței interne și pentru a proteja cetățeanul, în rolul său de consumator, la achiziționarea de bunuri și servicii în temeiul unor contracte care sunt reglementate de legislația unui alt stat membru decât statul său membru, este esențial să se elimine clauzele abuzive în aceste contracte;

întrucât vânzătorii de bunuri și furnizorii de servicii vor fi astfel sprijiniți în sarcina lor de a vinde bunuri și de a furniza servicii, atât în statul lor, cât și pe tot cuprinsul pieței interne; întrucât se va stimula astfel concurența, ceea ce va contribui la creșterea posibilității de alegere a cetățenilor Comunității, în calitatea lor de consumatori;

întrucât cele două programe comunitare privind protecția consumatorului și politica de informare[4] au subliniat importanța protejării consumatorilor în ceea ce privește clauzele contractuale abuzive; întrucât această protecție ar trebui prevăzută de actele cu putere de lege și actele administrative care sunt fie armonizate la nivel comunitar, fie adoptate direct la acest nivel;

întrucât, în conformitate cu principiul prevăzut sub titlul „Protejarea intereselor economice ale consumatorilor”, astfel cum este enunțat în programele în cauză:

[1]JO C 73, 24.3.1992, p. 7.
[2]JO C 326, 16.12.1991, p. 108 și JO C 21, 25.1.1993.
[3]JO C 159, 17.6.1991, p. 34
[4]JO C 92, 25.4.1975, p. 1, și JO C 133, 3.6.1981

„persoanele care achiziționează bunuri și servicii ar trebui protejate împotriva abuzului de putere de către vânzător sau furnizor, mai ales împotriva contractelor de adeziune și împotriva excluderii abuzive a unor drepturi esențiale din contracte”;

întrucât se poate obține o protecție mai eficace a consumatorului prin adoptarea unor norme de drept uniforme în ceea ce privește clauzele abuzive; întrucât aceste norme ar trebui să se aplice tuturor contractelor încheiate între vânzători sau furnizori și consumatori; întrucât, prin urmare, trebuie excluse din domeniul de aplicare al prezentei directive, *inter alia,* contractele de muncă, contractele privind drepturile de succesiune, contractele privind drepturi care intră sub incidența Codului familiei și contractele privind înființarea sau organizarea companiilor sau acordurile de parteneriat;

întrucât consumatorul trebuie să beneficieze de aceeași protecție în temeiul contractelor încheiate verbal și în scris, indiferent, în al doilea caz, dacă clauzele contractuale sunt cuprinse într-unul sau mai multe documente;

întrucât, cu toate acestea, în stadiul lor actual, legislațiile interne permit doar preconizarea unei armonizări parțiale; întrucât, în special, prezenta directivă nu se referă decât la clauzele contractuale care nu au fost negociate individual; întrucât statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, respectând în același timp dispozițiile tratatului, de a le asigura consumatorilor un nivel mai ridicat de protecție prin dispoziții de drept intern mai stricte decât cele din prezenta directivă;

întrucât se consideră că actele cu putere de lege sau normele administrative ale statelor membre, care determină direct sau indirect clauzele contractelor încheiate cu consumatorii, nu conțin clauze abuzive; întrucât, în consecință, nu este necesar ca prezenta directivă să se aplice clauzelor care reflectă actele cu putere de lege sau normele administrative obligatorii și principiile sau dispozițiile din convențiile internaționale la care statele membre sau Comunitatea sunt părți; întrucât, în această privință, formularea „acte cu putere de lege sau norme administrative obligatorii” din articolul 1 alineatul (2) se referă și la normele care, în conformitate cu legea, se aplică între părțile contractante, cu condiția să nu se fi instituit alte acorduri;

întrucât, cu toate acestea, statele membre trebuie să se asigure că nu sunt incluse clauze contractuale abuzive, mai ales deoarece prezenta directivă se aplică, de asemenea, meseriilor, domeniilor de afaceri sau profesiilor de natură publică;

întrucât este necesar să se stabilească, în mod general, criteriile de apreciere a caracterului abuziv al clauzelor contractuale;

întrucât, în conformitate cu criteriile generale selectate, aprecierea caracterului abuziv al clauzelor, în special în cadrul activităților publice de vânzare sau furnizare, prin care se asigură servicii colective care iau în considerare solidaritatea dintre utilizatori, trebuie completată cu mijloace pentru efectuarea unei aprecieri globale a diferitelor interese implicate; întrucât aceasta constituie o cerință de bună credință; întrucât, la aprecierea bunei credințe, trebuie acordată o atenție deosebită forței pozițiilor de negociere ale părților, faptului de a ști dacă consumatorul a fost încurajat să-și dea acordul pentru clauza în cauză și dacă bunurile sau serviciile au fost vândute sau furnizate la cererea expresă a consumatorului; întrucât condiția de bună credință poate fi îndeplinită de vânzător sau furnizor atunci când acesta acționează în mod corect și echitabil față de cealaltă parte de ale cărei interese legitime trebuie să țină seama;

întrucât, în sensul prezentei directive, lista clauzelor anexată poate avea doar o valoare orientativă și, datorită caracterului minimal al prezentei directive, domeniul de aplicare al acestor clauze poate fi extins sau restrâns de către statele membre în cadrul legislației lor interne;

întrucât natura bunurilor și a serviciilor ar trebui să aibă o influență asupra aprecierii caracterului abuziv al clauzelor contractuale;

întrucât, în sensul prezentei directive, aprecierea caracterului abuziv nu se efectuează asupra clauzelor care descriu obiectul principal al contractului, nici asupra raportului calitate/preț al bunurilor sau serviciilor furnizate; întrucât obiectul principal al contractului și raportul calitate/preț pot fi, cu toate acestea, luate în considerare la aprecierea corectitudinii altor clauze; întrucât rezultă, *inter alia*, că, în cazul contractelor de asigurări, clauzele care definesc sau delimitează în mod clar riscul asigurat și răspunderea asiguratorului nu se supun unei astfel de aprecieri, deoarece aceste restricții sunt luate în considerare la calcularea primei plătite de către consumator;

întrucât contractele ar trebui redactate într-un limbaj clar și inteligibil, iar consumatorului ar trebui să i se ofere posibilitatea de a analiza toate clauzele și, în caz de dubiu, ar trebui să prevaleze interpretarea cea mai favorabilă pentru consumator;

întrucât statele membre ar trebui să se asigure că nu se includ clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către un vânzător sau furnizor și că, în cazul în care, cu toate acestea, se includ astfel de clauze, acestea nu creează obligații pentru consumator, iar contractul continuă să creeze obligații pentru părți prin acele clauze, în cazul în care poate continua să existe fără dispozițiile abuzive;

întrucât există riscul ca, în anumite cazuri, consumatorul să fie privat de protecția prevăzută de prezenta directivă, atunci când se prevede că legea aplicabilă contractului este legea unei țări nemembre; întrucât, în consecință, prezenta directivă ar trebui să cuprindă dispoziții care să evite acest risc;

întrucât persoanele sau organizațiile, în cazul în care sunt considerate, în temeiul legislației unui stat membru, ca având un interes legitim în acest domeniu, trebuie să aibă posibilitatea de a ataca clauzele contractului care au fost redactate pentru a fi utilizate în general în contractele încheiate cu consumatorii și în special împotriva clauzelor abuzive, fie în fața unui autorități judiciare, fie în fața unei autorități administrative care are competența de a decide cu privire la reclamații sau de a iniția procedurile legale corespunzătoare; întrucât această posibilitate nu implică, cu toate acestea, verificarea prealabilă a condițiilor generale utilizate în anumite sectoare economice;

întrucât autoritățile judiciare sau administrative din statele membre trebuie să aibă la dispoziție mijloace adecvate și eficace pentru a împiedica aplicarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

(1) Scopul prezentei directive este de apropiere a actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre privind clauzele abuzive în contractele încheiate între un vânzător sau furnizor și un consumator.

(2) Dispozițiile prezentei directive nu se aplică clauzelor contractuale care reflectă acte cu putere de lege sau norme administrative obligatorii sau dispozițiile ori principiile din convențiile internaționale la care statele membre sau Comunitatea sunt părți, în special în domeniul transportului.

Articolul 2

În sensul prezentei directive:

(a) „clauzele abuzive” înseamnă clauzele contractuale definite la articolul 3;

(b) „consumator” înseamnă orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale profesionale;

(c) „vânzător sau furnizor" înseamnă orice persoană fizică sau juridică care, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri legate de activitatea sa profesională, publică sau privată.

Articolul 3

(1) O clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului.

(2) Se consideră întotdeauna că o clauză nu s-a negociat individual atunci când a fost redactată în prealabil, iar, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul clauzei, în special în cazul unui contract de adeziune.

Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea prezentului articol pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a acestuia indică faptul că este, cu toate acestea, un contract de adeziune.

În cazul în care orice vânzător sau furnizor pretinde că s-a negociat individual o clauză standard, acestuia îi revine sarcina probei.

(3) Anexa conține o listă orientativă și neexhaustivă a clauzelor care pot fi considerate abuzive.

Articolul 4

(1) Fără să aducă atingere articolului 7, caracterul abuziv al unei clauze contractuale se apreciază luând în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde.

(2) Aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.

Articolul 5

În cazul contractelor în care toate clauzele sau o parte a acestora sunt prezentate consumatorului în scris, acestea trebuie întotdeauna redactate într-un limbaj clar și inteligibil. În cazul în care există îndoieli cu privire la sensul unei clauze, prevalează interpretarea cea mai favorabilă pentru consumator. Această normă de interpretare nu se aplică în contextul procedurilor prevăzute la articolul 7 alineatul (2).

Articolul 6

(1) Statele membre stabilesc că clauzele abuzive utilizate într-un contract încheiat cu un consumator de către un vânzător sau un furnizor, în conformitate cu legislația internă, nu creează obligații pentru consumator, iar contractul continuă să angajeze părțile prin aceste clauze, în cazul în care poate continua să existe fără clauzele abuzive.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că consumatorul nu își pierde protecția acordată prin această directivă datorită alegerii legislației unui stat nemembru ca legislație aplicabilă contractului, în cazul în care acesta din urmă are o strânsă legătură cu teritoriul statelor membre.

Articolul 7

(1) Statele membre se asigură că, în interesul consumatorilor și al concurenților, există mijloace adecvate și eficace pentru a preveni utilizarea în continuare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii de către vânzători sau furnizori.

(2) Mijloacele menționate la alineatul (1) cuprind dispozițiile în conformitate cu care persoanele sau organizațiile care au, în temeiul legislației interne, un interes legitim în protecția consumatorilor pot introduce o acțiune în

justiție sau în fața organismelor administrative competente, în conformitate cu legislația internă în cauză, pentru a obține o decizie care să stabilească dacă clauzele contractuale elaborate pentru a fi utilizate în general sunt abuzive, astfel încât să poată aplica mijloace adecvate și eficiente pentru a preveni utilizarea acestor clauze în continuare.

(3) Cu respectarea legislației interne, acțiunile menționate la alineatul (2) pot fi îndreptate, separat sau în ansamblu, împotriva unui număr de vânzători sau furnizori din același sector economic sau împotriva asociațiilor acestora care utilizează sau recomandă utilizarea acelorași clauze contractuale generale sau a unor clauze similare.

Articolul 8

Statele membre pot adopta sau menține cele mai stricte dispoziții compatibile cu tratatul în domeniul reglementat de prezenta directivă, pentru a asigura consumatorului un nivel maxim de protecție.

Articolul 9

Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la aplicarea prezentei directive, în termen de cinci ani de la data prevăzută la articolul 10 alineatul (1).

Articolul 10

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 31 decembrie 1994. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Aceste dispoziții se aplică tuturor contractelor încheiate după 31 decembrie 1994.

(2) Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 11

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Luxemburg, 5 aprilie 1993.

Pentru Consiliu
Preşedintele
N. HELVEG PETERSEN

ANEXĂ

CLAUZELE MENȚIONATE LA ARTICOLUL 3 ALINEATUL (3)

1. **Clauzele care au ca obiect sau ca efect:**

(a) excluderea sau limitarea răspunderii legale a unui vânzător sau furnizor în cazul decesului consumatorului sau al vătămării corporale a acestuia, ca urmare a acțiunii sau a inacțiunii vânzătorului sau furnizorului;

(b) excluderea sau limitarea necorespunzătoare a drepturilor legale ale consumatorului față de vânzător sau furnizor sau față de o altă parte, în cazul neîndeplinirii totale sau parțiale sau al îndeplinirii necorespunzătoare a oricăreia dintre obligațiile contractuale de către vânzător sau furnizor, inclusiv a opțiunii de a compensa o datorie către vânzător sau furnizor cu o creanță pe care consumatorul o poate avea împotriva acestuia;

(c) încheierea unui acord care creează obligații pentru consumator și prin care furnizarea de servicii de către vânzător sau furnizor este supusă unei condiții a cărei îndeplinire depinde doar de voința acestuia;

(d) acordarea permisiunii vânzătorului sau furnizorului de a reține sumele plătite de

consumator, în cazul în care acesta din urmă decide să nu încheie contractul sau să nu îl execute, fără a se prevedea dreptul consumatorului de a primi o compensație în sumă echivalentă de la vânzător sau furnizor, în cazul în care acesta este partea care anulează contractul;

(e) solicitarea de la orice consumator care nu și-a îndeplinit obligația să plătească o sumă disproporționat de mare drept compensație;

(f) autorizarea vânzătorului sau furnizorului de a rezilia contractul în mod discreționar, în timp ce consumatorului nu i se acordă aceeași posibilitate, sau acordarea permisiunii vânzătorului sau furnizorului de a reține sumele plătite pentru servicii care nu au fost încă furnizate de către acesta, în cazul în care vânzătorul sau furnizorul este cel care reziliază contractul;

(g) acordarea posibilității vânzătorului sau furnizorului de a pune capăt unui contract cu durată nedeterminată fără un preaviz rezonabil, cu excepția cazurilor în care există motive întemeiate de a face acest lucru;

(h) prelungirea automată a unui contract cu durată determinată, în cazul în care consumatorul nu specifică acest lucru, atunci când termenul stabilit pentru ca consumatorul să își exprime intenția de a nu prelungi contractul este stabilit excesiv de devreme;

(i) angajarea irevocabilă a consumatorului prin clauze cu care acesta nu a putut să se familiarizeze înainte de încheierea contractului;

(j) autorizarea vânzătorului sau furnizorului să modifice unilateral clauzele contractului, fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract;

(k) autorizarea vânzătorului sau furnizorului să modifice unilateral, fără a avea un motiv întemeiat, orice caracteristici ale produsului sau serviciului care urmează să fie furnizat;

(l) prevederea ca prețul bunurilor să fie stabilit în momentul livrării sau acordarea posibilității unui vânzător de bunuri sau unui furnizor de servicii să crească prețul acestora fără să îi acorde cumpărătorului, în ambele cazuri, dreptul corespondent de a anula contractul, în cazul în care prețul final este prea ridicat în comparație cu prețul convenit la încheierea contractului;

(m) acordarea dreptului vânzătorului sau furnizorului de a stabili dacă bunurile sau serviciile furnizate sunt conforme cu contractul sau acordarea acestora a dreptului exclusiv de a interpreta orice clauză din contract;

(n) limitarea obligației vânzătorului sau furnizorului de a respecta angajamentele asumate de către agenții acestora sau asumarea angajamentelor de către aceștia, cu condiția respectării unei anumite formalități;

(o) obligarea consumatorului să își îndeplinească toate obligațiile, chiar în cazul în care vânzătorul sau furnizorul nu își respectă obligațiile corespondente;

(p) acordarea posibilității vânzătorului sau furnizorului de a-și transfera drepturile și obligațiile prevăzute de contract, în cazul în care această acțiune poate servi la reducerea garanțiilor pentru consumator, fără acordul acestuia din urmă;

(q) excluderea sau obstrucționarea dreptului consumatorului de a introduce acțiuni în justiție sau de a exercita orice altă cale de atac, în special prin solicitarea consumatorului să sesizeze exclusiv o curte de arbitraj care nu este reglementată de dispozițiile legale, restricționând în mod nejustificat dovezile aflate la dispoziția lui sau impunându-i sarcina probei care, în conformitate cu legislația aplicabilă, trebuie să îi revină altei părți la contract.

2. **Domeniul de aplicare al literelor (g), (j) și (l)**

(a) Litera (g) nu aduce atingere clauzelor prin care un furnizor de servicii financiare își rezervă dreptul de a pune capăt în mod unilateral unui contract cu durată nedeterminată, fără notificare, în cazul în care există un motiv

justificat, cu condiția ca furnizorul să aibă obligația de a informa de îndată cealaltă parte contractantă sau celelalte părți contractante în această privință.

(b) Litera (j) nu aduce atingere clauzelor în temeiul cărora un furnizor de servicii financiare își rezervă dreptul de a modifica rata dobânzii plătibile de către consumator sau datorate acestuia din urmă, sau valoarea altor taxe pentru servicii financiare, fără notificare, în cazul în care există un motiv întemeiat, cu condiția ca furnizorul să aibă obligația de a informa cealaltă parte contractantă sau celelalte părți contractante în această privință cu prima ocazie și ca acestea din urmă să aibă libertatea de a rezilia contractul de îndată.

De asemenea, litera (j) nu aduce atingere clauzelor în temeiul cărora un vânzător sau furnizor își rezervă dreptul de a modifica unilateral clauzele unui contract cu durată nedeterminată, cu condiția ca acesta să aibă obligația de a-l informa pe consumator cu un preaviz rezonabil și ca consumatorul să aibă libertatea de a rezilia contractul.

(c) Literele (g), (j) și (l) nu se aplică:

– tranzacțiilor cu valori mobiliare, instrumente financiare și alte produse sau servicii, în cazul în care prețul este legat de fluctuațiile cotației bursiere sau a indicelui bursier sau ale unei rate de pe piața financiară pe care vânzătorul sau furnizorul nu le pot controla;

– contractelor pentru cumpărarea sau vânzarea de devize, cecuri de călătorie sau ordine de plată internaționale emise în devize.

(d) Litera (l) nu aduce atingere clauzelor de indexare a prețurilor, în cazurile în care acestea sunt conforme cu legea, cu condiția ca metoda în conformitate cu care variază prețurile să fie descrisă în mod explicit.

ÎN ATENȚIA COLABORATORILOR

Cititorii care doresc să publice în revista „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României" un material de orice natură (articole, studii şi cercetări juridice, comentarii ale hotărârilor din jurisprudenţa Uniunii Europene sau jurisprudenţa naţională, comentarii ale actelor normative, etc.) sunt rugaţi să se conformeze indicaţiilor expuse în continuare, cu precizarea că nerespectarea acestora poate atrage nepublicarea materialului, fără altă motivare.

1. Materialele destinate publicării se transmit de către autori numai pe suport electronic la adresa de e-mail: isabelle.chelariu@bnro.ro.
2. Dimensiunile materialelor transmise spre publicare nu pot depăşi 40.000 semne.
3. Materialele trimise spre publicare trebuie scrise integral (atât textul, cât şi notele de subsol), exclusiv la un rând şi jumătate, cu font Times New Roman, mărime 12, pentru text şi mărime 10 pentru notele de subsol.
4. În dreapta şi în stânga fiecărei pagini scrise se lasă spaţiu alb de 2,5 cm.
5. În cuprinsul materialului, cu excepţia titlului acestuia, textul şi notele de subsol se scriu cu literă obişnuită, iar, când este cazul, fie cu literă *cursivă/italică*, fie subliniat.
6. Nici în text, nici în notele de subsol nu sunt permise cuvinte sau fraze scrise cu caractere **aldine/bold** ori integral cu MAJUSCULE(verzal).
7. Este obligatorie respectarea normelor ortografice ale limbii române, impuse de Academia Română(deci, între altele, scrierea cu â şi **sunt**, etc.).
8. Este obligatorie scrierea cu diacritice **(ş, ţ, ă, î, â).** Materialele scrise fără diacritice nu sunt acceptate.
9. În text şi în notele de subsol **nu** sunt permise prescurtări precum: prev.; disp.; H.G.; O.G.; O.u.G.; D-L.; D.; L.; etc., ci se scrie denumirea completă, adică: prevăzută, dispoziţiile, Hotărârea Guvernului nr.; Ordonanţa Guvernului nr.; Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.; Decretul-Lege nr.; Legea nr. etc.
10. Indicarea oricăror acte normative se face numai prin numărul şi anul apariţiei, fără a se indica şi ziua adoptării (de pildă, Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naţionale a României, iar nu Legea nr. 312 din 30 iunie 2004).
11. Atât în text, cât şi în note se scriu numai prescurtat art. (=articol); paragr. (=paragraf); alin. (=alineat); urm. (=următorii), iar în notele de subsol se scriu numai prescurtat p. (=pagina ori paginile); t (=tomul); vol. (=volumul).
12. În text şi în notele de subsol se scriu prescurtat numai unele din denumirile codurilor, şi anume: C.civ.; C.pr.civ.; C.pen.; C.pr.pen.; C.fisc.; C.pr.fisc.; C.com. Nu se prescurtează, ci se scriu complet: Codul familiei, Codul muncii, Codul silvic, Codul vamal, etc.
13. Nu se scrie v. ori vezi, ci numai a se vedea.
14. Denumirile oricăror instituţii (persoane juridice) române (de pildă: Ministerul Finanţelor Publice, Ministerul Justiţiei, Consiliul Superior al Magistraturii) se scriu întreg, **fiind interzise prescurtările** (M.F.P.; M.J.; C.S.M. etc.). Prin excepţie, se pot prescurta: O.N.U.; U.E.; N.A.T.O.

15. Este interzisă - în text şi în notele de subsol - prescurtarea denumirii următoarelor instanţe: Curtea Constituţională, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie(Curtea Supremă de Justiţie), Curtea de Justiţie a Comunităţilor Europene).

16. **Numai în cuprinsul notelor** de subsol, următoarele categorii de instanţe ori hotărâri se scriu **exclusiv prescurtat**, ca de pildă:

    - Trib. Bucureşti (=Tribunalul Bucureşti);

    - Jud. Brăila (=Judecătoria Brăila);

    - C. Ap. Cluj (=Curtea de Apel Cluj);

    - S. civ.; S. pen.; S. com.; S. de cont. adm. (=Secţia civilă, penală comercială, de contencios administrativ);

    - dec. (= decizia);

    - sent (= sentinţa);

    - înch. (= încheierea).

Ca atare, citările se fac astfel (exemple):

- Curtea Constituţională, dec.nr. 325/2002;

- Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, S. civ., dec. nr.325/2002;

- Curtea Supremă de Justiţie, Secţiile unite, dec. nr. II/2005;

- Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Completul de 9 judecători, dec.nr.208/2006;

- Trib. Bucureşti, S. a II-a pen, dec.nr. 325/2002;

- C. Ap. Bucureşti, S. a IV-a civ., dec. nr. 325/2002;

- Jud. Brăila, sent. civ. nr. 325/2002;

- Jud. sectorului 5 Bucureşti, sent. pen. nr. 325/2002.

17. În notele de subsol **prenumele autorilor** se scrie numai cu iniţiala (iniţiale), iar numele acestora se scrie complet, dar niciodată *cursiv/italic*, subliniat ori cu MAJUSCULE(afară, evident, de prima literă).

    De pildă: M. Eliescu, V. Dongoroz, C.Stătescu, C. Bârsan, I.T. Ştefănescu, C.-L.Popescu.

18. Dacă sunt doi-patru autori ai unei lucrări, se trec toţi, despărţiţi prin virgulă (nu prin conjuncţia şi). De pildă: C. Stătescu, C. Bîrsan, S. Ghimpu, I.T. Ştefănescu, Ş. Beligrădeanu., Gh. Mohanu.

19. Dacă sunt mai mult de patru coautori, se scrie, după caz, numai numele primului şi în continuare ş.a. ori (dacă există) numele autorului coordonator.

20. Denumirea (titlul) cărţilor (volumelor) sau a articolelor publicate în reviste de specialitate - româneşti sau străine - se scrie integral (fără prescurtări ori eliminări de cuvinte) fie *cursiv/italic*, fie subliniat.

21. Dacă titlul este într-o limbă străină se scrie în această limbă (şi **nu** se traduce în cazul în care este în limbile franceză şi engleză; se traduce în limba română dacă este în orice altă limbă ca, de pildă, germană, rusă, spaniolă, maghiară, etc.).

22. Toate publicaţiile (revistele de specialitate) se culeg **cu titlul integral şi între ghilimele**, fiind interzisă orice prescurtare. De pildă:
    - „Monitorul oficial al României", partea I, nr. 145 din 17 februarie 2005 (**nu** M.of.nr. 145/2005);
    - „Dreptul" nr. 3/2005, p. …;
    - „Revista română de drept" nr. 6/1985, p. …;
    - „Pandectele române" nr. 6/2004, p. …;
    - „Revista română de drept comercial" nr. 2/2005, p. …;
    - „Revista română de dreptul muncii" nr. 4/2004, p. …;
    - „Curierul judiciar" nr. 12/2004, p. …;
    - „Revue trimestrielle de droit civil" nr. 1/2004, p. …;
    - „Journal officiel des Communautes Européennes" L 257 din 19 octombrie 1968 (**nu** J.O.C.E.);
    - „Jurnalul oficial al Uniunii Europene" L 15 din 20 ianuarie 2009.
23. În cazul referirilor la *Culegerea de jurisprudenţă a Curţii de Justiţie a Comunităţilor Europene, în cazul primei citări* (dintr-un articol) se pune denumirea completă a culegerii amintite, şi anume: „Recueil de la Jurisprudence de la Cour de Justice", urmată de an şi pagina. În citările subsecvente(din acelaşi articol) se trece doar „Recueil…", urmat de anul culegerii şi pagina.
24. Se precizează că, din anul 1990, culegerea menţionată are denumirea următoare: „Recueil de la Jurisprudence de la Cour de Justice et du Tribunal de premiere instance", partea I şi, respectiv, partea a II-a, urmată de an şi pagină (şi în această situaţie citările următoare se fac prescurtat, adică „Recueil..", partea I, respectiv partea a II-a apoi anul culegerii şi pagina).
25. În cazul materialelor în care predomină citarea deciziilor Curţii Europene a Drepturilor Omului (Strasbourg), precum şi ale instanţelor Uniunii Europene (de la Luxemburg) se admit următoarele prescurtări:
    - C.E.D.O. = Curtea Europeană a Drepturilor Omului;
    - Comisia = Comisia Europeană a Drepturilor Omului;
    - Convenţia = Convenţia(europeană) pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale;
    - C.E.D.H. = Recueil des arrêts et décisions;
    - E.C.H.R. = Reports of Judgements and Decisions (Culegere de hotărâri şi decizii ale C.E.D.O., începând cu 1996);
    - Seria A = Série A: Arrêts et décisions/Series A: Jugdements and Decisions. (Seria A: Hotărâri şi decizii ale C.E.D.O. până în 1996);
    - D.R. = Décisions et rapports- Decisions and Reports (Decizii şi rapoarte ale Comisiei începând cu 1975);
    - G.C. = Grande Chambre(Marea Cameră a C.E.D.O.);
    - C.J.U.E. = Curtea de Justiţie a Uniunii Europene;
    - T.P.I. = Tribunalul Uniunii Europene.
26. Denumirile editurilor române ori străine se scriu complet, nu prescurtat. De pildă: Editura (nu Ed.) All Beck; Editura Lumina Lex, Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence(nu L.G.D.J.) etc.
27. Modul de citare al volumelor (cărţilor) este următorul: iniţiala prenumelui şi numele, titlul exact şi complet(scris *cursiv/italic* ori <u>subliniat</u>, denumirea editurii, localitatea de apariţie, anul, pagina). De pildă, V.Stoica, *Drept civil. Drepturile reale principale*, vol. I, Editura Humanitas, Bucureşti, 2004, p. 189.
28. La volumele scrise de mai mulţi autori şi în care la fiecare capitol (titlu, parte, etc**.) este nominalizat autorul** citarea se face astfel (exemple): C. Stănescu, *Fapta ilicită cauzatoare de prejudiciu, ca izvor*

de obligaţii (Răspunderea civilă delictuală), în „Drept civil. Teoria generală a obligaţiilor" de C. Stătescu, C. Bîrsan, Editura All Beck, Bucureşti, 1999, p.121 şi urm.

29. Culegerile de decizii ale fostului Tribunal Suprem, ale fostei Curţi Supreme de Justiţie şi ale actualei Înalte Curţi de Casaţie şi Justiţie se citează astfel:
    - Culegere de decizii(cu indicarea anului). De pildă: *Culegere de decizii 1985*, p. 27;
    - După 1990 se scrie *Buletinul jurisprudenţei 1998*, p. 27.

    Aşadar, deciziile se citează după cum urmează:
    - Tribunalul Suprem, S. civ., dec. nr. 772/1985, în *Culegere de decizii 1985*, p. 103;
    - Curtea Supremă de Justiţie, S.civ.,dec. nr. 714/1999, în *Buletinul jurisprudenţei 1999*, p. 105;
    - Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, S. pen, dec. nr. 6100/2003, în *Buletinul jurisprudenţei 2003*, p.735.

30. Dacă, de pildă, autorul Ion Popescu doreşte să sublinieze un text dintr-un citat ori să includă o paranteză într-un citat se procedează astfel:
    - (s.n.- *I.P.*), adică sublinierea noastră, I. Popescu scris în paranteză;
    - (paranteza noastră- *I.P.*), adică paranteza noastră, I. Popescu.

31. Toate lucrările şi jurisprudenţa citate se indică numai în notele de subsol. Nu se primesc materiale(studii, articole, etc) cu bibliografia şi jurisprudenţa trecute la sfârşitul acestora.

32. Notele de subsol se numerotează în continuare(iar nu începând cu nota 1 la fiecare pagină).

33. Dacă, după înaintarea materialului(articol, adnotare, etc.) către revista „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României", survin – în materie- modificări legislative, decizii ale Curţii Constituţionale, ale Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie şi/sau bibliografie suplimentară (cărţi, articole în reviste de specialitate), autorul trebuie **imediat** să comunice redacţiei această situaţie, indicând exact unde trebuie efectuate completări, modificări sau, uneori, chiar nepublicarea materialului în vederea refacerii.

34. Odată cu înaintarea oricărui material(articole, adnotare ş.a.) autorul/autorii trebuie să transmită prin e-mail următoarele date:
    - prenumele (complet) şi numele autorului;
    - prenumele şi numele persoanei de contact a autorului(dacă este cazul);
    - funcţia şi locul de muncă (de desfăşurare a activităţii) a autorului;
    - domiciliul exact (cu precizarea şi a codului poştal), necesar pentru transmiterea publicaţiei;
    - numărul de telefon şi adresa de e-mail (de la domiciliu, locul de muncă şi de mobil) a autorului şi a persoanei de contact.

35. Conform Legii nr. 8/1996, acceptarea de către redacţie a materialelor trimise spre publicare semnifică încheierea valabilă a contractului de editare; conform acestui contract, autorul cesionează cu titlu exclusiv dreptul de reproducere şi difuzare a operei sale.

36. Contractul de editare se reziliază de drept dacă, până la data efectuării corecturii finale a numărului de revistă, au survenit modificări legislative importante cu influenţă asupra conţinutului problematicii tratate.

37. Privitor la materialele care se publică, redacţia îşi rezervă următoarele drepturi:
    - să reformuleze, stilizeze şi să corecteze unele formulări confuze, neclare, incomplete, fără a aduce atingere fondului de idei ale autorului;
    - să alcătuiască grupaje de articole care tratează acelaşi subiect- dar cu opinii parţial ori total diferite-, în scopul de a oferi cititorilor opţiunea între puncte de vedere deosebite şi/sau informaţii suplimentare;
    - să le publice, când apreciază necesar, în numărul următor sau în numerele subsecvente ale revistei;

- să le publice, când apreciază necesar, în volum separat, ca supliment al revistei „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României" sau pe suport electronic, indiferent de data apariţiei lor.
- Să le publice şi în ediţia on-line a revistei.

38. Materialele trimise redacţiei spre publicare nu pot face obiectul ofertei către alte publicaţii decât după primirea răspunsului, în sensul că materialul nu poate fi publicat în revista „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României" ori după 6 luni de când s-a înregistrat materialul la redacţia revistei şi nu s-a primit un refuz de publicare.

39. Colaboratorii sunt rugaţi să respecte legislaţia privind drepturile de autor **evitând total orice formă de plagiat**. În cazul preluării unor idei din alte lucrări colaboratorii sunt obligaţi să le citeze şi, când este cazul, să treacă între ghilimele unele pasaje din lucrările citate.

40. Redacţia revistei „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României" **nu-şi asumă nicio răspundere** pentru nerespectarea de către colaboratori în caz de plagiat şi, în general, a oricărei nerespectări de către colaboratori a reglementărilor înscrise în legislaţia privind drepturile de autor.

41. Manuscrisele nepublicate nu se restituie.

42. Autorii primesc, cu titlu gratuit, un exemplar din revista „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României".

43. În caz de plagiat - parţial sau integral- întreaga răspundere, atât juridică (penală, contravenţională, civilă), cât şi deontologică **revine în exclusivitate autorului** care a săvârşit plagiatul respectiv, redacţia revistei „Caietele juridice ale Băncii Naţionale a României" neputându-şi asuma vreo răspundere pentru încălcarea legislaţiei privind dreptul de autor şi drepturile conexe de către persoanele care înaintează revistei materiale (studii, articole, adnotări jurisprudenţiale etc.) în vederea publicării.

Note

Note

Banca Naţională a României

www.bnr.ro

Copyright©Banca Naţională a României, 2013

